

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " 13.—
 za četr leta " 6·50
 za en mesec " 2·20
 za Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " 12.—
 za četr leta " 6.—
 za en mesec " 2.—
 V upravi prejemam mesečno K 1·80

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Kopopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Upravljeni je v Kopitarjevi ulici štev. 6. Avstr. pošte hran. račun št. 24.797. Ogrske pošte hran. račun št. 26.511. — Upravljenega telefona št. 188.

Slovenskemu ljudstvu!

Dne 13. junija so volitve za državni zbor. Ljudstvo ima besedo, da izbere svoje poslance za dolgo dobo šestih let. Ta dan ima govoriti in odločiti glasovnica v blagor ali škodo slovenskemu ljudstvu.

Vseslovenska Ljudska Stranka kliče na volišče vse ljudsko-zavedne Slovence, da zgradijo trdno podlago za uspešno delovanje naših bodočih poslancev v državnem zboru.

To trdno podlago tvori edinost poslancev, njihovo složno delo za blagor ljudstva.

Prava, iskrena edinost je pa mogoča samo med možmi, ki so edini v načelih.

Zato se je osnovala leta 1909 Vseslovenska Ljudska Stranka, med navdušenim odobravanjem vesoljnega slovenskega ljudstva.

Dragi rojaki! Možje, katere Vam priporočamo, so vsi brez izjeme zvesti pristaši Vseslovenske Ljudske Stranke; slovesno so prisegli, da hočejo složni kakor en mož, roko v roki, naslanjajoč se eden na drugega v bratskem zupanju in v jekleni zvestobi napram svojemu ljudstvu vestno in marljivo delovati ter moško in brezobzirno bojevati se za pravice, blagor in napredok slovenskega naroda, po načelih in programu Vseslovenske Ljudske Stranke.

Na vas je, Slovenci, da ob volitvah v bratski edinstvi trdno sklenemo svoje vrste ter sledimo z moško ljudsko zavednostjo ponosni in zmagonosni zastavi Vseslovenske Ljudske Stranke.

Naša edinost ob volitvah bude rodila popolno, bratsko edinost bodočih slovenskih državnih poslancev. Naša trdna edinost bude odstranila iz slovenskega državnega zastopa zadnje ostanke gnilega lažliberalizma, tega nestrpnega sovražnika, klevetnika in izdalca slovenskega ljudstva. Naša životvorna edinost bude postavila v naši slovenski domovini ponosno zgradbo krščanske demokracije in prave ljudske svobode, zasnovano na zdravo, svežo nepremagljivo moč organiziranega ljudstva.

Tedaj na krovyski Slovenci, ki smo blage volje! Nikogar ne izkujujemo ki se nam hoče pridružiti v poštenem namenu. Kdor tega noče — ostane po lastni krvidi izven mogočne ljudske armade, ki bude na dan volitve podrla vse, kar ne razumeva duše in volje krščanskega slovenskega ljudstva!

Potem bodo naši poslanci v bodočem državnem zboru tvorili trdno sklenjeno vrsto Bogu in narodu zvestih ljudskih zastopnikov, edini z ljudstvom, edini med seboj in edini s pravimi ljudskimi poslanci bratskega naroda hrvatskega. Potem, dragi rojaki, bodo imeli v državnem zboru navdušen, vrlo discipliniran nepremagljiv bataljon zvestih, požrtvovalnih, neustrašenih bojevnikov in delavcev za sveto ljudsko stvar!

Tedaj, slovensko ljudstvo na delo in v boj za kandidate Vseslovenske Ljudske Stranke:

Z Bogom za ljudstvo!

Kandidati Vseslovenske Ljudske Stranke so:

Na Kranjskem:

1. Mesto Ljubljana.

dr. Vinko Gregorič
zdravnik v Ljubljani.

2. Ljubljanska okolica (sodni okraj ljubljanski brez mestne občine ljubljanske).

Dr. Ivan Šusteršič
advokat v Ljubljani.

3. Sodni okraji Radoljica, Kranjska gora, Tržič.

Josip Pogačnik
posestnik, poštar in dež poslanec v Podnartu.

4. Sodna okraja Kranj in Škofjaloka.

Franc Demšar
posestnik in deželni poslanec na Češnjici.

5. Sodna okraja Kamnik in Brdo.

dr. Janez Krek
profesor bogoslovja in dež. poslanec v Ljubljani.

6. Sodni okraji Vrhnika, Logatec, Cirknica, Idrija.

Josip Gostinčar
posestnik v Ljubljani.

7. Sodni okraji Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava, Lož.

dr. Ignacij Žitnik
kanonik in deželni poslanec v Ljubljani.

8. Sodni okraji Litija, Višnja Gora, Radeče.

Franc Povše
komercni svetnik, posestnik in deželni poslanec v Ljubljani.

9. Sodni okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje.

Ivan Hladnik

župnik, deželni poslanec na Trebelnem.

10. Sodni okraji Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk ter občine Banjaloka, Fara in Osilnica.

Franc Jaklič

nadučitelj in deželni poslanec v Dobrepoljah.

11. Sodni okraji Metlika, Novomesto, Črnomelj.

Evgen Jarc

c. kr. profesor in deželni poslanec v Ljubljani.

Na Štajerskem:

V kmečkih okrajih.

1. Maribor levi breg, Št. Lenart, Ljutomer, Gor. Radgona.

Ivan Roškar

kmet v Malni.

2. Maribor desni breg, Slov. Bistrica, Konjice.

Franc Pišek

kmet v Orehovi vasi.

3. Ptuj, Ormož.

Mihail Brenčič

kmet v Spuhliji.

4. Celje, Vrasko.

dr. Anton Korošec

deželni poslanec v Mariboru.

5. Rogatec, Šmarje, Kozje.

dr. Franc Jankovič

deželni podglavar in zdravnik v Kozjem.

6. Brežice, Sevnica, Laško.

dr. Ivan Benkovič

deželni poslanec v Celju.

7. Marenberg, Šoštanj, Slovenji Gradec, Gornjigrad.

dr. Karl Verstovšek

deželni poslanec v Mariboru.

V mestnih okrajih.

8. Mesto Maribor.

Skupni slovenski kandidat

Jurij Stern

posestnik v Mariboru.

9. Ormož - Celje (mesta in trgi).

Skupni slovenski kandidat

Ivan Rebek

kječavničarski mojster v Celju.

10. Za mestno - tržko skupino Gornja Radgona, Sv. Lenart v Slov. gor., Poberž, Razvanje, Ptuj, Breg pri Ptaju itd.

dr. Josip Leskovar

odvetnik v Mariboru.

Na Koroškem:

1. Mesto Celovec.

Alojzij Terček

knjigovez v Celovcu.

2. Celovška okolica.

Valentīn Podgorc

monsignore in ravnatelj posojilnice v Celovcu.

3. Borovlje, Dobrla vas, Piberk, Železna Kaplja.

Franc Grafenauer

dež. poslanec in posestnik v Brdu pri Šmohoru.

4. Velikovec, Svinec, Stari dvor.

Jurij Rutar

župan in posestnik v Št. Petru na Vašnjah pri Velikovcu.

5. Beljak.

Matija Vošpernik

župan varenberške občine.

Na Goriškem:

1. Goriška okolica.

Josip Fon

c. kr. sodni svetnik in deželni poslanec v Gorici.

2. Ajdovščina, Komen, Sežana.

dr. Hinko Stepančič

c. kr. sodni svetnik in deželni poslanec v Gorici.

3. Tolmin, Cirkno, Kanal, Kobarid, Bovec.

dr. Anton Gregorčič

deželni podglavar v Gorici.

Ljubljana, Maribor, Celovec, Gorica

Centralni izvrševalni odbor Vseslovenske Ljudske Stranke.

Dr. Ivan Šusteršič, t. t. predsednik.

Zadnja beseda pred bilko.

Samo dva dneva nas še ločita od volilnega dne, ko bo slovensko ljudstvo odločilo svojo politično smer za vrsto let. — Po večtedenski hudi borbi na volilnih shodih, po časnikih, brošurah, letakih in po osebnem uplivjanju neštevilnih agitatorjev — bo govorila: **glasovnica!**

Po poročilih, katere sprejemamo iz cele Slovenije, je položaj za Vseslovensko ljudsko stranko na Kranjskem, Stajerskem, Koroskem in Goriškem zelo ugoden. Upati simemo, da bo 13. junij, dan sv. Antona, dan velikanske zmage poštene ljudske misli, poštene ljudske volje. Krščansko slovensko ljudstvo si bode, ako Bog da, priborilo sijajno zmago nad vsemi svojimi sovražniki.

Kar se tiče zlasti naše Kranjske, ne more biti nobenega dvoma, da bude S. L. S. dne 13. junija dobila vse slovenske mandate z edino izjemo mesta Ljubljane. Tu, v Ljubljani sami, pride skoro gotovo do ožje volitve med kandidatom S. L. S. dr. Vinko Gregoričem in liberalcem dr. Ravnharjem.

Kar se pa tiče ostalih 10 kranjskih slovenskih okrajev, stope stvari za S. L. S. **upravljajo.**

Razni liberalni in soc. demokrat. agitatorji skušajo sicer zbegati volilce tu in tam z nasprotnimi lažnjivimi trditvami. Svarimo volilce pred takimi manevri — kajti po volitvi bo osramoten, kdor se bo dal vjeti proti S. L. S., ker bo z liberalci, socialdemokrati in zavednimi »neodvisnimi« vred žalostno pogorel. **Kdor pa bo volil s S. L. S., bo stal dne 13. junija v taboru zmagoslavne ljudske armade.** Iz srca pričimo to vneseno veselje sleheremu poštenemu možu. In vsakdo bo deležen tega veselja, ki bo ob volitvi oddal glasovnico za S. L. S.

Pošteni krščanski slovenski možje vkljup! Na delo, na zmago! Z Bogom za ljudstvo!

Socialistične laži in dejanja.

Soc. demokrati se v volilnem boju poslužujejo laži, ki so sicer nekoliko gospodarsko barvane, ostanejo pa kljub temu laži. Tako je vpitje rdečkarjev o militarizmu, ki jim je tako priznano, navadna laž, ki more pač koga nahujskati, nikakor pa ne prepričati človeka, ki vsestransko premotri položaj. Poslanci S. L. S. niso nikoli delali trenutnih uspehov, da bi povzdignili svojo veljavno v očeh volilcev, pač pa so delali in glasovali tako v parlamentu kakor jim je velevala vest, poštenost in skrb za povzdigo slovenskega ljudstva. Zato se vpitja socialistov in njihovih polbratov liberalcev zastopniki naše stranke niso nikoli bali ter ga tudi nikoli ne bodo upošteli, ker vedo, da bi bilo to škodljivo slovenskemu ljudstvu.

Premotrimo samo, kaj je z vpitjem proti militarizmu.

Res je, da je splošno razroženje držav idealna stvar, ki je sama na sebi lepa. Toda ali je udejstvovanje te ideje

odvisno od nas, od ene same države? Razroženje je samo takrat mogožno, kakor ga izvrše vse države, ki pridejo v poslov. Dokler pa se ostale države ne odločijo za razroženje, dokler ni izključena vojna nevarnost, toliko časa je dolžnost poklicanih faktorjev države, skrbeti za to, da je država zmožna v slučaju vojske varovati koristi svojih državljanov. In edina dolžnost je pravzaprav, varovati in pospeševati koristi državljanov. In kako naj varuje koristi državljanov država, ako ni močna? Poglejmo samo Nemčijo. Ona razcepjena Nemčija, ki je bila še pred nedavnim časom tako slabotna v političnem in gospodarskem oziru, je danes ena onih držav, ki prvačijo na gospodarskem polju. In to samo zato, ker se je vojaško okreplila. In ali nima ravno nižje ljudstvo ravno največ koristi od tega, ako je država v blagostanju, ali nima ravno nižje ljudstvo največ zahtevati od države?

Vsled tega je popolnoma umljivo glasovanje v delegacijah za izpopolnjenje naše vojne mornarice. Pa tudi denar, ki se bo izdal za bojne ladje ne bo šel iz države. Lahko trdim, da bo pretežna večina tega denarja ostala v delavskih rokah. Socialni demokrati niso povedo, da delavstvo v rudnikih in premogokopih to že sedaj čuti. Socialni demokrati trosijo pač laži, kakor da bi bilo 60 milijonov za eno bojno ladjo vrženih v morje, ali pa da odidejo v inozemstvo.

Moderna bojna ladja je izdelana skoraj izključno iz snovi, ki v svoji naravnih oblikih nima velike vrednosti. Šele vsled predelavanja postane ta snov v toliko sposobna, da doseže ono vrednost, ki jo ima dodelana ladja. Nasproti jeklu, ki se porabi za moderno bojno ladjo, ne pridejo druge potrebne snovi v poslov. Ako pomislimo, da se 50 milijonov kron izda samo za jekl. in njegovo izdelavo pri eni taki ladji. Kakor pri vseh industrijskih podjetjih tako se tudi pri napravi kakve ladje dele izdatki v štiri glavne točke: 1. preskrbite surovin in jeklenih izdelkov, 2. delavske plače, 3. režijski stroški, 4. obrestovanje naloženega kapitala.

Izdatke za prvo točko se mora ceniti na 18 odstotkov (brez izdatkov za ostali material in izdelkov malih obratov). Ker pa nima neizkopana ruda, kakor tudi n. pr. premog, ki leži na zemlji, nobene vrednosti, pomenjajo ti izdatki samo delo, ono delo, ki se plača, da se ruda izkoplje in predela na razne načine v jeklene plošče. Delavske plače obsegajo najvišje izdatke, namreč 35 odstotkov celotnih izdatkov. Pod to točko pa so mišljeni samo oni zneski, ki se izključno izplačajo samo za predelavo surovih in napol predelanih fabrikatov ter za njihovo porabo na ladjah delavcem tvrdk. Niso pa tu uračunane one plače in izdatki, ki se izplačajo za obrat in prenosno številnih strojnih in motornih naprav za grajenje ladij, strojev, topov, električnih in drugih instalacij. Izdatki za plače višjega dela, torej za konstruktivno delo, se cenijo na 30 odstotkov.

Sedaj pa sestavimo račun. Izdatki so za: 1. boljši material in male obrate

6%, 2. surovine in polfabrikate 18%, 3. delavske plače 35%, 4. režijo 30%. To znaša skupaj 89%, tako da ostane za obrestovanje kapitala povprečno 10%.

Od velikanske vstopi okroglo 60 milijonov kron, ki stane dreadnought, se torej porabi in plača za delo 90 odstotkov.

Razen malih izdatkov za produkte, ki se pri nas ne dober, ostane ves denar v državi, in ves denar, vsi 400 milijonski mornariški izdatki, kroži zopet k svojemu izvoru — producentu in konsumentu, ter dviga tako domačo industrijo, trgovino in obrt.

Seveda bi namesto grajenja ladij tudi druge investicije prinašale kruha in denar med ljudstvo. Toda ravno to je, da moramo računati tudi z uplivom drugih faktorjev. In socialni demokrati niso ravno oni, ki bi jim bili principi vedno odločilni, temveč znajo računati tudi z uplivom razmer. Socialna demokracija je internacionalna stranka z enotnim programom. Zato ne smejo zameriti socialni demokrati, ki tukaj upijejo proti militarizmu, da jim stavimo v primera delo njihovih sodrov po drugih deželah. Ker se pa ravno socialisti tudi bahajo, da bo njihova mednarodnost rešila vprašanje o razroženju, poglejmo zato tudi njihova tozadne dejanja.

Francoska republika, ki so jo ustavili socialisti, in ki so jo ponovno vodili socialistični ministri, nima z razroževanjem nič opraviti. Nasprotno. Medtem, ko znašajo v Avstriji vojaški davki 540 milijonov kron na leto, znašajo ti davki v socialistični Francoski 1080 milijonov kron. Še večji pa je krvni davek. V Avstriji služi vojaže 38 do 4% fantov. Na Francoskem pa se odpokliče k vojakom 6.6%, medtem ko v Nemčiji samo 4.5%. In socialistični voditelj Jaures je imel letos v marcu govor pri obravnavi mornariškega proračuna, v katerem je poudarjal, »naj se ne dovoli oni del kreditov, ki zadeva topničarstvo, da se omogoči mornarici izvršiti projekt za nabavo 340 milimeterskih topov, po tipih samih, ki jih smatra mornariška uprava za najboljše.« Tako so poročali tudi socialistični listi. Socialistu Jauresu niso zadostovali 30.5 centimeterski topovi, ki jih bodo nabavili na avstrijskih dreadnoughtih, izrekel se je za večja morilna sredstva. Da je pri tem doidal še navadno formulo o teoriji razroženja, ne spreminja na stvari ničesar, ker teoretično smo tudi mi za razroženje.

Na Angleškem pa lansko leto tudi ni zadostovalo predlaganih 8 novih bojnih ladij sodrugu Hyndmannu. Ta je zahteval 100 milijonov funtov sterlingov (2402 milijona kron) za izpopolnjenje angleške mornarice. In glavno glasilo nemških socialnih demokratov berolinski »Vorwärts« je naredilo angleškim sodrugom ob prilik glasovanja zaomejitev oboroževanja sledo pridigo:

»Angleška delavska stranka je članica socialističnega mednarodnega delavskega gibanja. Kot del internacionale ima tudi gotove elementarne obveznosti, katerih izpolnjevanje bi moralno biti samoobsebni umevno. Kako

angleška delavska stranka te obvezno si izvršuje (ozir. ne izvršuje), dokaže glasovanje o predlogu o omejitvi mornariških izdatkov, ki ga je stavljal Murray Macdonald v spodnji zbornici. Nad polovic delavske stranke (21) je manjšalo pri glasovanju ali pa je glasovalo proti (2); med 19, ki so manjšali, je bilo tudi 10 zastopnikov rudarjev, med temi podpredsednik parlamentarne frakcije in najmanj 5 parlamentarcev, ki hočejo veljati za socialiste.

Lahko je umeti vzroke postopanja teh skrivačev. Eni delači tako iz strahu pred svojimi volilci, ki žive od znotrge tekmovanja v oboroževanju, drugi pa vidijo viseti Damoklejev meč liberalnega volilnega društva nad svojimi glavami.«

Pa poglejmo še v zgledno socialistično deželo Avstralijo. V proračunu za tekočo leto so v Avstraliji določili 1.3 milijona funtov šterlingov več za dejelno brambo kot lansko leto. Lani je prišlo na posameznika za vojaške namene 5½ šilinga izdatkov, letos pa 12¾ šilinga. To zviševanje vojaških izdatkov se vrši pod vodstvom socialističnega ministrstva in pod gospodarskim delavskim strankam. Premierni minister Fischer, ki je pristaš te stranke, je izjavil dobesedno: »Ničesar ni, o čemur bi bili volilci bolj edini, kakor v tem, da se deželi ustvari kolikor močje dobro obrambno stanje.« S to izjavo je žel živahnodobravljati pri socialistih in meščanski opoziciji.

Pomislimo pa nazadnje, da je veliko boljši oborožen mir kot pa krvava vojska. Ako premotrimo, koliko ogromno škodo bi trpeli v slučaju vojne na narodnem gospodarstvu, ko bi se ustavila vsa obrt, industrija, vsa trgovina, koliko eksistenc bi bilo uničenih, ker bi nenadoma padli kurzi na borzah, koliko delavnih moči bi izgubili, moramo reči: Bodimo krepki, da ne bo vojne! Le država, ki skrbi, da je močna, se izognje vojski. In Avstrija ima dovolj vzroka, da skrbi za svojo moč.

Ako pa socialni demokrati bevska jo pri nas doma ali pa po drugih avstrijskih deželah proti topovom in barbam, dobro vemo, da bevska samo za to, ker sami nimajo v rokah državnega krmila. Ako bi ga imeli, bi sami dovojlevači ravno tako izdatke za vojno mornarico, ali pa bi pustili razpasti Avstrijo. S tem pa bi bilo tudi konec avstrije. Slovanov, ne samo kot Avstrije, temveč tudi kot Slovanov.

Slovensko ljudstvo se tega zaveda, zato bo 13. junija šlo v boj proti rdečim kričačem s S. L. S. ter jih temeljito porazilo.

Našim naročnikom!

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostiln in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na „Slovenca“. Agitirajte za nove naročnike!

LISTEK.

Naši dreadnoughti.

O naših dreadnoughtih se je do zdaj v tehničnem oziru kako malo pisalo; niti v delegacijah ni mornariška uprava glede na to veliko povedala. Zdaj pa, ko se bliža dan, da se prvi dreadnought izpusti v Trstu v morje, priobčuje »Vedette«, vojaška priloga »Fremdenblatta«, sledeče zanimive oficione podatke:

24. junija t. l. na obletnico bitke pri Kustoci, se izpusti v Trstu iz Stabilimento tecnico prvi avstrijski dreadnought, ki bo nosil cesarjevo povelje ime »Viribus unitis«, v morje. Ladja je dolga 152 m, na najširšem kraju široka 28 m, visoka pa 16.5 metrov. V vodo se v normalnih razmerah potopi za 8.3 m.

Ladja tehta že zdaj, ko ni nič druga dograjenko kakor samo truplo (stroji, topovi in drugo se šele pozneje montira) 11.000.000 kg. Za zgradbo trupla je bilo potreba 300.000 delavnih štihov.

Gonili bodo ladjo tri drugi od druga neodvisni stroji na turbine, vsi skupaj bodo razvili 26.000 konjskih moči in velikanu podelili hitrost 21 morskih milij, to je 38.8 km na uro. Vsa ostala tehnična dela, to je: obračanje topov, dviganje municije iz magacina, 11 metalcev luči, brezični brzojav, 1500 električnih žarnic za notranje prostore

itd., bo opravljala električna centrala, sestojeca iz štirih velikih turbodynamo-strojev.

Jamborov bodo napravili dva tenka, dimnikov pa tudi dva, pa močna.

Ostale naprave, kakor n. pr. ladjska bolnišnica in operacijski prostor, parne in banjske kopeli, pekarne, hladilnice za živila, ocevje za drainago in ventilacijo, parne kuhiinje, pralnice in sušilnice, napeljava tople vode in drugo, odgovarjajo najmodernejšim zahtevam v tem oziru. Taka ladja je torej pravzaprav majhna država zase.

Kar se tiče glavne reči, bojne sposobnosti, so defenzivne in ofenzivne naprave naših dreadnoughtov take, da se bodo smeli dolgo vrsto let štetiti med najmočnejše ladje vsega sredozemskega obmora.

»Viribus unitis« bo vseskozi obklepljen in bo obklep na najmočnejših mestih, to je ob črti, kjer se voda dotika ladje in ob stolpih za topove in poveljniški most, debel 305 mm. Obklep je napravljen po Kruppovem cementovalnem načinu iz najboljšega nikel-chrom-jekla v Witkowitzu in tehta za vsako ladjo okoli 6000 ton.

Artiljerija bo sledile: 12 topov, kaliber 30.5 cm, ki bodo po trije v vsakem nameščeni v štirih stolpih. Stolpi bodo razvrščeni po srednji črti ladje tako, da bo mogoče iz topov streljati skoraj na vse strani, to je, izstreljevalni prostor bo znašal na odsprejaj in oddalj 50 odstotkov, na straneh pa 100 odstotkov. 13.725 m dolge topove čevi

izstreljajo 450 kg težke oklopne granate pri 134 kg smodnika in 45 kg razstrelinne snovi, ki zamorejo še na 9000 metrov prebiti vsak oklep. Zraven teh velikih topov se nahaja še 12 topov po 15 cm kalibra, 18 hrzostrelnih topov po 7 cm kalibra in še nekaj manjših, takozvanih mitraljez, za manjše operacije, oziroma za to, da se dajo s seboj oddelkom, ki se v strategične namene izkračajo na kopno. K artiljeriji spadajo še toporci (45 cm).

Zelo zanimivi so tudi podatki glede močva. Na vsakem našem dreadnoughtu bosta dva bataljona, to je okoli 1000 mož, in sicer: dva štabna častnika, linijski ladjični kapitan kot komandant in starejši korvetni kapitan kot »Gesamttdetailofficer«, 24 drugih častnikov, 12 kadetov, 12 strojevodji (uradniška kategorija) in dva administrativna uradnika. Drugo močvo šteje 950 pomorščakov in se deli v signalsko osobje prapornega štaba, v artiljerijsko, torpedno, minsko, brzjavno, električno, strojno, kurjaško, dreinažno, proviantsko, orožno, pisarno in krovno osobje, nevštevši vojaške delavce, juštčnega, sanitetnega in vojaškega referenta (t. j. avditorji, zdravniki in duhovnik).

»Viribus unitis« se spusti torej dne 24. junija t. l. v morje, pa še pred koncem t. l. mu sledi drugi dreadnought, a na prostoru, kjer je zdaj še prvi, se bo takoj začelo z zgradbo tretjega. Četrto ladjo velikanco začno načrteje že novembra t. l. graditi na Reki v Dunaju-Ladjedelinici.

Koliko časa se je gradil naši dreadnoughti in kdaj postane taka ladja za boj popolnoma sposobna?

Naši dreadnoughti se bo vsega skup gradil 30 mesecev, in sicer je trajala zgradba tripla, ki se zdaj izpusti v morje, 12 mesecev. Za obklepna dela, oborožitev in notranje opremo se bo rabilo 18 mesecev. Seveda je bilo dve leti potreba, da se izdelal splošni načrt, proračun in podrobni konstrukcijski načrti. Potem pa bo treba enega leta, da se močvo z ladjo popolnoma seznam, tako da od trenotka, ko je za boj popolnoma sposobna, preteče pet in pol leta.

Socialna vrednost dreadnoughta se izraža v tem, da je na na

slanci volijo samo za šest let. Ej, bo minulo precej let, predino bo Dremota v državnem zboru dremal. Naš poslanec je Jožef Pogačnik, deželni poslanec v Podnartu.

J Političnim klevetnikom jasna beseda! Ker so naši socialni demokrati po Savi zagnali vik in jim liberalni svobodomisenci po Jesenicah sekundirajo, češ župnik je sklenil z Nemci zvezo za občinske volitve, smo prisiljeni vsem jasno povedati: Na tem ni nič resnice. Vse je samo volilni manever, ki hoče le razvajati naše vrste. Res je, da je Pongratz v imenu nemške stranke g. župniku ponujal kompromis; res pa je tudi, da so mu ga ponujali zmernejši liberalci na Jesenicah. Sprejel ni nobenega, ker je stranka že davno sklenila, da gre sama zase v volilni boj; in kar je sklenila, to drži in bo držala!

J Pongratz je g. župniku po naših informacijah pisal sledeče pismo: »Prečastiti gosp. župnik! Po dogovoru z gosp. ravnateljem bi nam bilo kako ustrezeno, ako nam naznanite svoje kandidate, ker ni izključeno, da bi Vas mi v III. razredu ne podpirali.« Ker se na Jesenicah Pongratz sploh ne smatra za resnega politika, mu ni župnik nič odgovoril.

J Znak neresne Pongratzove politike je tudi sledi. Informirali smo se, ter izvedeli, da je prišel Pongratz po neje tudi osebno k gosp. župniku ponujat zvezo. Ker je bil zopet odbit, je pa šel ter po Savi govoril, češ »to je škandal, da gre tovarna z župnikom!« Tako je Pongratz potegnil socije in liberalce, ki sedaj vpijejo, da »gredo klerikalci z Nemci!«

J Čista stranka, brez priveskov in brez zvez je na Jesenicah samo S. L. S., ki gre z odkritim čelom za svojim jasnim ciljem — z Bogom za narod! In samo kandidatom S. L. S. bodo Jesenici dali svoje glasove, ako hočejo biti na svoji zemlji svoji gospodje.

J Sklopično predavanje bo jutri v nedeljo zvečer v Delavskem domu na Savi; in sicer bo predavanje o Benetkah, čemur sledi serija krasnih slik iz naše lepe Gorenjske. Vstopnina nadvana.

J Koroška Bela. Slovensko katoličko izobraževalno društvo ponovi v nedeljo dne 11. junija popoldne ob 4. uri **gledaljško igro** »Starci in mladi« ob znižanih cenah na vrtu Orehovnekove gostilne na Koroški Beli. Blagajna se odpre takoj po popoldanski službi božji. — V nedeljo dne 11. junija zvečer ob 7. uri je **vollien shod** v prostorih Vodičarjeve gostilne. Somišljenci, vdeleže se ga in v obilnem številu, ker so državnozbarske volitve pred durmi. — Državna cesta pod Koroško Belo pri Javorniku je vsled gradbe novega železnobetonskega mostu čez potok Belo za več mesecev zaprta za pešce in vozove, ki so sedaj prisiljeni hoditi ali voziti se po okrajni cesti skozi Koroško Belo. — Na javorniški postaji se je bil o binkoštih praznikih po svoji krivdi skoro do smrti pobil nek romar, peljajoč se z Brezij na Koroško domu, ker je hotel iz vagona, ko je bil vlak že skoro v polnem teku. Odpeljali so ga nezavestnega naprej na Koroško.

Ali ste pridobili „Slovencu“ kakega novega naročnika? Upoštujte upliv dobrega dnevnika in agitirajte povsod za nove naročnike!

trga; pa kua misleš, de u prefeteru iz tem? Tri pu buč, drugač nč in ustou tu, kar je zdej, puslanc u pa le dohtar Susteršič.«

»Ej, prjatu; ti nis ta prau rodalub, ke nam kurajža puderaš, namest de b nam ja delu.«

»Kua vam čm delat kurajža, ke pa čist dobr vem, de niste za tu in de na ute zvolen, če se na glava pustaute —«

»No, no, no; le pučas guvor, pa misl mal zraun, kua guvariš! A misleš, de s ti prprau za deželnga pušlanca?«

»Morm že bt, ke sa me zvulil!«

»Pejd, pejd! Tisteh taužentšeststsedemdeset vulicu, ke sa tebe vulli, sa tli iz tem le pukazat, da b jm blu nar lubš, de b se udpraula ta četrta božja zapoud: spuštuj učeta in mater, de uš douh živu in de se t u dobr gudil na zeml — in u teb sa vidli muža, ke u znou nastopt za udpravo te božje zapoud — — —«

»Holc maul! Zdej mam pa že zaston! Se ena taka rec, pa te um tku foknu, de uš sedem sonc vidu. A na veš, de me vest useli tku zaskli, kdr tu slišim, kokr de b me edn iz žareča štajnsca pud rebra dregnu?«

»Kaj men tu am grel Lej, jest sm še zmeri tle in še lepu se redim zraun, pa kuku me je že dregu in še hujš ket iz žarečem štajnscam

Boljši Pepe iz Kudelusa.

Liberalka, Glavna posojilnica pred porotniki.

Treći dan razprave.

Popoldne.

Popravek. V včerajšnje poročilo se je vrnila pomota. Alojzij Lavrenčič je bil odpuščen iz službe 10. junija 1908 in ne 1906. Lojalno tudi povravljam, da v komisiji, ki je pregledovala Thal, ni bil Josip Turk, ampak Maček.

Nadaljuje se zasliševanje Alojzija Lavrenčiča, ki pravi, da ga je dr. Hudnik najbrže zato vpisal za lastnika na eno tretjino Thala, da bi bolj pridno delal. Zaradi dolga in varnosti ga ni mogel, ker se je nesrečna izguba zgodila kasneje.

Predsednik Pajk nato vpraša Mačka, kdo je bil v tisti komisiji.

Maček: »Putrich, Mauer, Rogelj in jaz.«

Predsednik: »Ali niste rekli, da je bila v Thalu pripravljena neka južina, pa niste hoteli nič jesti in da ste posbeno doljenca hvalili?«

Maček začne nato na široko in dolgo razkladati, kako so potovali. Do Maribora se jim je pripeljal naproti Mauer. Niso hoteli iti najprvo v Thal, ampak so se peljali do postaje Judendorf. Pili so v Gradcu samo kavo. Na potu v Plankenwart jih sreča nek Kranjec, in ker so slovensko govorili, jih vpraša ali gredo gledat Thal. Oni potrdijo, nakar oni reče, da će bo sedanja »Herrschafft« tako pustila sekati, jih bo Lavrenčič spravil ob vse, ker Lavrenčič je falot, sploh dela tako, kakor bi vse ne bilo nič vredno. Dasiravno ni strokovnjak, vendar se mu je zdelo na prvi žagi, da Lavrenčič ne dela prav, ker je les gnil, drag mecesnov les pa je ukazal razzagati v drobnejše kose, da bi ga vsaj v denar spravil. V gozdu je les gnil.

Predsednik ga prekine: Ali ni res, da ste bili pijani, da bi vse »doppelt« videli.

Maček: Samo kavo in kruh. Sveda, za Lavrenčiča bi bilo dobro, če bi vse »doppelt« videli.

Na potu smo srečali oskrbinika, ki je jokal pred nami in se bal, da izgubi službo. Zatrdirili smo, da je od tistega dne odvisen od Glavne posojilnice. Zaupal jim je, kaj mu je naročil Lavrenčič, a on da bo govoril resnico. Pokazal jim je načrte in tožil, kako je vse izsekano. V graščini so pili vino, katerega je imel Maček s seboj. Maček ga je hvalil proti Lavrenčiču: »To je pravi doljenec, ampak malo kislo za Vas.« S tem je hotel Lavrenčiču namigniti, da bo šel kmalu proč.

Putrich izpove isto. Predsednik ga vpraša o nekih fakturah, kar Putrich zanika in pripoveduje o nekih kupčijah.

Lavrenčič: Gre se za neko kupčijo po mojem odhodu. Knjigovodja Verbič je dobil naročilo dva vagona lesa rezati v 6–8 m dolge deske, m² 42, 2% skonta in 2% provizije. Les je bil naslovljen v Milje pri Trstu. Ker je Putrich les naročil, so poslali njemu račun po 42 K m². Ta pa brzovaj nazaj, naj pošljejo račun v Milje po 62 K m².

Putrich zatrjuje, da je to čisto pravilno in da se je po 62 K zaračunalno na Thal. — **Predsednik** ustavi nadaljnje razgovaranje o tej afieri.

Dr. Triller pozove Mačka, naj pove, kaj jim je rekel oskrbnik.

Maček: A ja. Oskrbnik nam je rekel: Eno leto ste prekasno prišli. Vse je že izsekano. Lavrenčič nam sploh nobenih knjig ni hotel pokazati.

Lavrenčič: Knjig niste niti zahtevali. Vi ste kvantali, pa ne vprašali. Priča moja žena in Verbič.

Dr. Triller: Saj ni nič na tem, če pade kaka kvanta.

Lavrenčič pravi, da je oskrbnik imel samo voznikom nakazovati delo. Ves les in ekspedicija se je natanko vknjiževala.

Dr. Novak: Enkrat ste kupili konja in voz za 1500 K in ste ga zaračunali; koj nato pa je Vaša gospa tožila, da se mora nji plačati.

Lavrenčič: Po pomoti sem ga djal v račun salvo errore et omissione.

Dr. Hudnik: Kolikrat ste predložili račun?

Lavrenčič nato natančno razloži, kaj je vzrok, da je večkrat predložil neenake račune.

Nato začne pobijati dr. Hudnik Lavrenčičeve izpovedi. Neresnično je, da bi mislili, hišo zidati, tudi v denarju niso plavali. Prizna, da je z njegovim sporazumom Lavrenčič kupil les, a glavno proti Lavrenčiču je, da je imel od grofov Ehrenhausen les na svoje ime. Pravilnega knjigovodstva ni hotel, ker ni hotel, da bi se izkazal njegov samostoini les. Resnično je, da je pod-

pisal izjavo, da gre Lavrenčiču 19.000 kron, samo da bi imel njegov podpis.

Dr. Novak Lavrenčiču: Pravite, da ste bili grozno zaposleni, kar naenkrat pa ste imeli lesno trgovino v Ehrenhausen.

Lavrenčič pojasni, da je samo iz trgovske previdnosti prevzel 10 vagonov lesa v Ehrenhausen kot takozvan »Börsendeckung« za Trst. »Sploh sem pa imel tam svojega namestnika, sam sem pa bil v Thalu.«

Zakaj me niste tožili zaradi goljufije?

Dr. Hudnik: Oves ste dvakrat zaračunali.

Lavrenčič razjarjen zavpije: »Z daj me proglašate za tatu. Tri leta ste imeli čas, zakaj me pa niste tožili zaradi goljufije?«

Dr. Neuberger: Nekaj je vseeno čudnega. Leta 1905. je šlo v Thal 468.000 K, 1906 pa 579.360 K, iz Thala v Glavno pa je prišlo vsega skupaj 44.000 K. Leta 1907. zopet v Thal 111.186 K. Leta 1908. ste bili odslovjeni. Čudno je, da je Thal v dveh in pol letih porabil 1.151.000 K.

Dr. Hudnik: Vse ni šlo naravnost v Thal. Nekaj je šlo v Jadransko banko, nekaj za kupnino grofom Walterskirchen.

Dr. Neuberger: Na Thalu je bilo vknjiženih 680.000 K, avgusta 1910 pa še vedno 412.000 K. Ostane vseeno še veliko.

Lavrenčič zatrjuje, da je iz njegovih knjig čisto natančno razvidno, koliko je šlo in koliko se je dobilo za eno ali drugo.

Dr. Neuberger: Ali je bil dr. Hudnik večkrat v Thalu?

Lavrenčič: Da. Tudi njegova družina je bila dvakrat na počitnicah in tistikrat je prišel tudi dr. Hudnik za tri ali štiri dni.

Mauer, treći kompanjon.

Se ne zapriseže. Izpove o nakupu Thala. Sploh ni mislil stopiti v družbo, ker ni imel denarja, a dr. Hudnik in Lavrenčič sta ga v tem oziru pomirila. Lavrenčič in knjigovodja Verbič ga nista mogla videti. Komisiji Maček, Putrich in Rogelj je sam svetoval, naj ne gredo najprvo v Thal, ampak v Plankenwart. Tisti Kranjec je na potu res »simfal« čez Lavrenčiča. Knjig jim ni mogel pokazati. Mauer dolguje Glavni posojilnici 30.000 K, a je menično zavez.

Porotnik Pavšek vprašuje, kako so mu izginile menice za 60.000 K.

Mauer pripoveduje, da je menda po naročilu Glavne posojilnice prišel v jeseni 1908 v Thal Knific, da naj podpiše 10 menic za 60.000 K. Res jih je podpisal, a kasneje je prišel zopet Knific k njemu in rekel, da jih je izročil dr. Hudnik, a ta, da jih nima in podpisal je menic za novih 60.000 K. Ko so prodali Thal, ga na kolodvoru v Gradcu vpraša nek Ljubljanačen Widmayer: »Kako je s tistimi Vašimi menicami, ki jih ima Lavrenčič?« Jaz si stvari nisem mogel drugač tolmačiti, kakor da jih je poslal Hudnik Lavrenčiču v podpis, dr. Hudnik pa je morda pozabil, kam jih je dal. Hotel sem jih s policijsko pomočjo dobiti od Lavrenčiča. Ta se je čutil žaljenega, me je tožil in plačal sem 500 K, ker sem trdil, da mi jih je Lavrenčič vzel.

Knific pove, da je dr. Hudnika večkrat vprašal, kje so te menice, da bi ne imel kakih sitnosti; pa mu je Hudnik vedno zatrjeval, da je že vsa stvar v redu.

Lavrenčič: Da, menice ima dr. Hudnik, pa so zastarane.

Nato nastane velik prepir zaradi nekih računov petroleja in tramvajskih listkov.

Mauer ne ve, da bi bil kak dogovor, da bo Lavrenčič iz svoje plače povračeval svoj dolg.

Dr. Novak vpraša Mauerja, ali mu je znano, da je Lavrenčič kmalu po odslavitvi iz Thala prevzel v Gradcu neko lesno tovarno na ime svoje žene, kar Mauer potrdi.

Mauerjevo gospodarstvo.

Lavrenčič pojasni zadevo tramvajskih listkov in pove, da je bilo knjigovodstvo enostavno, pravilno in v redu. Prosi za dovoljenje, da nekoliko osvetli Mauerjevo gospodarstvo, kar vsa dvorana z radovednostjo posluša. Po pogodbji je imel Mauer mnogo dela, brigal se pa ni, zato je Lavrenčič ukazal njegovo delo opravljati oskrbniku. Vedno je hodil v Plankenwart, da se je od tam vozil na Kranjsko. Bilo ga ni po tri do štiri dni nazaj. Vmešaval se je tudi v domače razmere Lavrenčičeve. To je bilo temu odveč in pisal je dr. Hudnik, da zapusti Thal in si poišče stanovanje v Gradcu ali Göstingu. Na poziv državnega pravdnika pokaže pismo bratovo, ki mu piše v sporazumu z dr. Hudnikom, da ne sme tega storiti. Kako

je Mauer znal knjigovodstvo, kaže slučaj, da je tyrdka Rosič iz Reke poslala 2000 K; pa Mauer vknjiži samo z bese-dami: Denarna posiljatev, Reka, 2000 kron. Kdo je poslal, ni nič vknjiženo.

Po Lavrenčičevem odhodu.

Kar se je zgodilo prej, je bilo v »strazza« in drugih knjigah in v skladislu. Za kasneje pa par slučajev. Po 3 do 4 mesecev niso poslali računa o odposlanem blagu. Pri enem računu se je zmotil Mauer za 200 K; no, če se zmoti pri majhnem računu za to vsoto, potem se ni čuditi marsiemu.

Predsednik Pajk prebere nato družabno pogodbo glede Thala.

Z Maurom je bilo zasljevanje prič končano.

Izvedenca o Pavšlarjevih vodnih silah.

Višji stavbni svetnik Bötz izpove nemški. Isto je nato v slovenskem jeziku povedal ing. dr. Orel. Prva vodna sila je pri Otočah. Za to ima Pavšlar koncesijo, katera pa poteče z 31. decembrom 1912. Ministrstvo je izjavilo, da je ne bo več podaljšalo. Ko bi Pavšlar tu napravil električno centralo, bi se ta ne rentirala. V bližini ne bi bilo dosti odjemalcev, napel

Pastirski list.

Vsem vernikom ljubljanske škofije.

Ravnokar sem se vrnil iz svete dežele, kjer sem bolj natančno proučeval najsvetješte kraje na zemlji, kraje, kjer se je naš Odrešenik včlovečil, kjer se je rodil, kjer je poučeval, ljudi tolazil in jim vsakovrstne dobrote delil, kjer je za nas trpel in umrl, kjer je zmagovalo od smrti vstal in slavno v nebesa šel.

Toda ne le proučeval sem te najsvetješte kraje, tudi molil sem na njih; molil sem presrčno za sveto katoliško Cerkev, molil za našo Avstrijo, molil za milo mojo slovensko domovino, molil za skrbne starše, za naše mladenci in dekleta: naj Gospod podeli vsem milost, da bi vsi njemu ostali zvesti v živi veri in bi Njegovo življenje in trpljenje ne bilo zastonj.

Vrnil sem se domov ves poživljen in navdušen, da neustrašeno in neutrujeno izpolnjujem vse svoje duhovno-pastirske dolžnosti, kakor jih bom spoznal, da Vam pomagam ohraniti Vaš največji zaklad: sveto vero in zvestobo do svete katoliške Cerkve, brez katere ni resnice, ni sreče, ni zveličanja.

Vrnil sem se domov in prišel ravno v najbolj ljute volilne borbe. Čujem in čitam, kako lazijo med Vami grablji volkovi v nedolžni ovčji obleki, da čujem in čitam, da so semtretje nekatere ne le bolj površne in omahljive, amak prav dobre može že več ali manj zbegali.

Zato ne smem molčati, moram Vas opozoriti na to, kako važne so volitve in kako ste Vi zanje pred Bogom odgovorni.

Važnost volitev Vam dokazuje obupno prizadevanje naših naprednjakov in socialnih demokratov, da bi Vas premamili, dobili zase Vaše glasove in bi vsaj nekateri prišli v državni zbor, kjer bi združeni z drugimi liberalnimi in socialdemokratičnimi poslanci izkušali take postave kovati, da bi po vsej državi, v vseh kronovinah prišli do zmage in veljave njihovi verski, gospodarski in politični nazori in nauki.

Tako se jim je posrečilo na Francoskem, Portugalskem in drugod. Nauki naprednjakov in socialnih demokratov se sicer bistveno razlikujejo; složno pa postopajo vendarle vselej, kadar se gre zoper katoliško Cerkev, zoper razodeto vero, zoper Kristusa, zoper Boga. Cerkve zapirajo, redovnike in duhovnike preganjajo, cerkveno premoženje ropajo, zakone razdirajo, in v šolah se ime Kristus, Bog še slišati ne sme, prevare goljufnost, razbrzdano nesramnost pa pospešujejo, nekateri kar naravnost uče. In vse te korake uravnavajo in določujejo po postavah, sklenjenih v zbornicah, za katere so si nasiloma in pa zvijačno pridobili večino. Vse to počenjajo pod krinko prostosti in gorje očetu ali materi, gorje katoličanu, ki bi si upal ugovarjati takim nasilnim, krivičnim, brezbožnim postavam.

No, pa saj to vse že sami veste; a veste pa tudi, da naši slovenski liberalci in socialni demokratje to vnebo-pijočo krivično in hudodelsko ravnanje hvalijo, poveličujejo in tudi za naše kraje žele. Somišljeniki po vsej Avstriji preže na priložnost, da bi te strašne svoje želje tudi pri nas uresničili. Da, prostožidarji so kar naravnost sklenili, delati na razpad Avstrije, ker je še edina katoliška velesila, dokler pa ne razpade, uprizarjati raznih homatij, posebno hujskati narod zoper narod, da vsled teh homatij in nemirov Avstrija ne more biti močna, ampak mora pešati in pa hirati ter slaba ne more braniti katoliške Cerkve, kakor bi bila dolžna. To so njihove nakane, katere bi radi izpeljali, ko bi dobili premoč v državnem zboru.

Krščanski možje, ali ne boste iz teh Vam že znanih dogodkov še bolj spoznali, kako važne so volitve in kolika odgovornost za Vas, ki boste volili! Liberalci in socialni demokratje bjejo

boj naravnost zoper Kristusa in zoper Boga: voditejji in prvaki Kristusa zaničujejo in sovražijo, Boga pa v svoji slepi strasti, v svoji peklenški hudoobi kar naravnost taje, pa si prizadevajo ne le po svojih časopisih in pa po svojih shodih ljudstvo odvrniti od Kristusa in Boga, ampak za tem streme, da bi mogli skleniti postave, po katerih bi ljudstvo s silo odtrgali od Boga, postave, po katerih bi onemogočili, da se mladina v šoli uči veronauk in se vzgaja v krščanskem duhu, pa bi se povrnili popolnoma poganski časi.

No, pa manjka mi zadostnih izrazov, da bi mogel tako peklenško hudoobi dovoljno opisati. Prašam Vas, krščanski možje in mladenci, prašam Vas, krščanski volilci, ali se ne zgražate, ako le pomislite, da bi se utegnili udeležiti tudi Vi teh groznih zločinov, udeležiti tako strašnih grehov, zavreči Jezusa in Boga! In glejte, teh strašnih grehov bi se udeležili, ko bi svoj glas pri volitvah dali za može, ki jih priporoča bogomrzka napredna ali socialdemokratična stranka. Naj se Vam zdi še dosti pošten mož, ki za eno teh strank dela, ali ki se Vam kot njen kandidat predstavlja, proč z njim! Saj deluje za stranke in je privrženec strank, katerih načelniki hočejo izpodriniti Kristusa in Boga iz vsega našega življenja, pa zatorej v te satanske namene sodeluje vedoma ali nevedoma. Kajne tako nespametni, tako brezvestni nikar ne boste!

Pač pa lahko sami izprevidite, da ste dolžni Bogu, dolžni svoji domovini, dolžni slovenskemu ljudstvu, dolžni svoji družini, dolžni svoji vesti voliti može verne, može zveste Bogu, zveste Kristusu, zveste sv. katoliški Cerkvi; voliti može, ki bodo pogumno, neustrašeno in složno branili pravice božje in pravice svojega slovenskega ljudstva.

No, hvala Bogu, da nam teh možni treba šele iskati. Saj imamo Slovensko Ljudsko Stranko; tej stranki pripadate skoraj vsi; to stranko podpiram jaz in jo podpirajo naši duhovni. Zakaj? Zato ker so njeni izvrstni voditelji možje katoliškega prepričanja, kar so pokazali ne le v puhlih besedah, ampak tudi v dejanju, tudi v hudi borbah zborniških na Dunaju in v Ljubljani. Zbrali so se, postavili kandidate za državno zbornico, ki so vsi prisegli na katoliško in na slovensko ljudsko zastavo, okoli katere zbrani bodo složno branili pravice božje in pravice svojega krščanskega ljudstva.

Zato, pa pri nas ni treba šele premišljevati, komu bomo v torek, na sestega Antona dan, oddali svoje glasove. Oddali jih bomo za one može, za katere so se odločili voditelji naše ljudske stranke; tako bom oddal svoj glas jaz v Ljubljani, Vipa, dragi moji krščanski volilci, vsak na svojem volišču, kamor naj pohiti vsakdo, ki se le majati more. Kajne, zoper Boga, zoper našega Zvezličarja mi ne bomo! Ne, nobena zviaža in nobena sila nas od njega ne odtrga! Judeži, izdajalci mi ne bomo! In, ali je kak tak Judež med Vami, ne, ni mogoče, ni ga, ne bo ga! Nikdo ne bo dal glasu možu nasprotnih strank.

Sedaj Vas blagoslovim v imenu Boga Očeta, ki nas je ustvaril, v imenu Boga Sina, ki nas je odrešil, v imenu Sv. Duha, ki nas posvečuje. V tem imenu sv. Trojice smo bili krščeni, smo bili birmani, v tem imenu se upamo izviličati.

Po tem blagoslovu naj še to dodam, da ravno tak izdajalec Boga in Kristusa in svoje svete krstne oblube si Ti, mož ali mladenič, žena ali dekle, ki prodaja v trafikah ali gostilnah, ki kujuješ in čitaš, pa s svojimi žulji podpiraš časopise zgoraj omenjenih, obsojenih strank. Bodimo odločni, časi so resni! Nazadnje pa pride smrt, sodba, večnost! Amen.

V Ljubljani, binkoštne praznike 1911.

+ Anton Bonaventura
knezoškof.

Volilno gibanje.

Ljubljanska oklica:

DR. IVAN ŠUSTERŠIČ,
deželni poslanec v Ljubljani.

Liberalcem teče voda v grlo.

Prepričali so se, da toli zaželjene »požge volitve« ne bo, temveč da se bo sta Tribuč in Kristan kar dne 13. junija pogreznila v svoj prejšnji nič. **Zmaga S. L. S. bo sjajna.** To je hudo razburilo liberalne sleparske agitatorje in zato jim nobeno sredstvo ni zadostilo slablo, da bi vjeli saj še par glasov. Izmisli so si **najneumnejše laži**, da bi vsaj kandidata S. L. S. ogoljufali za nekaj glasov. Ena teh laži je tako debela in gorostašno neumna, da je ne moremo prikriti svojim čitalcem, da spoznajo liberalce v vsej njihovi smešni negoti. Pripovedujejo, da je prišlo nekoč nekaj mož svojega poslanca g. dr. Šusteršiča vprašati za svet, kako bi prodali ježice, češ, da jih imajo v izobilju, a jih ne morejo spraviti v denar, in da je dr. Šusteršič na to baje odgovoril: »Zakaj pa sejetete (!!) toliko ježic.« To pripovedujejo liberalci s pristavkom: »Glejte, takega poslanca imate kmetje, ki še ne ve, kaj so ježice in misli, da se jih seje kakor pšenica ali detelja.« **Samo po sebi se razume, da je cela povest od začetka do konca debelo zlagana.** Niti pičica na tej povesti ni resnična. Vse so si izmisli liberalci v sleparškem namenu, da bi osmešili načelnika S. L. S. v očeh kmečkih volilcev in mu podkopali zaupanje. Iz tege razvidijo volilci, s kako smešno nesramnimi sredstvi delajo liberalci in da gredo **samo na goljufijo**, dobro vedoč, da bi liberalci ali socialdemokrata ne volil **ne eden kmet**, ko bi vsak poznal **resnico**. Resnica je zoper liberalce in socialdemokrate — tedaj hajd **z lažjo** in naj si bode še tako neumna in debela. A zavedni volilci ljubljanske oklice bodo pokazali dne 13. junija, koliko je ura bila: **Liberalci in socialdemokrati bodo sramotno tepeni in žnjimi vred bodo osramočeni in osmeske Stranke, kdor hoče po volitvi ponjih zapeljati.** Kdor hoče tedaj, da se mu bo 13. junija zvečer cel svet smejal, ta naj voli Tribuča ali Kristana. **Kdor pa hoče biti deležen sijajne zmage Vseslovenske Ljudske Stranke, kdor hoče po volitvi ponosno nositi po koncu glavo, ta bo od dal glasovnico, na kateri bo zapisano:**

DR. IVAN ŠUSTERŠIČ,
deželni poslanec v Ljubljani.

1000 K za liberalne sleparje!

Od g. dr. Ivana Šusteršiča, deželnega poslance in načelnika S. L. S. v Ljubljani, pooblaščeni, izjavljamo in razglasamo:

Kdorkoli **dokaže**, da je kedaj govoril z g. dr. Ivanom Šusteršičem o ježicah in dobil od njega odgovor v predidočem članku navedene vsebine (kakor razširjajo med kmečkimi volilci izvestni sleparji), **dobi od g. dr. Ivana Šusteršiča takoj v gotovem denarju nagrado 1000 K, z besedami: eden tisoč kron.**

Tedaj, liberalni sleparji, na noge in **dokaže** vaše trditve, s katerimi skušate begati pošteno kmečko ljudstvo. Zaslužite lahko, brez vsake težave, lep kos denarja.

A mi že danes povemo, da se ne bo nihče oglasil za ta tisočak, ker liberalci vedo dobro, da so se debelo zlagali.

Proč s takimi ljudmi!

»Kmet« Tribuč.

Liberalni kandidat se na svojih shodičih rad sklicuje na »kmečki« značaj svoje kandidature. Oglejmo si to nekoliko natančnejše. Tribučev oče je bil trgovec na Viču, je prišel v konkurs in je popolnoma ubožal, kar seveda ni nobeno očitanje, temveč le ugotovitev dejstva. Sedanji kandidat je bil vsled tega reven. Opomogel si je pa s tem, da se je oženil z edino hčerjo ravnega Lovro Zdešarja na Viču, ki si je bil svojedobno naredil dosti premoženja s posojevanjem na visoke obresti; ko je pa prišel oderuški zakon, je bil Zdešar to »kupčijo« opustil in se je »posvetil« kuhanju žganja na Viču v velikem slogu. S tem si je premoženje še izdatno pomnožil. In s tem tako pridobljenim premoženjem si je opomogel kandidat Tribuč, ko je vzel Zdešarjevo hčer. Sedaj fabricira umeten kamen in nosi naslov »arhitekt«. »Odlikuje« se po zagrizenem liberalstvu in sokolstvu. Na Viču, kjer je doma, ga nihče ne mara in bo dobil semešno majhno število glasov. Njegov oče pa živi še danes v veliki revščini in ne čuti nič o zboljšanju razmer svojega sina,

Shod S. L. S. na Dobrovi.

V četrtek se je vršil shod v Zadobrovi v prijazni gostilni »pri Garstroži«. Prišlo je lepo število volilcev iz Spodnje in Zgornje Zadobrove, Semberji, Kaslja, Št. Jakoba itd., ki so napolnili gostilniške prostore do zadnjega kotička. Prišel je tudi župan poljske občine g. Jakob Dimnik, ki je shodu predsedoval.

Načelnik S. L. S. dr. Ivan Šusteršič je med napeto pozornostjo in glasnim pritrjevanjem volilcev opisal delo S. L. S. in ožigosal rudeče in liberalne nasprotiske. Gosp. župnik Müller je v vznesenih besedah govoril za kandidaturo dr. Ivana Šusteršiča, ki je bila z navdušenjem soglasno sprejeta. Med trikratnimi gromovitim živio-klici na načelnika S. L. S., zaključi predsednik ob 10. uri zvečer velezanimivi shod, ki bo obrodil obilo sadu.

Zunaj je pod zaščito teme nek potič reprezentiral s piščalko liberalno kulturo, pri čemur ga je hotela podpirati sedmorica Dolničarjevih pristašev iz Smartna. A ženske, ki so bile zbrane zunaj pri oknih, so naredile mir in zapodile liberalne »junake«.

Vič—Glince.

Krasno vspeli nedeljski shod, na katerem je dr. Šusteršič s svojimi dokazi živo zadel socije, je te spravil z ravnotežja, in mnogi se vedno bolj ohlajajo za odpadnika Toneta Kristana. Da bi jih zopet privezel nase, sklicuje Tone za jutri ob 10. uri zopet shod na Glincah. Vabi izrecno tudi oo. franciškan. Namen je prooren in vsak lehko spozna, kaj da Tone s tem namerava. Naših nihče ne bo šel poslušat odpadnika Kristana. Pač pa bo v »Društvenem domu« jutri tudi ob 10. uri dopoldne volilni shod, kjer se bo volilcem odgovorilo na Kristanov program in se bomo v zadavi volitev še marsikaj dogovorili. Somišljeniki, jutri ob 10. uri v »Dom«. Agitirajte za obilno udeležbo!

Volilni okraj Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk:

FRANC JAKLIČ,
deželni poslanec v Dobropoljah.

Osilnica.

Volilne shode smo imeli pri nas 7. in 8. t. m. Ker je naša fara zelo obširna in raztresena, treba je bilo sestankov na več krajih občine; 7. t. mes. je bil shod v Bosljiviloki v prostorih g. Antona Šimeca za vasi v spodnjem delu fare. Poročal je kaplan g. Škulj o nastopih in delu poslancev S. L. S. v državnem in deželnem zboru. Zbrani volilci so se soglasno izrekli za sedanje kandidata S. L. S. Isti večer je bil shod v Osilnici v prostorih župana gospoda Jurija Žagarja. Mnogoštevilni udeležencem je g. Karol Škulj poročal o uspehu S. L. S. v državnem kot v deželnem zboru. Omenjal je laži naših nasprotnikov o desetmilijonskem posojilu in drugo. Navzoči so bili tudi nasprotinci S. L. S., ki so pa s pretnim izvajanjem g. govornika le pritrjevali. Poročal je tudi domači g. župnik Jakob Bajec. Po volilnem shodu je omenjeni govornik razlagal mnogoštevilnim posestnikom še o pomenu živinorejske zadruge, nakar se je sklenilo isto ustanoviti za osilniško občino. S predpriravami se je takoj pričelo. Za pristop se je oglašilo že več uglednih posestnikov. Za gornji del občine je bil shod v vasi Čač 8. t. mes. dopoldne pred cerkvijo. Poročal je gosp. Karol Škulj. Navzoči volilci so soglasno izrekli zaupanje poslancem S. L. S. in se izrekli za njenega kandidata. Popoldne pa je bil shod v Papežih. Po izvajanjih g. govornika so se izrekli na vsoči volilci za S. L. S. Kaj izborno so vplivali vsi omenjeni shodi na naše može, zlasti ker je tu bil doslej en sam shod. Našim nasprotnikom pa to ni kaj po godu. Slednji se ogrevajo za kandidata Višnikarja, o katerem pa ne vedo drugega povedati, kot da je delal ozroma skušal delati za druge, nikdar pa za kmeta.

Volilni okraj Radovljica, Kranjska gora, Tržič:
JOSIP POGAČNIK,
deželni poslanec v Podnartu.

Križe pri Tržiču.

Državnozborske volitve imamo pred durmi. V torek 13. junija popoldan ob 1. uri se pokažimo, kaj da smo. Somišljeniki S. L. S. oddajmo glasovnice vsi z napisi: Jožef Pogačnik, deželni poslanec v Podnartu. Videli bomo tudi, kako se bodo kaj naprednjaki obnesli. Na binkoštni ponedeljek je prišlo poldrugo kopo rdečkarjev iz Tržiča v Sebenje, med njimi tudi g. Luka Jazbec, obloženi s soc. dem. časopisi, ki so jih razdeljevali, če jih je kdo hotel v

županovi gostilni. Seveda govoriti zna-jo ti ljudje prav dobro, veliko bolj, ka-kor mi, samo če jim kdo kaj verjame. Ker so imeli le malo časa, so pa najeli brata od Luka Jazbeca, Janéza Jazbeca iz Šebenj in ta je drugi dan tisti umazani papir nesel v Ziganjo vas in je dol po naročilu agitiral. Ako ne bosta ta dva Jazbeca nehalo s temi časopisi, jih bomo vprašali kaj je s kolportažo.

STAJERSKA.

Državnozborske volitve v Celju. V Celju se dostavlajo tudi glasovnike z že napisanim imenom nemškonacional-nega kandidata Riharda Markhla. Po tem se lahko sodi, kako se bode pri tej volitvi sleparilo. Celo slovenski volilec je dobil gotovo po zmoti dotičnega do-stavljavca tako glasovnico.

Š Roblek v Gaberju pri Celju je moral imeti na svojem volilnem shodu 7. t. m. suflerja v osebi učitelja Voglarja. Zato je torej Roblek na Dunaju vedno molčal, ker ni bilo Voglarja zra-vjen. Po duhovnikih je najbolj udrihal Hrašovec koncipient dr. Koderman, menda zato, ker je kot dijak v škofovem semenišču jedel škofov in lavantinskih duhovnikov kruh. Par medklicev mladega pristaša S. K. Z. je spravilo g. Robleka v zadrego, da ga je vun-bacitel Lesničar takoj moral izključiti od zborovanja. Ubogi Roblek, niti enega medklica ne znaš zavrniti!

Š Kavalirstvo. Neki dr. Laznik, koncipijent pri odvetniku dr. Jos. Ser-neku, je ven reklamiral vse gg. kapucine in gg. lazariste brez vsakega vzroka. G. Sernek, odbornik okoliške občine, ali ne boste za ušesa prijeli svojega uradnika, da tako brezobzorno postopa proti Vašim volilcem v okoliški občini? Laznikova predrnost je bila seveda brez uspeha. Omenjeni bo-do vsi volili dr. Korošca.

Š Napad z bajonetom. Dne 7. t. m. je imel Roblek shod pri g. Plevčaku v Gaberju pri Celju. Navzoči so bili vši liberalni podgenerali do zadnjega kon-cipijenta. Vsakega, ki se je kolikaj drznil oponirati, so takoj odstranili. Enega se je pa lotil celo vojak - bram-bovec, ki ga je napadel z bajonetom ter mu raztrgal na hrbitu vso obleko in ranil na koži. Ta korporal bo si pomnil, kako draga je z bajonetom raztrganā obleka. Pri poveljstvu deželne brambe jo bo plačeval, če noče še s sodnijo imeti opravka. Naši ljudje niso ukradli obleke, da bi jim smeli od nas piččani korporali deželne brambe iz Celja tr-gati in jih raniti. Kaj ima sploh en tak korporal z bajonetom opraviti na vo-lilnem shodu.

Š Vpokojen župnik Sattler v Celju je začel javno agitirati za protiversko stranko. Od liberalnih govornikov mu ugaja posebno zdravnik Sernek, ki je rohnel proti štipendijam za maše, kar si je vzel gosp. Sattler posebno k srcu. Zato je začel javno nastopati kot go-vornik na javnih shodih. Na neosno-vane osebne napade na kandidata katoliško-narodne stranke se lahko za vsak napad vrne z istim orožjem, samo da bo — bolj zadelo.

Liberalni maneuver. V rojstnem kraju prof. Pestotnika so pričeli liberalci širiti listke, naj se voli tega »njihovega rojaka«. Volilci, skrbite, da bo ta liberalni profesor za svoje lib-eralne spletke dobil poštano — pod nos.

S. L. S. NA GORIŠKEM

priredi v nedeljo shod v Kanalu in Komnu ter v ponedeljek v Kobaridu. Poleg tega bo več manjših shodov.

MOŽJE! VOLILCI!

Ne dajte se hegati po liberalnih in socialdemokratskih agitatorjih, ki raz-našajo lažnje vesti iz enega kraja v drugega, češ »tu ali tam slabo stoji S. L. S.« itd. To vse si izmišljajo samo v namenu, da bi omagali moško zmago-zavestnost volilcev S. L. S. Maloduš-nost hočeo zasejati v naše ponosne ljudske vrste! Smejajte se v obraz tem lažnikom in sleparjem. Povsodi v vseh volilnih okrajih stoji sijajno za S. L. S. — Tedaj: Mirno in moško na volišče za S. L. S. v terek, na dan sv. Antona, — isti dan zvečer bo splošno ljudsko zmago-slavje po vseh slovenskih dol-nah, hribih, grlih in planjavah. Z Bo-gom za ljudstvo! Dol z liberalnimi in socialdemokratičnimi kandidati!

KAKO STOJE VOLITVE?

Tako povprašujejo sedaj ljudje po celi deželi. V sledenem podamo resnično sliko, na temelju najzanesljivejših poročil naših zaupnikov.

NA KRAJSKEM.

1. Ljubljanska okolica. Kandidat S. L. S. d.r. Ivan Susteršič, deželní poslanec v Ljubljani, bo v terek izvoljen z velikansko večino. Liberalci in socialdemokrat Kristan bodo sramotno propadla.

2. Radoljica, Kranjskogora, Tržič. Kandidat S. L. S. Josip Pogačnik, deželní poslanec v Podnartu bo izvoljen v terek z večino več tisoč glasov. Liberalci in socialdemokrati bodo hudo tepeni.

3. Kranj, Škofjeloka. Kandidat S. L. S. Franc Demšar, deželní poslanec na Češnjici bo izvoljen z ogromno večino. Liberalna sleparja, da so postavili kandidata enakega imena — Franceta Demšarja iz Zalega Loga — ne bo nič zaledla. Pač pa je liberalni kandidat vsled svojega nastopa za liberalno stranko zgubil vse zaupanje tudi v domači občini in ne bo nikdar več župan. Še letos bodo vrli Sorčani ž njim popolnoma pomedli.

4. Kamnik, Brdo. Kandidat S. L. S. d.r. Janez Krek. Zmaga z veličastno večino popolnoma zagotovljena.

5. Vrhnik, Logatec, Idrija, Cirk-nica. Kandidat S. L. S. Josip Gostinčar, posestnik v Ljubljani bo dobil letos še večjo večino kot pred štirimi leti.

6. Postojna, Senožeče, Ilirska Bi-strica, Vipava, Lož. Kandidat S. L. S. dr. Ignacij Žitnik, deželní poslanec v Ljubljani bo izvoljen z ogromno večino, ki bo še znatno presegala ono leta 1907.

7. Litija, Višnjagora, Radeče. Kandidat S. L. S. je Franc Povše, deželní poslanec v Ljubljani. Izvoljen bo še z večjo večino kot pred štirimi leti.

8. Krško, Kostanjevica, Mokronog, Trebnje. Kandidat S. L. S. Ivan Hladnik, deželní poslanec v Trebenjem. Njegova zmaga z veličastno večino zagotovljena.

9. Velike Lašče, Ribnica, Žužemberk. Kandidat S. L. S. Franc Jaklič, deželní poslanec v Dobrepoljah. Njegova zmaga z ogromno večino je polnoma sigurna. S smešnimi sredstvi delo Pucljevi agitatorji. V žužemberškem okraju n. pr. pripovedujejo, da Jaklič Stružani in Dobrepolci ne bodo volili, — v Strugah in Dobrepoljah pa zopet razglašajo, da ga v žužemberškem okraju ne bodo volili itd.! Na ta način hočeo begati volilce, vzeti našim pogum in zaupanje v sigurno zmago! V dobropoljski dolini s Strugami vred bo dobil Jaklič najmanj devet desetink vseh glasov. In tudi v žužemberških občinah ne veliko manj! Tako je resnični položaj. Sploh ne bo dobil Pucljev nikjer večine, razun v občini Velike Lašče, kjer odločujejo liberalni uradniki — če ti ne bodo volili Višnikarja. A veliko laška občina ima vsega skupaj dobrih sto volilcev, od katerih bo pa dobra tretjina glasovala za Jakliča.

Razun tega utegne dobiti Pucljev večino še v občini Velike Poljane pri Ribnici, ki šteje okroglo sedemdeset volilcev, od katerih bo pa tudi tretjina glasovala za Jakliča. **V vseh ostalih občinah volilnega okraja dobil Jaklič večino,** in sicer večinoma ogromno večino, že bolj podobno soglasnost! To je resnični položaj v volilnem okraju, **to vedo tudi Pucljevi agitatorji in baš zato lažejo tako debelo.**

10. Metlika, Novo mesto, Črnomelj. Kandidat S. L. S. je zopet Evgen Jarc, deželní poslanec v Ljubljani. Položaj v tem okraju se je še zdatno poboljšal od zadnjih volitev. **Jarc bo izvoljen z več kot tričetrtnsko večino.**

11. Mesto Ljubljana. Tu pride skoraj neizogibno do ožje volitve med kandidatom S. L. S. d.r. Vinko Gregoričem, zdravnikom v Ljubljani in liberalcem dr. Ravnharjem.

NA STAJERSKEM.

Po zadnjih poročilih je utemeljeno upanje, da zmagajo kandidati V. L. S. v vseh sedmerih slovenskih kmečkih okrajih. Tudi tu raznašajo liberalci ne-ugodna poročila za V. L. S. iz enega okraja v drugega — a nihče ni tako ne-umen, da bi jim verjal.

NA GORIŠKEM.

Dr. Gregorčič in Fon, kan-didata S. L. S. na Tolminskem in v go-riški okolici sta zmage sigurna. Na Krasu se bju odločilni boj za zadnjo liberalno postojanko. Mnogo je upanja,

da prodere kandidat S. L. S. d.r. Hin-ko Stepančič. Potem bodo goriški Slovenci brez izjeme zastopani po poslancih S. L. S.! Dal Bog in sreča ju-naška!

SGAC

Dnevne novice.

+ Na krov, poštenjaki v deželi! Bojni róg Vas kliče, možje poštenjaki, na vojni boj! Vsi na krov! Zvest na-vušen vojščak odvaga deset kmov-čev! Pogum in volilno bojevitost ulijmo v naša srca! Le se malo dni nas loči od ugodnega dneva, ko se pokaze, koliko je že sovražnik ljulike vsejal in kako ta rodil! Da, odkritim srcem in s prav čisto dušo rečemo že danes, da naše vrste se niso skrile. **Naša arma-da narašča.** Pa kdo bi ne šel v volilni boj za tako stranko, za take može, taka načela! Da, prav vsak zaveden kristjan, vsak zaveden narodnjak! Ni posmisla! Naši kandidati so prisegli: **Varovati vero in narod! Bog in narod!** **Z Bogom za slovensko ljudstvo!** To je načelo, to je podlaga, na katero bodo zdali naši kandidati, ako jim ti, dragi slovensko ljudstvo, zaupaš! Ni bilo do sedaj sile, ni bilo do sedaj viharja, ki bi izril iz srca našega ljudstva **za-upanje**, katero se je globoko ukoreninilo med njim za naše kandidate. Zato pa tudi sedaj si jih izvoli! **Na krov, poštenjaki v deželi!** Na krov, čil in še ne pokvarjen slovenski mladenič, značajni posestnik, veden delavec, krščanski učitelj, katoliški duhovnik! Na krov vsi, ki čutite versko in narodno! Naj se čuje po svetu dne 13. junija: **Slovenci so se otresli sleparskega libe-ralizma!**

+ Kjerkoli boste v terek, dne 13. junija praznovati zmago Slov. Ljud. Stranke, v vsaki družbi se spomnite naših bratov ob meji in naberite med znanci dar zmagovalcev Slovenski Straži. Iz vsake občine, z vsakega voli-ča naj pride ta dan večji ali manjši dar kot znak naše narodne zavednosti!

+ Zmaga S. L. S. Pretečeni teden so se vrstile na Blokah občinske volitve. Liberalci so delali na vse kriplje, a zman je bil ves trud. Kakor na Ježici, je tudi tu S. L. S. zmagala z velikansko večino.

+ O vspešnem delu S. L. S. piše v zadnjem »Domuči St. Radič ter opozarja hrvaško kmečko ljudstvo na velike pridobitve kranjskega kmeta, odkar se je zedinil v taboru S. L. S. Priporoča svojim ljudem, naj številke o vsotah, ki jih je zadnja leta izdala Kranjska v kmečko korist, primerja z vsotami, ki so jih preje v isti namen izdali liberalci in naj s temi številkami tudi hrvaškemu ljudstvu odpirajo oči, da bo sprevideo, kako se godi ljudstvu pod liberalno vlado in kako pa pod vladom poštene ljudske stranke.

+ Za most v Havptmanach je dovolil deželní odbor prispevek ene tretjine zgradbenih stroškov.

+ Dr. Triller liberalni kavalir. »Narod« vedno dreza v naš list radi tega, ker se je dr. Triller zaletel v nas. Mi se bore malo menimo za take ob-sodbe dr. Trillerja, naj se vrše kjerkoli in kakorkoli. Pač pa pripomnimo, da je ravno dr. Triller najzadnji v liberalni stranki, od katerega bi mi sprejemali kake nauke o taktu in kavalirstu. Dr. Triller hoče nastopati kakor kak Don Juan s svojo špansko grandezo in nas buon tonu učiti! Dr. Triller kavalir, obenem pa nadzornik lista, ki zmerja naše poslance s statovi, sleparji in izdajalcji, ki imenuje naša pošte na dekleta »prijane babure in bornirane prostitutke«, ki prinaša naravnost ostudne in ogavne slike in pesmi o našem knezoškofu! In tak mož, pod čigar zaščito se vse to godi, ima čelo, nas atakirati. Ta dr. Trillerjeva predrnost se obojja sama ob sebi!

+ Socialni demokratje in suspen-zija vpokojenega župnika Berceta. Socialnodemokrati list »Zarja« rohni proti ljubljanskemu knezoškofu zaradi navedene suspenzije in pravi, da je to omejitev osebne svobode, ostuden terorizem in da je zágrebil navadno izsil-stvo knezoškof. Kako pridejo socialni demokratje do tega, je neumljivo! Socialni demokratje vržejo vsakega iz stranke, kakor hitro ne parira, da, vržejo ga celo iz dela in mu vzamejo kruh, ako ne vstopi v socialnodemokratisko organizacijo in prizna njih načela. To je omejitev osebne svobode in terorizem. Če je knezoškof Berceta suspen-diral, ima svoje vzroke; od socialnih demokratov se škroke ne bo poučeval o dolžnostih katoliškega duhovnika. Socialni demokratje, berite današnji pastirski list!

— 25letnica Domžalske gobe. Vabilo na veliko vrtno veselico, ki jo pri-redi Domžalska društvena godba v proslavo 25letnice v nedeljo dne 18. junija 1911 na vrtu gospoda Antonia Müllerja v Stobu. 1. V soboto zvečer ob pol 9. uri bakljada. 2. V nedeljo dopoldan ob 10. uri sveta maša. 3. Popoldan ob 4. uri koncert. 4. Šaljiva pošta. Ščetolov. Bitka s konfeti in prosta zaba-va. — Vstopnina 60 vin. za osebo. Cisti dohodek je namenjen za godbene na-mene. — K obilni udeležbi vabi naj-vljudnejše odbor.

— Strašna strela na Šmarni gori. S Šmarne gore se nam piše dne 9. t. m.: V ognju strele smo bili danes okrog 6. ure zjutraj. Imeli smo pobožnost na čast svetemu Primožu. Med sveto mašo se stemni, da se je videlo le ob svitu altarnih sveč. Med litanijsami pa začne treskati, da se je vse treslo. Otroci so nemirni, ihtijo, begajo po cerkvi, padajo na tla. Duhočnik brž podeli sv. blagoslov ter hiti v žagrad, da je pripravljen ljudem pomagati. V tem trenotku pa poči s tako silo, da je naenkrat vse po tleh. Omet leti po lju-deh, kakor bi se podirala cerkev. Strelni puhi napolni žagrad in cerkev. Med vsemi najbolj kliče pomoči desetletni Anton Pogačar, ki je ves trd in vse kaže, da je dobil hud udarec. Možje bežijo v mežnarijo. Tu pa ni nič boljše. Strela je hišo preluknala v treh mestih. Užgal se vendar ni in človek ni noben mrtev. Križ z jabolkom na kupoli cerkve je nagnilo in po strešni odtočni cevi pri velikih vratih je šla strela v zemljo. Treba na vsak način strelovode preiskati.

— Vpokojeni župnik J. Škerjanc v Trnovem je suspendiran. Včeraj ga je o tem obvestil ljubljanski knezoškofski ordinarijat. Vzrok tega koraka je njegovo popivanje in klapanje. Mi smo tako dostojni, da o tem nobene besede več ne zapišemo. »Slov. Narod« naj se pa preje informira pri trnovskih libe-ralcih, kakšno sodbo imajo o tem duhovniku in se bo prepričal, da se ta knezoškof korak od vseh ljudi v Trnovem popolnoma odobrava. Seveda če prevladuje v uredništvu »Slov. Narod« mnjenje njegovega nadzornika dr. Trillerja, da »ni nič na tem, če pade kaka kvanta«, potem je to tako značilno za naravna načela v liberalni stranki, ob-enem pa popolnoma umljivo, da se »Narod« nad to suspenzijo krega.

— Velike vojaške vaje, ki se jih udeleži tudi del III. armadnega zbora, bodo letos na Tirolskem v prostoru Franzensfeste — Mühlbach — Briksen. Vodil jih bo poveljnik 14. armadnega zbora nadvojvoda Evgen.

— Umrl je v Plznu bivši državnozborski poslanec mladočeške stranke Jožef Cipera. Iz Radovljice se nam poroča: V petek dne 9. junija okrog 6. ure zjutraj je divjala po Radovljici in bližnji okolici huda nevihta. Med močnim deževjem je strela obiskala vse večje in imenitejše hiše v Radovljici. Trešilo je v zvonik, graščino, v obe posojilnici, v hišo Bogatajevo in v sokolsko telovadnicu pri Kunsteljnu. Pri Bogataju je pri hiši odbila dimnik in ga vrgla na cesto; pri urarju Murovcu ji ni bila všeč ena črka v firmi in jo je osmodila, pri Kunsteljnu se ji je pa vodovod nekaj zameril in ga je tudi poškodovala. Ko je v Radovljici opravila svoje hodo-čno delo brez posebne škode, je ob-iskala nas na Lancovem. V veži mežnarije je našla žezen lonec, napolnjen z vodo in se je nad njim znosila. Loncu je prizanesla, samo vodo je ven izlila in odšla dalje. Mežnarjevi ženi, ki je bila pri tem zdebelo, da je nekdo vrgel v lonec veliko kepo snega

Sedaj bo temu odpomagano. Avtomobil, ki ima 50 konjskih sil, je v sredo zvečer prišel iz Trsta v Górico, odker je v četrtek okrog 10. ure dopoldne odšel v Bovec. Pred garago gospoda Grusovina se je nabralo polno ljudi, ki so z občudovanjem gledali krasni avtomobil. Podjetnim rojakom veliko sreče!

— **Trnovski župnik Vrhovnik je pozvan, da gre v pokoj.** Včerajšnji »Slov. Narod« poroča, da je poslal ljubljanski knezoškof dr. A. Jeglič trnovskemu župniku Vrhovniku pismo, v katerem ga pozivlja, da stopi v pokoj, češ, da ne uživa več zaupanja med svojimi župljani. Mi ne vemo, koliko resnice je na teh veste, vemo pa, da bo vsa kranjska katoliška javnost ljubljanskemu knezoškofu iz srca hvaležna, da je enkrat z energično roko posegel v te neznošne razmere.

— **Dobrepoljske novice.** Iz Ponikev. Zadnji čas so začeli pri nas razni lovci ljudi loviti za liberalno Pucljevo kandidaturo. Sicer se nam ne zdi čudno, ako agitirajo zanj znani liberalni »Jutroci«, kakor so: Plah, gostilničar »Jožek«, znani »mlinar« ter slavni »Gabelnikov Pepček«. Toda čudno se nam je zdelo, zakaj se za »Laškega Fortuna« poteguje tudi znani cerkveni ključar, ki je, kakor je znano, naročnik »Domoljuba«. Zadnji čas pa smo zvedeli, zakaj je ta človek tako hitro postal libralec: On ima v svojem hlevu bika, s katerim je zasluzil od naših živinorejcev marsikatero kronico. V zadnjem času se je pa pri nas, po zaslugu kandidata S. L. S., ustanovila »Živinorejska zadruga«, katera ima na razpolago dva krasna bika. Ni čuda, ako potem naši živinorejci rajši že zenejo svoje krave v Zadružu, kot pa k njemu. To je moža toliko ujezilo, da je šel v boj radi bikov zoper S. L. S. Sicer nam radi tega ni žal, povemo pa jasno, da takega moža, ki dela zoper nas, ter nagovarja volilce za liberalno stranko, ne maramo za cerkvenega ključarja. — Volilci pozor! Znani soc. demokrat Plah, lovi ljudi, oziroma glasovnike za liberalca Pucijsa. Ako se oglasi s tem namenom v kakšni hiši, mu pokažite vrata, kajti s človekom, kateri naroča liste kakor so: »Sl. Narod«, »Naprej«, »Jutro« in »Zarja«, naj pošteni možje nimajo nobenega stika. Plahu pa rečemo za sedaj samo toliko, da naj opusti lov na volilce; ako pa še ne bo miroval, mu bomo v prihodnje opisali dogodek s puško, kar mu ne bo posebno prijetno.

— **Jutrove laži.** Gospod Jos. Šteh iz Dobrepolj nam piše: V »Jutru« z dne 6. t. m. berem pod naslovom »Jakliča ne maramo več« celo vrsto laži. Na nekatere, ki se tičejo tudi mene, izjavljjam: Dvorano sem zgradil sam in mi ni posojilnica, niti kako društvo ali oseba dala niti vinarja, dasi jo društva lahko rabijo. Je torej laž, da mora plačati za njo posojilnica 26.000 K. Načrte za vodovod so dale delati občine in bi jih morale tudi plačati, ako hoče posojilnica, ki je za nje plačala proti zadolžnici, podpisani ob občini, 4000 K, ne pa 8000 ali 10.000 K, kakor se laže dopisnik »Jutra«. Jakliču se očita, da je mene pahnili z županskega sedeža, kar pa tudi ni res, ker sem po 18letnem županovanju rad izročil županstvo drugemu. Občinskih naklad ni naložil Jaklič, ker niti v občinskem odboru ni bil, pač pa smo jih občinski odbori, ker smo zgradili solo. — V mojih očeh je neimenovan dopisnik nepošten obrekovalec in gradi lažnik. Jože Šteh.

— **Iz Komende.** V »Gorenjcu« se nek »star« Komenčan brez povoda zavetava v dr. Kreka, župnika, kaplana, nadučitelja, Mejača in Strecina. Pravi, da imajo on in njegov pričaški mnogo pomislekov proti kandidaturi dr. Kreka. In kateri so ti pomisleki? Duhovnik še nikdar ni skrbel za kmeta, Krek je tudi duhovnik, torej ga — ne bomo volili! Krasno, kaj ne? Kaj pa Glavarjeva bolnica? Ste jo li mar ustavnovili, ki ne znate drugega, nego zabavljati? Mi pa pravimo: »Volite dr. Kreka ali ne, saj vaših glasov ne potrebuje. Sicer nimate pa vsi komendski liberalci niti toliko glasov, kolikor je prstov na roki. Pravite, da boste izbirali po svoji glavi. Prosto vam, a boste dosledni. Če vam klerikalci že toliko predsedajo, imejte vsaj toliko ponosa, da se jim ne boste hlinili ter moledovali po klerikalnih hišah. Dopisnik se spravlja tudi na našo mlekarino, ki bi jo rad spravil v svoje kremlje. Vprašamo vas: »Kdo je ustavnil mlekarino in kdo žrtvuje za njo največ časa, ali »Gorenčev« dopisnik, ali Mejač in Strein, ki jih surovou napada?« Najbolj čudno je pa to, da pri »slabem« gospodarstvu, ki mu dopisnik groži z beriškim bohom, plačuje mlekarina mleko po najvišji ceni, katere plačujejo one mlekarne, ki se bavijo z izdelovanjem sirovega masla, a si je vkljub temu prihranila

nad 9000 kron rezervnega zaklada. Dobček pa g. Mejač in Strecin dopisniku prav rada prepustita, samo prej ga jima mora dokazati. Če bi vam bilo res za stvar, ne pa za osebnosti, se bi pa bili takrat oprijeli dela za blagor in korist ljudstva, ko se vam je ponudila roka k vzajemnemu delovanju, zato pa sedaj ostanite tam kjer ste, naših naprav pa ne napadajte, ker niti sami tega ne verujete, kar govorite in po papirju mažete. — Kar se tiče g. Strecina, moramo v vašo žalost povedati, da z največjo hvaležnostjo odklanja od vas ponudeno mu kandidaturo. Obenem prečitajte parkrat državnozborski volivni red, da ne boste še drugič v državni zbor kandidirali moža, ki je dopolnil komaj 25 let. Namesto g. Strecina naj pa kandidira kdo od vas, kar vas je »pametnih«, boste vsaj videli, koliko veljate med nami. Naš »novi učenik« vas tudi kar najuljudnejše prosi, da mu blagovolite povedati, v katere hiše ne sme, vam bo prav hvaležen za to. Najbrž pa tega sedaj ne boste storili, ker imate pri sodniji dosti opravka in vsled tega zelo malo časa za dopisovanje. Obenem se vam pa prav lepo zahvaljuje za očetovsko skrb, ki jo gojite do njega.

— **Elektrika v Kranju** je pod ničlo. Sedaj je pomanjkljivo to, sedaj ono. Proti jutru že več mesecov ni nič luči. Potrežljivosti odjemalcev bo vendarle enkrat konec. Pri takih razmerah seveda mesto ne upa razsvetliti mostu. To je naprednost!

— **V Predosljih pri Kranju** so bili volilni imeniki za bodočo volitev jako površno sestavljeni. Žal, da se nihče za to ni pobrinil. Izpuščena je cela vrsta volilcev naše stranke.

— **Radovica,** 31. maja. Iz zasebnega lista priobčujemo: »Zopet nas je včeraj obiskala velika nesreča. Ob 1/2 12. uri dopoludne so se pridržili pogubnosni oblaki čez Gorjance. Naenkrat se utrga oblak nad Radovico; tako močno je padalo, da je strašanska voda razrušila nebrojno bregov pri njivah; po strmih vinogradih je vsa zemlja odnešena; vidijo se gola rebra že po toči okleščenih trt. Škoda je neprecenljiva. Samo enemu posestniku je porušila voda šest bregov pri njivah; čez tisoč voz zemlje mu je odneslo. Doline so vse zaplavljene in razruvane. Trava in žito, kar je po toči ostalo, da bi bili kosili, je vse zaplavljeno s prstjo, tako da tudi krme ne bomo imeli za živilo. — Ljudje so sedaj še bolj obupani kakor poprej. Bog zna, kaj nas še letos čaka! Za ljudi in za živilo bo treba kupovati ves živež. Že tretja slaba letina. Odkod denar in pomoči? Že pri zadnji nesreči so ljudje pri županstvu kar trumoma zahtevali dovoljenja za potni list v Ameriko.« (Dostavek uredn.: Kakor smo iz zanesljivega vira izvedeli, bodi Radovčanom v tolažbo, da je pomožna akcija v polnem tiru.)

— **Zdravišče Toplice na Dolenjskem.** Prvi mesec kopališke sezije je potekel. Marsikateri obiskovalce se je vesel ozdravljenja vrnili že domov z namenom, da prihodnje leto zopet pride, češ, da se ne povrne nadležna bolezni. Brez dvoma pa se bo, kakor je že sedaj po priglasih razvidno, število gostov v drugem in še nadaljnih mesecih mnogo pomnožilo. Odveč bi bilo posamezne osebe naštevati, toraj zadostuje, da omenimo le nekatere, ki so došli od časa zadnjega našega poročila: g. Bahovec Josip, trgovec z dvema sinovoma in gdč. Majer J.; g. Jenčič Stanko, c. kr. sodnik; vsi iz Ljubljane; ga. Reich Marija iz Dola pri Ljubljani; g. Potočnik, ki je obolel na nevrasteniji in zatruljenju noge, a mu kopeli tako ugajajo, da se že zdaj po komaj par kopelih veliko boljšega počuti ter hodi že lahko brez palice, kar mu preje ni bilo mogoče; g. Zaplotnik Ivan, posestnik s soprogo iz Letenc na Gorenjskem; g. Walenda Anton, c. in kr. polkovnik iz Brnjaluke (Bosna); ga. Zofija pl. Moro ter grofica Morozzo s spremjevalko iz Victringa na Koroškem itd.

— **Pismonoša c. kr. pošte v Kranju** Hafnar je raznašal z »Domoljubom« vred tudi oklic za liberalnega kandidata Strojevca, in sicer ga je priložil »Domoljub«, da so ga naročniki prejeli kot priloga »Domoljuba«. **Kaj prav k tej prednosti c. kr. poštno ravateljstvo?**

— **Prošnja.** Dne 6. junija povodom dekliškega shoda Marijinih družb kranjske dekanije na Brezjah je eden č. gg., ki so tamkaj maševali, pomotoma vzel v zakristijno napačno pelerino. Prosil se uljudno, da dotični gospod dospošje zamenjanjo pelerino župniku na Trsteniku pri Kranju, na kar se mu returnira njegova.

— **Lepo posestvo** ob periferiji dež. stolnega mesta s krasnim razgledom, se zaradi bolehnosti proda. Obstoji iz velikega sadnega vrta (do 400 dreves, samo fino namizno sadje) iz velikega

zelenjadnega vrta in moderno zgrajene hiše (vile), dve kuhinji, 4 sobe, predoba, veranda in balkon; lepe kleti. Posestvo je tako pripravno za vsakega, tudi kot letovišče. Zlasti pa se priporoča kakemu umirovljenemu, posebno prečast. duhovščini, ker je cerkev samo en streljaj od hiše. Cena 17.000 kron. Pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani.

— **Dvajsetletnico gasilnega društva** so praznovali žirovski gasilci. Za ustanovitev društva se je pred 20 leti najbolj zavzel takratni nadučitelj Božič. V teh 20 letih je društvo več kot 17krat nastopilo pri požarih; posebno velik požar je bil pred desetimi leti v Gorenjki vasi, ko je zgorela cela vas. Vso zgodovino društva je na veselici dobro popisal gašilec Koprivnikar. Na veselici, ki jo je priredilo društvo ob prilici 20letnice svojega obstanka, smo zapazili skoraj vse sosednje gasilce: iz Dobračeve, Gorenje vasi, Ledin in Sp. Idrije. Poznalo se je na veselici, kako je društvo priljubljeno in koliko odkritih prijateljev ima. Žirovski gasilci to tudi zaslužijo; z lepim vedenjem in z vnemo za gasilstvo si znajo pridobiti prijateljev, zabavljajo pa ne poslušajo. Kar sklenejo pod vodstvom vrlega načelnika Kopača, tega se držijo, naj je to zabavljajočem prav ali ne, za to se ne zmenijo. Zato pa je tudi veselica tako lepo uspela, da tega še sami nismo pričakovali. Čistega dobička smo imeli nekaj čez 300 K. Držimo se vsi gasilci našega gesla: Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!

— **Požar.** V Šmarci pri Kamniku je pogorela, kakor se nam poroča 7. t. m., domačija Ignacija Dolenca. Kdo je začgal, ni znano. Ogenj je nastal na senu nad podom. Požarna brama iz Perovega (tovarniška) je bila v kratkem času na mestu; prišla je tudi požarna brama iz Kamnika, ki je skupno s tovarniško kmalu ogenjomejila. Sosedne hiše so bile v veliki nevarnosti, v neposredni bližini so vse s slamo krite in se je le zahvaliti domačinom, da so skrbeli, da se ni ogenj razširil. Hiša Ulčarja se je že trikrat užgala, pa je Fr. Kočar vedno pravočasno ogenj zadušil. Zavarovan je Dolenc pri »Generali«, sosedje pa vsi pri »Vzajemni«.

— **Kranjsko - primorsko gozdarsko društvo.** 34letno zborovanje tega društva se bo vršilo 16., 17. in 18. junija 1911 v Novem mestu. Predsedoval bo Nj. presvetlost gospod knez Hugo Windischgrätz. Spored bo sledеči: Dne 16. junija dohod v Novo mesto in zvezčer prijateljski sestanek v hotelu Količ — 17. junija ob 6. uri zjutraj odhod od glavnega trga čez Ratež-Št. Jurij v Pleterje. Tu ogled samostanskih gozdov do Ravne gore in nazaj čez Javorovo. Pri tej priliki se odkrije v samostanu spominska plošča Jožefu Resselu, iznajditelju ladjinega vijaka, ki je bil c. kr. gozdar tamošnjih gozdov od leta 1817 do leta 1821. Zvezčer sestanek v gostilni Tuček. — 18. junija ob pol 9. uri zjutraj občni zbor društva v mestni dvorani. Ob 1. uri skupno kosilo. Tega zborovanja, ki ima zgolj gozdarski značaj, se udeleži tudi deželjni predsednik g. baron Schwarz in zastopnik poljedelskega ministrstva. Lokalno opraviteljstvo sta prevzela gg. Janez Urbas in magister Josip Bergmann. To društvo se je posebno zavzelo za pogozdovanje Bele in Suhe Krajine na državne stroške, čemur je poljedelsko ministrstvo ugodilo, kar je velikega narodnogospodarskega pomena za imenovani pokrajini.

— **Radeče pri Zidanem mostu.** (Orel dobi g dobro.) Brez vsacega hruma in šuma smo storili zopet korak naprej. Pristopilo je kar 16 novih udov k našemu odseku Orla. Ti novi člani so se začeli učiti svirati na pihala, katera je naklonil odsek Orla po svoji požrtvovalnosti dobro znani gospod vitez pl. Gutmanthal, ki mu bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala. S tem godbenim odsekom se je seveda pomnožilo naše število. To pa je zgodlo v oči nekega človeka, ki je dal duška svoji jezi v »Slovenskem Narodu« (st. 124, z dne 31. maja 1911). No, mi smo mu za to hvaležni, ker je povedal javnosti, da tudi naš odsek marljivo deluje, da prireja predstave, da se vadi v tamburanju in se uči v sviranju na pihala. Pri vsem tem delu, ki ga pri nas, kakor se kaže, marljivo zasleduje, pa pride s svojo nenormalno pametjo do sklepa, da Orel umira. Nas to »umiranje« zelo veseli.

— **Radi kužne bolezni** slinavka ali kužne bolezni na gobeu in parkljih v občinah Horjul in Log, prepoveduje se na podlagi § 24., točke 5. zakona z dne 1. avgusta 1909. l. drž. zak. št. 177 in točke 5., izvr. ukaza k temu zakonu 15. oktobra 1909. l. drž. zak. št. 178 letn in živinski semenj na Vrhnik i dne 12. junija t. l. C. kr. okraju

glavarstvo v Ljubljani, dne 30. maja 1911.

— **Hrvaški glasbenik F. Z. Kuhač** je tako nevarno obolel, da so ga prevideli s sv. zakramenti za umirajoče.

— **Vlom.** V noči 3. t. m. je prišel v hišo posestnika Blaža Jazbeca v Verjah pri Šmartnu neznan tat ter ukradel več ženske, obleke in dežnik, 1 kg sladkorja, nekaj kave, čaja in kruha.

— **Nesreča.** Anton Brodnik, učenec ljudske šole v Sv. Križu pri Litiji se je 5. t. m. igral z dinamitno patrono. Naposled jo je začgal, a pri njenem poku deček ni dosegel veselja, kakoršnega je pričakoval; ker mu je odtrgala konice treh prstov na levi roki. Peljali so ga v kandijsko bolnišnico.

— **V Palestino** odpoteva ta teden p. Bernard Drab, ki je zadnja tri leta deloval v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji, zdaj je pa premeščen v Tantur pri Jeruzalemu. Želimo mu srečno pot.

— **Razpisana srednješolska mešta.** Od 8. majnika do 2. junija so bili izdani sledči razpisi: Ravnateljska mešta: Kromerž (dež. r., 15. VI.), Celovec (uč., 20. VI.) — Klasična filologija: Krumljev (g., L. Gr. d., 13. VI.), Dunaj VIII. (g., L. Gr. d., 30. VI.) — Moderna filologija: Idrija (r., D. I. gr., 25. VI.) — Prirodopisna skupina: Celovec (r., C. m. ng., 20. VI.), Gorica (g., Ng. m. nl., 15. VI.) — Mat. fiz. skupina: Idrija (r., M. Geom., 25. VI.) — Kratice in znaki kakor navadno.

— **Izprašani profesorski kandidati,** ki žele dobiti suplentsko mesto na srednješolskih zavodih in učiteljskih na Kranjskem, se morajo zglasiti najkasneje do 1. julija s potrebnimi dokumenti pri c. kr. dež. šolskem svetu za Kranjsko. Že nastavljeni službenim potom, nenastavljeni kar direktno s tozadenvno prošnjo.

— **Zgodovinska razstava v Zagrebu.** Hrvatski listi poročajo, da se bo letos priredila v Zagrebu važna zgodovinska razstava, na kateri se bo predčelo znamenito in viharno leto 1848. Za razstavo se že vrše priprave.

— **Bogata zapuščina.** Te dni je umrl v Plznu ces. svetnik Adolf Eisner ter zapustil 400.000 K v češke narodne in dobrodelne svrhe. — **Kedaj dobi prepotrebna »Slovenska Straža« kako bogato zapuščino?** Kje je tisto srce, ki bi s tako zapuščino rešilo pred potujčnjem na tisoče slovenskih src.

SLOVENCI NA DUNAJU.

Izrednega občnega zborna »Straža« so se društveniki prav v obilnem številu udeležili. Ko je društveni tajnik, g. Torkar, prečital zapisnik, je podpredsednik gosp. Kvas prebral pismo predsednika g. Razbergerja, v katerem se ta radi rahlega zdravja odpoveduje predsedniškemu mestu. Pisec teh vrstic omenja požrtvovalno delovanje odstopivšega predsednika ter predloga, da se mu izreče pismena zahvala, kar je bilo soglasno sprejeto. Na predlog g. Mazovca se izvoli za predsednika dosedanji podpredsednik g. Kvas, za podpredsednika pa g. Vrhovnik. Oba gospoda sta volitev sprejela. S tem je bil oficielni del končan in se pričel

skati tozadevno navodilo sledeče vsebine:

I. Že od leta 1904 se obhaja na Dunaju v XV. okraju, Pouthongasse 16, v cerkvi sv. Antona slovenska služba božja (namreč rožni venec, pridiga, litanijske spovedovanje), in sicer sledeče dneve:

1. Vsako drugo nedeljo v mesecu.
2. Na božični praznik.
3. Velikonočno nedeljo.

Začetek vsakokrat točno ob tri četrtna 3. uro popoldne.

V tej cerkvi je vedno na razpolago slovenski spovednik, č. g. p. Geršak, po slovenski službi božji pa spoveduje tudi č. g. Samsa.

II. Razven teh dveh gospodov spoveduje v VIII. okraju, Piaristengasse, v cerkvi oo. Piaristov (stranska kapela) č. g. Breitenberger.

III. V avguštinski cerkvi v I. okraju, Augustinerstraße, spovedujača č. g. Tul in Snoj.

IV. V cerkvi oo. Minoritov v VIII. okraju, Alserstrasse, spoveduje č. g. p. Šterbak.

V cerkvi »Altlerchenfeld« se več ne spoveduje.

Na ta oglas si usojam č. gg. duhovne sobrate v domovini opozoriti, da rojake, odhajajoče na Dunaj, v tem oziru pouče. Kdor želi več izvodov, naj se obrne na naše društvo »Straža«, Dunaj VI, Webgasse 17.

J. Samsa.

Krščanski slovenski fantje!

Zastavite svojo čilo moč za agitacijo za kandidate Vseslovenske Ljudske Stranke! Pomagajte našim možem! Vsi na krov!

Pavšlarjeve vodne sile in deželnih odborov.

Deželni odbor je danes poslal predstvu porotnega sodišča sledečo izjavno:

Št. 369/pr.

Z ozirom na napačne trditve v časopisih glede nakupa vodnih projektov Tomaža Pavšlerja v Kranju s strani deželnega odbora se v prigibu pošiljata izjavi deželnega glavarja Franca pl. Šukljeta in deželnega odbornika dr. E. Lampeta s prošnjo, da blagovoli veleslavno predsedstvo dati ti izjavi pri obravnnavi prečitati.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 10. junija 1911.

Deželni glavar: Šuklje l. r.

Glasom poročila o porotni obravnnavi Glavne posojilnice, objavljenem v »Slov. Narodu« z dne 9. junija t. l., številka 132., je priča Tomaž Pavšler pred sodiščem izpovedal tako-le:

Dr. Novak: Vi ste bili prepričani, da so tiste vodne sile toliko vredne, kakor pravite. Jaz vas sedaj le vprašam: Ali ste imeli kako rečno zagotovilo za 1,600.000 K? Povejte nam, kakšen je bil ta rečni dogovor. — Pavšlar: Jaz sem bil lahko prepričan, da so moje vodne sile toliko vredne, in sem 11. junija 1909 sklenil z deželnim glavarjem pl. Šukljetom in dr. Lampetom dogovor — samo da je bil dr. Lampe takrat, ko sva si z deželnim glavarjem v roke segla, iz sobe uradno poklican — da mi plača dežela 1,600.000 K za te vodne sile in se mi je poleg tega obljubilo tudi mesto komercialnega ravnatelja. Samo glede tega, kako se bo teh 1,600.000 K plačalo, se še nismo natančno dogovorili. Le toliko je bilo dogovorjenega, da se mi bo en milijon takoj izplačal, glede ostanka pa se še nismo dogovorili, ali se mi bo izplačal v obrokih ali pa na ta način, da partičiram pri električni centrali. To naj bi se šele v seji deželnega odbora sklenilo. To sem tudi še tisti večer ob pol desetih poročal svoji ženi, ki je bila takrat v zdravilišču Porteroze, in imam to pismo tukaj. Pozneje, namreč lanskoto leto, pa so zahtevali od mene, da naj še enkrat stavim pisemno ponudbo in obenem predložim vse svoje projekte. To je bilo septembra meseca. Rečeno pa mi je bilo v tem dopisu, da moram to storiti v 48 urah. Mene pa takrat ni bilo doma. Bil sem po opravkih na Dunaju in sem zato predložil projekte šele dne 7. oktobra. Nato sem šel do deželnega odbora, govoril z dr. Lampetom in deželnim glavarjem. Takrat pa se mi je reklo, da se morajo ti projekti in celo stvar spraviti pred deželni zbor, potem ko bo tam odobreno, dobim denar. Pozneje pa je nastala radi tega strankarska polemika. Moji projekti so se zaničevali in ne vem, ali se je deželni odbor začel strinjati s temi napadi, kratkomalo s mene se več zanimal ni. 12. julija sem dobil brzojavko, ker sem prej opozoril dr. Lampeta, da potečejo opcisne pogodbe gle-

de mlino za projekt Zbilje, da naj pride drugi dan v Medvode, in smo potem 13. julija kupili za deželo dva mlina, glede katerih sem imel samo ustno opcijo, pozneje pa še druge mlinne. Kakor sem pa z druge strani izvedel, se je takrat začelo pri deželnem odboru samem intrigirati proti meni. Neka jako ugledna oseba je namreč rekla: »Pavšlar mora itak kmalu priti v konkurs, potem pa bomo mi njegove projekte poceni dobili.«

Glede na to izjavljajam ter sem tudi pripravljen potrditi to svojo izjavno pod prisego, da nisem nikoli obljudil Pavšlarju 1,600.000 K za njegove vodne sile, da mu sploh nikoli nisem stavljal kake cene, pač pa da sem čisto jasno mu povедal, da cene določiti ne more ne deželni glavar, niti deželni odbor, temveč da spada nakup in določitev cene izključno v kompetenco deželnega zbora. Zlasti tudi ni resnično, da bi mu bil v znak kake take obljuhe segel v roko.

Da je temu tako, izpričuje tudi z mojo aprobacijo odpolani uradni dopis na Tomaža Pavšlarja z dne 13. julija 1909 pod št. 10.817, ki se glasi:

»Pr. blagorodni gospod Tomaž Pavšlar, posestnik itd.

v Kranju.

Z ozirom na Vašo vlogo de präs. 3. VII. 1909, št. 10.817, glede odkupa koncesij za električne naprave na Otočah in na Jami pod Kranjem Vam deželni odbor prijavlja, da je Vašo deželi stavljen ponudbo vzel na znanje, da pa ni kompetenten sklepati o njej.

Izvolite se v tej zadevi obrniti do deželnega zbora, ki bo najbrže sklican v zgodnji jeseni, kolikor se more sedaj domnevati. Sklicanje deželnega zbora ni v oblasti deželnega odbora, zato tudi ne more sprejeti ne določiti kakega roka.

Ljubljana, dne 13. julija 1909. Fr. pl. Šuklje,

dež. glavar.

Glede na trditve, ki so se izrekle pri porotni obravnnavi v zadevi Glavne posojilnice o moji osebi, izjavljam sledeče:

Na mnogoštevilne ustne in pismene prošnje Pavšlerjeve, naj bi dežela kupila njegove projekte, sem mu jaz vedno odgovarjal sledeče:

»Ker Pavšlarjev projekt ni popolen, ampak ima še mnoge bistvene pomanjkljivosti, ga deželi sploh ni mogoče kupiti. Tudi če bi bil projekt popolen, bi bila vsota, ki jo Pavšlar zahteva, tako pretirana, da o njej niti ni mogoče obravnnavati. Sicer sem mu pa vedno zagotavljal, da dežela nobenih projektov ne kupuje, ampak po svojih tehnikih izdeluje samostojne projekte in bi mogoča kupiti samo v resnici obstoječe vodne pravice in objekte.«

Kake nakupne vsote od strani dežele mu vseč tega tudi nikdar nisem imenoval.

Dr. Evgen Lampe,

dež. odbornik.

Občni zbor dijaške in ljudske kuhinje.

I. Društvo dijaška in ljudska kuhinja je imelo v četrtek, 8. t. mes. v »Ljudskem domu« svoj občni zbor. G. predsednik kanonik Kržič se v svojem otvorilnem nagovoru prisrčno zahvali v prvi vrsti vsem v kuhinji deželnoj gospem in gospodičnam, ki se res veledušno žrtvujejo za naše plemenito karitativen delo, ki je bilo zlasti v zadnjem času tem težavnejše, ker se je hiša predelavala in so bili pri tem tudi društveni prostori bolj ali manj prizadeti in otesnjeni. Posebej se toplo zahvali gospo dr. Janežičevi, ki je kot predstojnica z izredno marljivostjo, spremnostjo in potrežljivostjo vodila kuhinjske posle. Vkljub veliki draginji se je skrbelo za dobro in zadostno postrežbo gostom in se še posebej brezplačno ali vsaj deloma brezplačno oskrbovalo povprek sedem deset dijakov. Pa društvo, kakor bo razvidno iz blagajnikovega poročila, nima primanjkljaja, marveč še nekaj preostanka. Tudi čast. odbornikom se g. načelnik zahvaljuje, da so se pridno udeleževali mesečnih shodov ter v svojih sejah marsikaj ukrenili v boljši razvoj in uspeh društvenega delovanja. Končno izreče še veselo nado, da se boste kuhinjski prostori preuredili ter ne bodo le obedi zadovoljivi, marveč bo prikupna tudi obednica. — Iz blagajnikovega poročila posnamemo, da so prihodki (članarina, darila in podpore, zneski za prodana jedila itd.) znašali 20.856 K 03 h, stroški so bili za 1069 K 87 h manjši. Samo za nakupljeni na živila se je izdal 17.061 K 84 h. Dasi se bo volilo gospo Hočevarjeve v znesku 3000 K vstavalo še v prihodnjem račun, je vendar gosp. predsednik omenil ta plemeniti dar in pozval zborovalce, naj vstanejo v znak hvaležne

spoštljivosti do pokojne dobrotnice. — Pri dopolnilnih volitvah so zopet izvoljeni vsi po pravilih (§ 7.) izstopivši odborniki, le mesto gospo Ebnerjeve, ki je izjavila, da bi zopetne izvolitve ne mogla sprejeti, je bila v odbor izvoljena gdč. Ana Suppan. Po zaključku zborovanja se je takoj sestavil novi odbor ter si izbral vse dosedanje funkcionarje, le mesto odstopivše gospo Ebnerjeve si je za namestnico kuhinjske predstojnice odbral gdč. Josipino Kačar, v odbor pa še privzel gdč. Anico Suppan. Ker je društvo tako zelo blagovorno in potrebno, budi gorko priporočeno vsem, ki ljubijo naš narod in še posebej njega mladino!

Pred vojsko na Balkanu?

Turki sodijo, da je dunajska vlada objavila članek v »Fremdenblattu« v prilog Albancem zato, da paralizira ruski vpliv. Posebno zadovoljni Turki s člankom naše vlade niso in še bolj zabavljajo, ko je ostro protestirala Rusija. Tudi v Berolinu so bili nekoliko iznenadeni, a zdaj že izjavljajo, da ima Avstrija prav. Ruska vlada je pa zelo zadovoljna, ker je nastopila naša vlada za Albance. »Echo de Paris« poroča celo, da ni izključen skupen nastop Avstrije in Rusije zato, da Turki ne uničijo albanskih rodov. Avstriji se baje pridružita tudi Italija in Nemčija. Po drugih poročilih bi se pa Nemčija ne udeleževala kakih diplomatskih akcij glede na Albanijo.

Črnogora je dejansko zdaj v sitnem položaju. Skrbeti mora revna dežela za albanske vstaše, ker ne more pognati beguncov pred turški nož, česar tudi ni storila naša vlada z bosensko-hercegovskimi begunci v osemdesetih letih. Turki hočejo kaznovati zato Črnogoro. Vstaja je ob črnogorski meji in so nagromadili Turki že do zdaj ob črnogorski meji 60.000 mož, ki jih pomnože na 100.000. Vojska med Turčijo in Črnogorom ni izključena, kar tudi ni izključeno, da se je udeleži Srbija. Črnogorski kralj sicer izjavlja po avstrijskem uradnem brzojavu, da želi miru in da noč vojske, a črnogorsko prebivalstvo je razpoloženo za vojsko in razpoloženje bo še naraščalo, ker turško časopisje naravnost hujška na nasilnosti proti Albancem. Turki očitajo Črnogorcem, da podpihujete vstajo. Vse to pa ne more pomirjevalno vplivati, kakor tega tudi ne more oholo pisarjenje turških časopisov.

O vstaji sami ni veliko poročil. Iz Cetinj se poroča, da so v pristanišču Šišica izkrcali 20.000 laških, belgijskih in angleških pušk in da se je ob tej prilikai vnel boj s pristaniško policijo, ki so Albanci pobili in med bojem hitro spravili orožje na varno.

Iz Carigrada se pa poroča, da se vstaja zelo hitro širi in da so napadli Albanci Šilenico. Izid boja še ni znan.

Iz Cetinj se poroča, da se čuje od Plave in Drine močno gromenje topov. Skadrske oblasti so preiskale hiše krščanskega prebivalstva in zaplenile več denar, ki so ga doble, češ, da hočejo preprečiti denarne podpore vstavšem. Turčija namerava proglašiti v Albaniji in ob črnogorski meji oblegovalno stanje.

Berolinski »Tagblatt« poroča, da hoče Rusija mednarodno konferenco, ki bi naj sklepala o tem, kako napraviti zopet red v Albaniji, ki ga Turčija ne more vzdržavati. Turki odklanjajo konferenco, ker se boje, da bi zasedle obmejne države, v prvi vrsti Črnogora, po nalogu konference nemirne turške pokrajine.

Koroške novice.

I. Konkurz koroške Centralne blagajne in državnozborske volitve. Vsled konkurza Centralne blagajne v Celovcu so prišli koroški krščanski socialci s svojimi kandidati v precejšnjo zagonato. Po postavi nastanejo pri konkurzu za načelnstvo, oziroma odbor ravno iste posledice, kakor za načelnega dolžnika. Dolžniki, ki so v konkurzu, nimač po državnozborskem volilnem redu pravice voljeni biti, oziroma na nje združeni glasovi se štejejo za neveljavne. Trije krščansko socialni kandidati sedijo v odboru Centralne blagajne in se mora sedaj njih kandidatura preklicati. Seveda, do volitev manjka samo še par dni in krščanski socialci so v veliki zadregi. Treba bo torej v 2., 4. in 9. oktalu nove kandidate postaviti. — Pomočna akcija rajfajznovk se vrši nemoteno dalje. Prihodnji teden dobe koroške rajfajznovke zopet 350.000 K nazaj. Upati je torej, da ne bo imela tako spretno in zvitno narejena volilna intriga od strani koroških nemških nacionalcev nobenega vpliva na izid državnozborskih volitev na Koroškem.

VOLILNI BOJ NA DUNAJU.

V dunajskem okraju Josefstadt so postavili krščansko-socialni zaupniki na shodu za kandidata tega okraja Leopolda Kunschaka. Dr. Heilinger, dosedanji poslanec, se je postavil popolnoma izven stranke in noči imeti s stranko nobenega stika. Josefstadt je bila vedno trdnjava krščanskih socialistov in bilo bi res žalostno, ko bi se ta okraj brez vsakega boja prepustil takemu histeričnemu politiku, kakor je dr. Heilinger.

KITAJCI IN RUSI.

Ruski pekinski poslanec Korostovec je izjavil, da ni izpolnila Rusija niti ene ruske zahteve. Poslanec ruske dume, Puriškević, je pa izjavil, da Kitajska izziva Rusijo in da ji bo najkasneje leta 1913 napovedala vojško in vrbla proti Rusiji 12 armadnih zborov.

SULTAN V SOLUNU.

Sultan je obiskal včeraj v Solunu moščo Hagia Sofia, ki jo je obiskal leta 1863, tudi njegov oče Abdul Medjid. Ljudstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Sultan je v Solunu zelo zadovoljen. Odposlanstvo je odpadal tudi odstavljenemu sultani Abdul Hamidi, ki je izjavil, da živi zadovoljno in da ga veselje bratovi uspehi. Ževelj je zgolj še eno odalisko.

NOVA BELGIJSKA VLADA.

Kralj je poveril sestavo nove belgijske vlade dosedanjemu železniškemu ministru De Brocqueille. Mladi liberalci so priredili v Bruslju malo poulično komedijo, ki se je udeležilo 5000 frkolinov. Druge nesreče ni bilo, kakor da so kričali »Proč s samostani! Proč s katoličani! Živelja ustava!«

Krščanske žene in dekleta!

Podpirajte moštvo pri agitaciji za krščanske, ljudske poslance! Gre se za najsvetje stvari, ki so vam pri srcu: za žensko čast, za krščanski zakon, za krščansko rodbino, za čistost krščanske hiše, ki je vaše kraljestvo! Vse krščansko ženstvo na krov!

Iz kamniškega okraja.

— Na Limbarsko gorol V nedeljo po končanih državnozborskih volitvah, dne 18. junija bo na Limbarski gori cerkveno opravilo. Po deseti maši pa sklicuje Kmečka zveza političen shod, ki bodo na njem govorili posestnik Ponznič, načelnik Orlov Urbanij in poslanec dr. Krek. Može in mlađenci iz celega kamniškega okraja se vabijo, naj se udeleže te znamenite in pomenljive manifestacije.

POTRESI V MEHIKI. — MRTVIH

Po kopalji, ki je trajala četrt ure, je cesar zajtrkoval kavo, čaj, mrzlo meso in pecivo. Potem je šel cesar na izprehod v park, ako je bilo ugodno vreme. Točno ob 7. uri je sledilo reševanje vladarskih poslov in pozneje eventuelne avdice. Do dneja, ki je bil navadno ob 2. uri, je bil navadno na programu še kratek izprehod kakor tudi čitanje časopisov. Cesar je predvsem pregledal »Fremdenblatt«, potem pa vedno še »Neue Freie Presse«, »Reichspost«, »Vaterland« in med drugimi tudi »Arbeiterzeitung«. Kadar je cesar obedoval sam, je bil obed zelo pripravljen: močna goveja juha, goveje meso, špargelej in pečenka; kot pijača pa monakovsko pivo in šampanjec. Po obedu si cesar dovolil vedno kratek počitek, ki mu sledi vožnja na izprehod. Zvečer je stal vladar navadno z generalnim adjutantom grofom Paar biljardno partijo na 30 pointov; pripomniti pa je treba, da je cesar navadno pri 28 pointih izgubil igro. Med drugim se je tudi z dr. Kerzom aranžirala kaka tarok-igra ali pa je igral cesar z grofom Paarom partijo ecarté. Ob 8. uri je šel nato cesar navadno k počitku.

Luegerjev spomenik. Za Luegerjev spomenik pred dunajskim rotovžem je nabranih že skoro 250.000 K. Ko bo nabranega vsota znašala četrstinko milijonov, bo dunajski meščanski klub predlagal dunajski občini, naj da za spomenik enako vsto. Kakor hitro bo zbranih 500.000 K za spomenik, bodo razpisali delo načrtov in spomenika.

Novi ženski poklici. Kljub vsem nasprotnikom ženskega gibanja, ki zahtevajo, naj ženska ostane v kuhinji in pri gospodinjstvu, prihajajo ženske v političnih in komerciellih stvareh, v trgovini kakor tudi v obrti vedno bolj na površje. V republikanskem mestu Hannowell v Ameriki bodo dve leti izključno ženske vladale. Mrs. Ela Wilson, županja mesta Hannowell v Kanadsu, je namreč že izjavila, da bo zasedla vsa vodilna mesta v mestni upravi z ženskami. Glavna njena skrb pa bo, da se v Hannowellu ne bo dobilo niti kapljice alkohola.

Svojo nevesto umordil. V Frankfurdu ob Meni je prišel 25. maja na policijski urad delavec Bittner ter izpovedal, da se je v gozdu ustrelila njegova nevesta 22 letna Ela Kräge. Policijska komisija je v bližnjem gozdu resašla truplo dekleta. Ker se je sumilo, da je Bittner sam ustrelil dekletino, ga na licu mesta zaslišali ter mu stavili vprašanje, če se je njegova nevesta v resnicama sama umorila in če ni sam morebiti izvršil umora. Bittner pa je odločno tajil vsako krvido. Ko je dal nato policijski komisar revolver, ki je ležal poleg trupla umorjenke, poduhati policijskemu psu, je ta takoj skočil z glasnim lajanjem na Bittnerja ter ga podrl na tla. Ves prestrašen je Bittner nato priznal umor ter se hotel samo izgovarjati, da je ustrelil svojo nevesto na njeni želji. Oblasti temu izgovoru seveda niso verjeli, zlasti še, ker se je poizvedelo, da je bil Bittner zelo ljubosumen na svojo nevesto.

Nosilnice na cestah v Draždanih. V Draždanih se je zopet pojavilo starodavno prometno sredstvo, namreč nosilnice. Če se bodo nosilnice vzdržale, je seveda drugo vprašanje, vsekakor pa je nova moda interesantna.

Neizgorljivo gorivo. Inženir R. Schnebel v Berolinu je patentiral novo iznajdeno gorivo, ki je neizgorljivo, in provzroči bržkone velik preobrat v tej kalcino popolnoma novih pravilih sekalčno popolnoma novih pravilih sečevaljeno gorivo, potom katerega se segažajo plini pri največji temperaturi. Goriva pa pri tem še tako močnem izgorevanju ne ogore, kakor je bil do sedaj slučaj pri vseh proti ognju najbolj trdnih snovek kakor kamot, asbest in kvarc, ki se pri potom tega goriva dosegajo visokih temperaturah vsi stoppe. Gorivo, ki ga je izumil Schnebel, je tako preprosto in ceno. Z njim se ne boste poboljšali ves obrat v industriji, mar več se bo s pomočjo tega goriva, ki dopušča takoj visoko temperaturo, zlahkoto izdelovalo tudi dragoceno kvarčno steklo za brušenje jekla itd. Kaj načnega o sestavi tega goriva seveda ni še znano, ker je to dragocena skrivnost iznajditelja.

Kazni zrakoplovcem. Z ozirom na nesrečo v Parizu, ko je bil usmrčen francoski vojni minister Berteaux, namenava angleška zbornica sprejeti postavo, po kateri bodo zrakoplovi kaznovani, če bodo tako vozili, da bi imeli gledalci kako škodo. Tudi bo smel notranji državni tajnik prepovedati polete čez gotove pokrajine za nekaj časa ali pa tudi za vedno. Visoke kazni 2000 do 10.000 kron in zapor 3 mesecev do dveh let bo kaznoval prestopke.

Avstrijski birokratizem. V Kopiju pri Mostu na Češkem je s smrtno

Velespoštovani ljubljanski državnozborski volilci!

Napišite dne 13. junija na glasovnico ime odličnega našega someščana:

Dr. Vinko Gregorič, združnik v Ljubljani.

Njegova izvolitev bo v korist Ljubljane, ki že enkrat potrebuje v državnem zboru zastopnika resničnega gospodarskega dela. Naj odloča razum, ne pa škodljiva strast!

Volilni odbor Vseslovenske Ljudske Stranke.

nevarenostjo rešil rudar, delavec Brzek nekega dečka smrti, da ni deček utonil. Brzek se je ob tej priliki tako prehладil, da je bil dolgo časa bolan. Svetovali so mu, naj prosi namestništvo podpore. Te dni mu je pa naznani homutovsko finančno ravnateljstvo, da mora plačati 1 krono kazni, ker ni kolkoval svoje prošnje.

Kitajske kmečke navade. Kitajski kmetje zelo dobro zadajo vreme. Drže se tisočletnih izkušenj, ki bolj drže, kakor pa toli slavljeni kritični dnevi. Kitaci se drže izkušenj, ki so jih dobili po navadnih pojavih, ki jih še podpira računanje po starem mesečnem kaledarju. Značilno je, da so se bali kitajski kmetje Halleyjevega kometa, češ, da bo povzročil povodnji, slabo letino, nemire in druge nesreče, kar se je vse tudi res zgodilo: na Kitajskem razsaja kuga, povodnji, lakota. Kitajski kmet se trdno drži svojih pravil, ki si jih je postavil glede na vreme tudi glede na setev in žetev kakor se tudi zaroča, ženi in pokopuje svoje rajnike po starih izročilih. Jutranja zarja naznanja kitajskemu dež, večerna mu napoveduje lepo vreme. Oblika solnca mu pove, kakšno da bo vreme. Mrzel sever mu naznanja jutranje solnce z mesečnim obrazom. Če zagleda poleti zgodaj solnce, bo gotovo deževalo. Če se poleti pokaže solnce pozneje izza oblakov, bo sledila strašna vročina. Tudi veter mu naznanja vreme. Jutranji jug povzroči dež, trajni veter poleti obdrži isto vreme 14 dni. Jeseni bolj mrzlega vetra sledi zima brez snega, ki se je kitajski kmet zelo boji. Veliko vetra spomladi pomenja, da bo mokra, poljskim sadežem škodljiva jesen. Južna mavrica naznanja, da se bodo morali prodajati otroci, ker bo nastala taka draginja, da revni kmetje prodajo otroke. Živali tudi naznanjajo vreme. Če kriče ptiči zjutraj, bo nebo oblačno, zvečer pa, da bo prihodnji dan jasen. Regljanje žab in hitro vrvenje mravelj pomenja dež. Meglo pomenja, če pes kih. Kadar ni tako vreme, kakršno bi moral biti po pravilih, se jezi kmet, ker se vreme ne drži starih pravil.

Aeroplán in orel. Vedrine opisuje o svojem poletu med Parizom in Madridom slediči zanimivi dogodek: Letel sem v zraku, ko opazim v bližini leteti orla. Orla sem poizkusil vjeti, a ptič je hotel pokazati, da leti hitrejše, kakor jaz. Nato je pa orel napadel zrakoplov, ki se je tudi zaletaval v orla, dosedanjega vladarja zračnih višin. Trikrat me je napadel orel, a končno je orel uvidel, da ne more tekmovati z letalnim strojem ter je ostal za aparatom.

Bogatini in reveži na Angleškem. Lord George je v angleški zbornici poročal, da je na Angleškem imelo l. 1909/10 13.300 oseb nad 120.000 K dohodkov in sicer skupno 13.000.700 funtov šterlingov, tako da pride na vsakega 12.621 funtov šterlingov letno. Drugo, tudi uradno poročilo pa objavlja, da je umrlo vsled lakote leta 1909 na Angleškem 119 oseb, med njimi 54 v Londonu.

Milijonar v zadregi. Edvard Green, sin najbogatejše Američanke Heti Green, je lani lahkomisljeno reklo, da čuti da je samoten in da bi se oženil, če bi dobil pravo nevesto. Kar je govoril se izrabljali newyorški listi, nakar so došla pisma milijonarja željnih nevest. Green ni na nobeno pismo odgovoril, pač pa vse fotografije objavil v »New York Worldu«.

Politični jubilej ogrskih Slovakov. Pol stoletja je minulo, kar se je vršil v Turčanskem Sv. Martinu narodni kongres ogrskih Slovakov, ki je proklamiral zahteve slovaškega ljudstva v politični, narodni, kulturni in gospodarski smeri potom posebne spomenice, ki jo je izdelal dr. Marko pl. Daxner iz Tišovca. Kongres, ki se ga je udeležilo več tisoč ljudi, se je vršil 5. in 6. junija leta 1861.

Tihotapci v letalnem stroju. Znano je, da so tihotapci zelo zviti ljudje, ki znajo izrabiti vse pripomočke. Tihotapstvo je zlasti zelo razvito na francoskih švicarskih meji in francoskih finančni

stražniki imajo mnogo posla s tihotapci. Tako je pred kratkim ob švicarski meji opazil neki finančni stražnik, kako se je skušal na nekem kraju v zatišju spustiti na tla letalni stroj z veliko težavo. Bilo je to ponoči okoli 12. ure. Obvestil je ostale svoje tovariste in četa stražnikov se je splazila v bližino letalnega stroja, ki se je boril proti vetrui, da počaka njegovega prihoda na zemljo. Finančni stražniki so bili kmalu na jasnen. Bil je tihotapski letalni stroj, ki se je moral vsled kakšnega defekta spustiti na tla. S puškami v roki so zajeli oba zrakoplovca, ki sta bila v letalnem stroju in ki sta se tudi brez upora udala. V letalnem stroju so našli težke zaboje najfinje svile, ki je bila velike vrednosti. Svilna je bila namenjena v Lyon, kot se je dognalo. Tihotapski letalni stroj, Bleriotovega sestava, je finančna oblast zaplenila.

Ženske v francoski javni službi. V francoski državni službi je nastavljenih 120.000 žensk. Od teh jih je 18.602 v poštni službi, med njimi je tudi 693 pismosnošnj. V železniški službi je sedaj na Francoskem 635 žensk. Zunanjih urad ima v službi 23 žensk kot tolmačice v Španski, Maroku, Egiptu in Turčiji. 685 žensk je v službi francoskega vojnega ministrstva. Največja plača, ki jo ima ženska v francoski državni službi je 12.000 frankov na leto.

Evropski čevljariji v Ameriki. V zadnjem desetletju se je naselilo v severo-ameriške Združene države iz inozemstva 100.000 čevljarijev. Od leta 1900 do leta 1910 se je naselilo 91.747 čevljarijev in 8785 leta 1910. V tem desetletju je bilo med ameriškimi naseljenimi 200.000 krojačev in 130.000 tesarjev. Ti in pa čevljariji tvorijo tri največje delavske skupine med izseljenenci.

Tajinstven napad na milijonarja. Iz New Yorka poročajo: V hotelu »Antonija« se je odigral dogodek, ki še ni pojasnjen. V stanovanje posestnika hotela, milijonarja Stokesa, ste prišli dve dame ter streličali nanj. Stokes je težko ranjen v ledjih in na nogi. Obe ženski so aretilirali. Ena je 23letna pevka miss Graham, druga aretovanka pa noče izpovedati ničesar o svoji identiteti. Znana je pod imenom »mala punčka«. Zdaj ste napadli milijonarja, se ne ve.

Iz volilnega gibanja. Na polju volilnega humorja je dosegel gotovo visoko stopnjo ustanovitelj nove stranke posestnik Chejjava v Vrčenju pri Klatovu. Ta nastopa namreč kot samostojen kandidat v klatovskem mestnem volilnem okraju ter je izdal kot ustanovitelj nove napredne stranke volilni oklic, v katerem naznanja kot glavne zahteve nove stranke sledijo točke: popolna enakopravnost vseh narodov, prepoved kajenja mladini do 16. leta, rešitev ciganskega vprašanja, numeracija vseh kozarcev v gostilnah, da lahko gostje nadzorujejo, ako dobe vedno isti kozarec in se tako obvarjejo naležljivih bolezni. Da se preprečijo jezikovni boji v Avstriji, naj se upelje espartanto kot državni in parlamentarni jezik. Za Slovane v Avstriji naj se uvede enotna noša. Da se pomirijo narodnostni boji, naj izdaja deželni odbor uradni list ter se naj prisili vse časopise na Češkem, da ponatisnejo vse članke tega uradnega lista. Kakor videti, zahteva ta kandidat mnogo, a poleg teh zahtev ima tudi še mnogo enakih.

Snež so dobili na Kavkazu. **Velikanske ladje** danes plovejo po morju, ladje, kakršnih si prejšnji svet niti v najbjubnejši domišljiji ni predstavljal. Nad vse močne in trdne mora je biti tiste ladje, ki vozijo v kitajska pristanišča Honkon, Šangaj, Čuitav ali na Japonsko. Te ladje so velike in ne smejo biti manjše, kakor 20.600 ton. Preskrbljene so tudi vse z brezžičnim brzjavljom. A te velikanske ladje so le malih pritlikavci v primeri z velikanskim ladjo »Vulkan«, ki se zdaj gradi v hambrški ladjedelnici. Nova ladja bo tehtala 50.000 ton (1 ton je 1000 kilogramov). Ladja bo imela 11 nadstropij, visoka bo 31 metrov, široka 30 metrov in dolga 268 metrov. Brez strojev, kotov

in naloženega blaga bo tehtala 33 milijonov 800.000 kg, 6 milijon. kg več, kolikor tehta oborožena moderna ladja. Ljudij bo lahko »Vulkan« vozil 5000. Med tem, ko so dozdaj dvorane v največji brzovozni nemški ladji široke 20 metrov, bodo na »Vulkanu« 30 metrov široke razkošne dvorane. V jedilnici I. razreda bo v 2 nadstropjih lahko 800 potnikov, ki bodo sedeli in jedli vsi obenem ob enakih, okroglih mizicah. Za prvi razred bo še salon za dame, za kadilce, restavracija in zimski vrt. Skrbljeno bo na ladji celo za kopališče, kjer se bo lahko plavalo. Za telovadce bo posebna telovadnica.

Loterijski listek kot birmansko dario. Pred nekaj dnevi je bila na Dunaju neka uboga ženica birmanska botra hčerkki svoje priateljice. Ker pa ni imela mnogo podariti birmanki, je zastavila v loteriji 72 v na številke 58, 49 in 31 ter ji loterijski listek podarila. In res prišle so vse tri številke in srečna birmanka je dobila 2472 K 48 v.

Uspeh moderne medicine. V nekaj newyorški bolnišnici se je posrečila zelo težavna operacija. Nekemu Trinitetu Martin je stroj odtrgal usta in nos, tako, da ni mogel niti jesti, niti govoriti. Zdravniki so sklenili, da mu napravijo nova usta, kar je zelo dolgo trajalo in sicer iz mesa, ki so ga izrezali iz ostalega njegovega telesa. Operacija se je popolnoma posrečila.

Ozdravljeni tadiči. V San Francisku je neka Thurnherr kradla kakor sraka. Sama je znala, da to ni prav in hodila okrog zdravnikov, da naj jo ozdravijo modne bolezni, ki jo v Ameriki nazivajo »Cowgirl Raffles«. Kakor poroča newyorški »Araldo Italiano«, so zdravniki sklenili Thurnherrovo operacijo. Našli so v čelu neki izrasteč, ki je tiščal na mōžgane in povzročil, da je bila nagnjena k vsemu slabemu. Thurnherrova trdi, da je popolnoma izgubila nagnjenje, da krade.

Znižanje dvobojev v Italiji. V Italiji se je zelo skrčilo število dvobojev, ker je vojno ministrstvo izdalo ostra določila proti njim. Medtem ko se je še dvobojevalo leta 1901 povprečno 60, l. 1902 do leta 1905 pa 54 oseb, število dvobojev pada tako, da je bilo leta 1909 le 12 in leta 1910 le 13 dvobojev v italijanski armadi.

Volilci pozor!

Legitimacije dobro shrarite za slučaj ožje volitve. Odda se le glasovnica. Glasovnica je le veljavna, če ima pečat od glavarstva. Če kdo želi drugo glasovnico, jo dobí pri volilni komisiji.

Ljubljanske novice.

VOLILNI BOJ V LJUBLJANI.

DR. VINKO GREGORIČ,
zdravnik v Ljubljani.

SOMIŠLJENIKI!

Kdor ni prejel izkaznice, naj jo gre skrat na deželno vlado, vhod iz Simon Gregorčičeve ulice, I. nadstropje, soba št. 32.

Kdor še ni prejel reklamacijam priloženih izpričeval, jih dobí v tajništvu S. L. S. Od jutri, to je petka dalje, do volitve posluje tajništvo S. L. S. (Miklošičeva cesta št. 6, leve stopnjice, II. nadstropje, telefon 301) vsak dan od 8. do 1. ure opoldne in od 3. do 8. ure popoldne, v nedeljo od 10. do 12. ure

Volivci, pazite, da ima vsaka glasovnica uradni pečat, glasovnice brez uradnega pečata so neveljavne.

Ij Sijajen volilen shod S. L. S. ali košarica Franchettiju in drugim liberalcem. Okrajno vodstvo S. L. S. VIII. ljubljanskega volivnega okraja je sklical včeraj zvečer volilni shod somišljenikov S. L. S. v salonu gospe Angele Češnov

dr. Vinko Gregorič. (Burni »Zivio« dr. Gregorič.) Izvoli se predsedstvo: predsednik deželni odbornik dr. V. Pegan, podpredsednika zbornični svetnik Ložar in delavec Zabavnik, zapisnikarja ravnatelj in posestnik Rašica in zadržni tajnik Kralj. Predsednik dr. Pegan podelil besedo našemu kandidatu dr. Gregoriču. Nepopisno navdušenje, ploskanje, živio-klici naših somišljenikov spremljajo vsak njegov stavek. Govornik se uvodoma peča s surovostmi liberalcev na shodu pri Ribču. Teh surovosti sem že navajen iz tistih časov, ko je v Ljubljani še vladal rotovski strah. Če so misili liberalci, da me bodo s tem omalodušili, so se zmotili, ker so povzročili, da so vzbudili s svojo surovostjo spomine mojih mladih dñi in me navdali z mladeniškim ognjem poguma in navdušenja za delo v korist ljudstva po načelih svoje stranke. Govornik se spominja časov, ko se je bil volilni boj med Kušarjem in Vencažom. Takrat je pakljal dr. Tavčar z Nemci, ker se je liberalcem slabo godilo in bahal, da pripelje 400 Nemcev na volišče. Govornik se peča z zahtevami obrtništva in delavstva, ki so jim liberalci vedno nasprotovali. Naglaša, da izginja liberalizem kakor kafra in da bo izginil tudi v Ljubljani. Ljudska misel, ideje S. L. S. bodo zmagale tudi v Ljubljani. (Navdušeno pritrjevanje.) Izobraževati moramo ljudstvo, ker tega liberalizem ni storil, kar dokazuje, da pride pri nas na 1000 vojakov 220 takih, ki ne znajo ne čitati ne pisati. (Ogorčeni klici: Škandal!) Potrebna je moderna reforma davkov, da bodo bolj pritegnjeni tisti, ki imajo veliko. Govornik konča: V letih sem že, a za ljudske pravice imam vedno mladeniško veselje in navdušenje. (Navdušeno pritrjevanje. Živio-klici dr. Gregoriču. Ploskanje) in z mladeniškim navdušenjem se hočem boriti za pravice ljudstva v beli Ljubljani. Po govoru gospoda kandidata so še govorili delavec Zabavnik z ozrom na delavske težnje, zbornični svetnik Ložar z ozrom na obrtnike, urednik Kerhne, deželni odbornik dr. Pegan in Moškerc, nakar je ob 10. uri zvečer zaključil deželni odbornik dr. Pegan sijajno uspeli shod. Med shodom so sedeli liberalci nekaj časa klaverno na vrtu, a so kmalu izginili kot kafra, ker je došlo na shod toliko naših, da niso mogli v salon in so stali še na vrtu. Še po shodu so navdušeni somišljeniki ostali na vrtu, se navduševali za nadaljnje delo in peli lepo ubrane pesmi. Liberalci so za eno blamažo bogatejši.

Ij **Shod S. L. S. v Vodmatu.** Včeraj zvečer je bil volilni shod S. L. S. v Vodmatu pri Flegarju. Bilo je do 130 volilcev. Shodu je predsedoval gospod profesor Karel Dermastia. Govorila sta kandidat S. L. S. g. dr. Vinko Gregorič in deželni odbornik dr. Lampe. Na govoru se še povrnemo. Liberalci so napovedovali, da bodo shod razbili, pa niso imeli moći. Liberalci so tudi včeraj zborovali v Vodmatu v Pavškovi gostilni, pa so se s svojim shodom blamirali. Na liberalnem shodu je bilo navzočih le okoli 50 volilcev, pa še ti so bili skoro vsi socialni demokrati. Liberalcem se torej vedno bolj majejo tla!

Ij **Kako liberalci skrbe za delavske sloje,** je jasno povedal dr. Vinko Gregorič na svojih shodih. Pred 20 leti je dr. Vinko Gregorič že stavil v ljubljanskem občinskem svetu predlog, naj se iz lotrijskega posojila določi vsota za zgradbo delavskih hiš, pa 20 let so liberalci vse drugo delali, samo za zgradbo delavskih hiš, ki bi omogočile delavstvu stanovati v Ljubljani in bi to bilo trgovini in obrti v znatno korist, niso nič storili!

Ij **Narodnost izrabila** na umazan, frivolen in grdu način pri svoji agitaciji liberalno časopisje, tisto časopisje, ki je leta in leta podpisalo in branilo Tavčar-Hribarjevo zvezo z Nemci. Če bi liberalcem bilo kaj na narodnosti, bi takrat moral vse obrniti hrbet svoji stranki, pa resno jim za narodnost ni! To so pokazali tudi s tem, ko so plaskali dr. Tavčarju, ki je dejal, da je bila zveza z Nemci najbolj pametno politično dejanje liberalne stranke. In taki ljudje si upajo blatiti čisto narodno zastavo S. L. S.! V posebno lepi poziciji so ti ljudje sedaj, ko kandidirajo dr. Ravniharja. Leta 1908., ko je dr. Ravnihar samostojno kandidiral proti liberalcem, je »Narod« pisal, da je v zvezi z Nemci, da mu je za večne čase vžgan pečat narodnega izdajalca — sedaj je pa ta mož kandidat liberalne stranke in liberalci ga gredo volit klijub temu, da je »Narod« leta 1908. pisal, da dr. Ravnihar niti trenotka ni zaupati, ako bi tudi zlate gore obljudljal, in so nosili po Ljubljani dr. Ravniharjevo sliko, na kateri je držal dr. Ravnihar frankfur-

tarico v rokah. Tako se liberalci tolčajo sami sebe po zobeh. Tako — takrat liberalci izrabljali z lažmi narodnost in tako se lažejo sedaj, ko jim tako kaže, da branijo istega dr. Ravniharja z lažmi o S. L. S. Resnica pa je, da ti ljudje, ki drugim vedno podtikajo izdajstva, so ob vsaki priliki, če so le mogli, se resnično vezali z Nemci in se sedaj v skrajni sili lažejo o drugih. Laž je njihovo orodje, ker dela pokazati nimajo! Nizko je tako postopanje in podlo. Kaka je stranka, ki tako dela, je pa leta 1908. že jako jasno povedal dr. Ravnihar. Liberalni volilci, ki bodo volili z liberalno stranko, naj gredo gledat sodbo o moralni kakovosti takega postopanja v dr. Ravniharjevo — »Novo Dobo«. Tam je sedanji kandidat liberalne stranke resnične povedal svoji stranki in — svojim volilcem.

Ij **Tovariši — uradniki! Kako bomo volili v državnemu zboru?** (Iz uradniških krogov.) Volitve so tu in treba nam bode izbirati ne le med osebam kandidatov, ampak v prvi vrsti med politično reprezentanco obeh strank. Ako pa se že dotaknemo oseb, potem nam tudi v tem oziru ni težko izbirati. Na eni strani mož, osebno res nedorakljiv, čeprav ga je pri zadnjih volitvah »Narod« gredil kot najslabšega človeka in ga Sokol izbacil iz svoje srede, vendar pa brez primerne reputacije in začetnik v javnem tako političnem kakor zlasti v gospodarskem delovanju, na drugi strani pa mož, ki ga pozna ne le vsa Ljubljana, ampak tudi večina dežele kot izbornno delavno moč, osobito v gospodarskem oziru. — No, pa pustimo osebi kandidatov. Za nas uradnike pride v poštev pač politična moč stranke, **in to ima in jo bo imela Vseslovenska Ljudska Stranka!** Sedaj pa izbirajte, tovariši uradniki! Izbera Vam ne bo težka. Kaj pač morete pričakovati od kandidata one stranke, ki je danes politično mrtvilo v deželi kranjski in na Dunaju, vse povsod brez vsakega najmanjšega vpliva, od političnega novinca, ki na Dunaju ne bo imel nobenega za seboj. Ni se treba zanašati na liberalne poslanice drugih jugoslovanskih dežel: kaj bo s temi in kakšna bo konstelacija v novem državnem zboru, to ve danes le Bog. Eno pa je gotovo: da bo slovenska delegacija v zvezi z bratskim narodom hrvaškim kompaktnejša in močnejša, kot je bila, in da ima odlične zveze. No, in tovariši — uradniki! Službeni in pragmatika — ta je danes za vse uradništvo »Wundepunkt«. Kdo naj dela za nas: **poslanec močne delegacije, ki pošlje svojega zastopnika delegata tudi v odsek,** ali poslanec mrtve stranke, popolnoma osamljen, opirajoč se le na peščico volilcev v domovini in na nič drugega. — Končamo! Naš stanovski interes zahteva, da vrzemo proč staro cokljivo in da glasujemo v lastno korist za kandidata »Vseslovenske Ljudske Stranke«, ki je dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani. — Več uradnikov.

Ij **Slavnost Šentpeterskega prosvetnega društva.** Vsak zaveden Šentpeterčan z veselim srcem pričakuje jutrišnjega slavlja. Prvič bo stopal pod zastavo, ki ga bo odselej vodila do vedno večjih uspehov. Oklenil se je bo s tem večjim ognjem, ker je zastava delo njegove požrtvovalnosti, z oneski požrtvovalnih Šentpeterčanov je bilo močno društvo oskrbeti zastavo, ki bo ena najlepših. Ta zavest naj bo plačilo za vsak dar v prid naše zastave! Z veseljem se bomo zbirali pod novo zastavo, kajti ni nas malo, strnili se bomo v močno četo in, korakali na delo za načela, ki jih tako lepo izraža nova zastava. Nikogar nočemo s tem izzivati. Dostojno bodemo praznovati to slavlje. Vabimo vse prijatelje naše izobraževalne organizacije, da se v obilnem številu udeleži tega slavlja. Pokažite z obilno udeležbo, da znate ceniti pravo izobraževalno delo! Zbiramo se ob pol 1. uri popoldne v »Ljudskem domu« (Staro strelišče) v Streliški ulici. Vsa društva in telovadni odseki pridejo pred »Ljudski Dom« ob pol 1. uri popoldne. Po blagosloviljenju se vrši ob vsakem vremenu veselica v »Rokodelskem domu«. Vsi, ki se hočete pošteno zabaviti, posetite to veselico. Opazjam, da se bodo vstopnice prodajale pred »Ljudskim Domom« od 12. ure naprej, da ne bo pri blagajni gnječe, prosimo, da si že vsi preje preskrbe vstopnice ter jih dobro shranijo. Orli v kroju so vstopnine prosti. Jutri vsi k blagosloviljenju zastave Šentpeterskega prosvetnega društva!

Ij **S. K. S. Z.** vabi društva in svoje člane, da se zberu jutri ob 1. uri popoldne v »Ljudskem domu«.

Ij **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** se udeleži jutri slavnosti blagoslovitve zastave Šentpeterskega

prosvetnega društva. Gg. člani se vladljuno vabijo, da pridejo ob 1. uri v Rokodelski dom, odkoder gre društvo z zastavo do »Ljudskega Doma«.

Ij **Katoliško mladeničko društvo** se udeleži jutri v nedeljo dne 11. t. m. slavnosti blagoslovitve zastave Šentpeterskega prosvetnega društva.

Ij **Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana«** vabi svoje člane, da se zberu jutri ob 1. uri popoldne v »Ljudskem Domu«.

Ij **Razlika med dr. Tavčarjem, Kregarjem in Štefetom.** Pri vsaki volitvi se v liberalnem časopisu pojavit Kregar in Štefe in liberalcem se nič ne zdi, da je ta gonja proti Kregarju in Štefetu že jako smešna in da jim prav nič ne koristi. Ker se ta gonja pokaže vedno pred vsakimi volitvami, je vsakemu pametnemu človeku jasno, kaj zadaj tiči in zakaj se liberalcem gre. Sedaj vpijejo liberalni listi, da je državno pravdništvo radi volitev v trgovsko zbornico dvignilo obtožbo proti Kregarju in Štefetu. **To je popolna laž.** Kregar in Štefe sta se celo proti preiskavi pritožila, ker radi tega še nista kriva, ako se kaj izmišljajo, a v preiskavi sta še, ker se take pritožbe odbijajo. To in nič drugače je resnica. **V preiskavi in celo v preiskavi osumljen goljufije pa je bil svoj čas sam dr. Tavčar in celo takto temeljito, da so ga res postavili, dolžeč ga goljufije, pod obtožbo in pred porotnikom.** Radi Kregar-Štefetove preiskave ima »Narod« gredil kot najslabšega človeka in ga Sokol izbacil iz svoje srede, vendar pa brez primerne reputacije in začetnik v javnem tako političnem kakor zlasti v gospodarskem delovanju, na drugi strani pa mož, ki ga pozna ne le vsa Ljubljana, ampak tudi večina dežele kot izbornno delavno moč, osobito v gospodarskem oziru. — No, pa pustimo osebi kandidatov. Za nas uradnike pride v poštev pač politična moč stranke, **in to ima in jo bo imela Vseslovenska Ljudska Stranka!**

Sedaj pa izbirajte, tovariši uradniki! Izbera Vam ne bo težka. Kaj pač morete pričakovati od kandidata one stranke, ki je danes politično mrtvilo v deželi kranjski in na Dunaju, vse povsod brez vsakega najmanjšega vpliva, od političnega novinca, ki na Dunaju ne bo imel nobenega za seboj. Ni se treba zanašati na liberalne poslanice drugih jugoslovanskih dežel: kaj bo s temi in kakšna bo konstelacija v novem državnem zboru, to ve danes le Bog. Eno pa je gotovo: da bo slovenska delegacija v zvezi z bratskim narodom hrvaškim kompaktnejša in močnejša, kot je bila, in da ima odlične zveze. No, in tovariši — uradniki! Službeni in pragmatika — ta je danes za vse uradništvo »Wundepunkt«. Kdo naj dela za nas: **poslanec močne delegacije, ki pošlje svojega zastopnika delegata tudi v odsek,** ali poslanec mrtve stranke, popolnoma osamljen, opirajoč se le na peščico volilcev v domovini in na nič drugega. — Končamo! Naš stanovski interes zahteva, da vrzemo proč staro cokljivo in da glasujemo v lastno korist za kandidata »Vseslovenske Ljudske Stranke«, ki je dr. Vinko Gregorič, zdravnik v Ljubljani. — Več uradnikov.

Ij **Osebne vesti.** Karel Mayer, Leopold Hamperl in Danilo Sbrizaj, c. kr. poštni officiali v Ljubljani, so imenovani za c. kr. poštno nadoficiale; Karel Urbančič in Hugo Lenasi, c. kr. poštna asistenti v Ljubljani sta imenovana c. kr. poštnima officialoma.

Ij **Mestna blagajna Ljubljanska.** Zaradi snaženja uradnih prostorov bo mestna blagajna Ljubljanska prihodnji ponedeljek in torek za promet s strankami zaprta. Istotako tudi mestni gospodarski urad.

Ij **Usiljivi agitatorji.** Jako kričav liberalni agitator, ki mirnega človeka ne pusti na miru, je neki Turk, sluga pri državnih železnici. Po njegovih ustih se vedno valjajo »ta črni«, dasi bi lahko spoznal, če bi imel sposobnost za to, da je najbolj nazadnjaška bila vedno le liberalna stranka. Če ne bo ta mož pustil mirnih ljudi pri miru, naj se nam sporoči podrobnosti o njegovih kričavih nastopih, potem bo že spoznal, da je za vse enaka pravica. Prav usiljivo se obnaša tudi delovodja dolenjske železnice Simon Pogačar. Radovedno smo, ako je dobil plačo od dolenjske železnice za dan 16. maja, ko cel dan ni bil na delu in je cel dan samo agitiral. Tudi na predzrnosti tega možakarja naj se pazi!

Ij **Umrl** je včeraj v deželni bolnišnici slikar portretov g. Karol Kramaršič. Počivaj v miru!

Ij **Namesto venca na grob** svojemu svakemu in dragemu prijatelju Bogdanu Oblaku je daroval izdelovalec drož gospod Košmerlj 7 K 50 vin. za Slovensko Stražo in 7 K 50 vin. za slov. glasbeno društvo »Ljubljana«. Iskrena hvala!

Ij **Razstava bratovščine presvetega Rešnjega Telesa** bo odprtja od ponedeljka do praznika presvetega Rešnjega Telesa, in sicer v veliki dvorani v Škofiji. Po razstavi se bodo cerkvena oblačila razdelila raznim cerkvam naše Škofije.

Ij **Zopet kolo ukradeno.** Kakor smo že včeraj poročali je bilo zjutraj v starem vojaškem skladislu ukradeno polriju Ivanu Kramarju kolo »Preciosa«. Policiji je bil tat, nek 15 letn malopridnež znan in preskrbljen je bilo takoj, da ne odnesa za vedno peta. Ker se mu je zdela najbrže juha prevoča ali pa ga je pekla vest, se je nekaj

časa vezil po mestu, mogoče je kolo tuje ponudil v nakup, potem ga pa pustil v neki veži v dvorskem okraju. Ko je prevzela zvečer policija a tudi malopridnež že pride kmalu v roko.

Ij **Letošnja košnja.** Ob najlepšem vremenu se je pričela letošnja košnja, obeta biti nenavadno bogata. Trava in detelja je letos povsodi prav lepo uspela ce na krajih, kjer niso ugodna tla za živinske krme. Če se ves bogati pridelek spra pod streho v lepem, suhem vremenu, bodo živinorejci imeli dovolj izborne poklaje.

Operacija slavnega češkega virtuoza. Slavnega češkega virtuoza Jaroslava Kociana, ki se je nedavno povrnzel z umetniškega popotovanja v južno Ameriko, so 31. m. m. v Pragi operiral. Zelo nevarna operacija se je popolnoma posrečila.

DRUŽINSKA AFERA BIVŠEGA MINISTRA PRAŠEKA se je končno mirno končala. Žena Prašeka, ki je živila ločena od svojega moža in se to že zaradi z njim zaradaste, se je te državni k vrednički družini in umaknila vse tožbe proti soprogu.

Telefonska in brzjavna poročila.

SPLETKE NASPROTNIKOV.

Brežice, 10. junija. Poročilo »Na rodnega Lista« o dogodkih v Dolu pri Hrastniku je popolnoma iz trte izvite. Ravno nasprotno je resnico.

Hrastnik, 10. junija. Na nesramno laži »Narodnega Lista«, da je bil dr. Benkovič med povzdiganjem zunanjega cerkve, javljam, da je bil dr. Benkovič celo mašo v cerkvi. — Veternik, župnik.

Maribor, 10. junija. **Glasovnica sem tretja nimajo uradne stampilje.** Takoj počasnice so neveljevne. Zahtevajo od glavarstev nove glasovnice, ki imajo uradno stampilje ali jih pa zamenjajo pri komisijah. Pozor somišljeniki!

CESAR.

Lainz, 10. junija. Cesar radi slabe vremena danes ni mogel na izpred.

BURNI PRIZORI NA DUNAJU.

Dunaj, 10. junija. Pri nekem včerajšnjem zborovanju v 19. okraju so bili krvavi boji. Dva volilca sta ranjena z noži.

AVSTRIJA POSREDUJE RADI ALBANIJE.

Carigrad, 10. junija. Avstroogrski poslanik je pri turški vladi storil kratek radi vstave v Albaniji.

STAVKA NA GORIŠKEM TRAMVAJ

Pijte samo „Tolstovrško slatino“

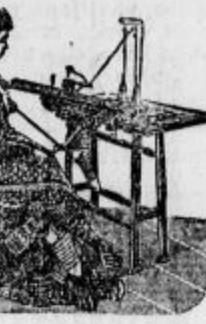
ki je edino slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kisla voda. 1471 Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Najcenejše

modne površne in spodnje jopice, podnja krila, telovnike in vsakovrstne druge pletenine, samo iz pristne najcenejše volne, vsakovrstne in najtrpežnejše nogavice, samo lastni izdelki, na drobno in debelo 35% pod navadno ceno, priporoča

164

Franc Kos,
mehanična pletilna
industrija
v Ljubljani,
Sodna ulica
(blizu just. palate).

Velika zaloga juvelov, zlatnine, srebrnine ter raznih ur.

**Blago prve vrste
Točna postrežba
- Najnižje cene -**

50 52-1

Lud. Černe
pelir, trgovec z urami ter za-
priseženi sodnijski cenilec.
ubljana, Wolfsova ulica štev. 3.

Perje za postelje in puh
5287 priporoča po najnižjih cenah 52-1
F. HITI pred Skofijo 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

V najem se odda s 1. julijem t. l.
dobro idoča

ostilna ,pri Fortuni'
Litiji. — Vse drugo se izve pri gosp.
F. Berdais-u v Litiji.
1839

Dva nova Seifert-biljarda

1247
**Novo urejena
kavarna Central**
Su. Petra nasip št. 37
navadno vso noč odprta.
z odličnim velespostovanjem
Štefan Miholič.

Prostorni lokali

bližini južnega kolodvora pripravni
a delavnice in s prostorom za pisarno
event. kot skladišče) se oddajo.

Najcenejše v Slomškovih ulici
3.1., levo.

1732

Idrijske novice.

i **Le po pravici!** »Naprek« poroča dne 4. junija, da so somišljeniki S. L. S. krivi, ker ni v občinskem odboru rudar in posestnik Franc Pivk. Ta je pa zopet lepa! Naši somišljeniki so preprečili, da ni bil potren za odbornika Pivk, pravi g. direktor Štravs. Koliko pa je bilo somišljenikov Slov. Lj. Str. v volilni komisiji? Prav nobeden, dasi je dobil župan Šepetavec pisemo nazzanilo, koga želi S. L. S. v komisiji. Imeli smo samo zaupnike, katerih bi se bili liberalci tudi radi otresli, da bi mi ne imeli nobenih prič. A § 21. obč. volilnega reda jim je bil na poti, da smo imeli priče volilnega opravila, pa tudi nič več. Zakaj strankini zaupniki nimajo nobenega vpliva na tek volitve, kakor razločno govoriti isti paragraf. Da boste to verjeli in vedeli, vzemite v roko avtentično izdajo zakona v deželnem zakoniku ali pa zakon, kakor sta ga priredila dr. L. Pogačnik in dr. F. Tomažič in ga je izdala Katoliška Buvvarna v Ljubljani ter ga prodaja tvrdka Valentijn Treven v Idriji, ne pa potvor, ki je izšel pri Lampretu v Kranju in ga prodaja občno konsumno društvo v Idriji. Ker ni bil v volilni komisiji niti eden somišljenik S. L. S., tudi ni mogel naših nobeden odločevati, kdo da odpade izmed kandidatov S. L. S. Odločevala je izključno volilna komisija, v kateri sta bila dva socialna demokrata in trije naprednjaki. Ta komisija je pa odločila, da odpade Pivk. Tako, gospod direktor Štravs! Lenikar ne zavajajte! Delavec bi bil lahko še kateri v občinskem svetu, pravijo sedaj socialni demokrati. Tudi ta je resnična, le da so ravno socialni demokrati krivi, da jih ni več. V drugem razredu je izpodrinil delavca narodno-naprednega obrtnika, ki so ga z liberalci vred volili socialni demokrati, v tretjem razredu, kjer so bili socialni demokratje gotovi, so pa postavili za kandidata namesto delavca naprednega krčmara-posestnika. Prihodnjih naj socialnodemokrati voditelji naprej premislijo, kaj delajo, da jim ne bo treba valiti svoje grehe na tuj hrbet.

i **Kako je volilna komisija delala?** Prav radovedni smo, ali je volilna komisija razveljavila vse glasove, ki jih je dobil napredni kandidat, ki še v volilnem imenu ni bil zapisan. Pri svojih ljudeh so bili zelo dobri, vse so izpregledali. Skupnega kandidata so pisali na štiri načine: Krševan, Krševani, Kerševan, Kerševani. A vendar so mu bili vsi glasovi šteti, nadoskrbnika Penco je pa osem volilcev pisalo Penko, pa so mu hoteli vseh osem glasov razveljaviti, dasi je bilo še krstno ime, značaj in hišna številka stanovanja poleg pravilno zapisano. Kako je mogoče razveljaviti tak glas? Komisija pa ni razveljavila teh glasov, da bi prišel kandidat S. L. S., Pivk, v odbor, ampak popolnoma iz drugega vzroka. Kandidat socialnih demokratov Gostiša je dobil na račun drugih nekaj glasov več kot njegovi tovariši. Še namesto Pivka je bil zapisan na neki glasovnici. Skupno je imel 121 glasov na ta način. Komisija je sedaj strišla nadoskrbniku Pencotu glasove tako dolgo, da jih je imel tudi 121. Nato so pa rekli: Zrebalibomo, utegne še Gostiša priti v odbor! Ko so pa izprevideli, da to ne bo šlo, tedaj so zopet prišeli g. Pencotu vse glasove, da je ostal na ta način posestnik Pivk s 127 glasovi v manjšini. Komisija se torej ni šlo prav nič za Pivka, ampak za enega socialnega demokrata več. Predsednik komisije se je sam izjavil: Naredite, kar morete! Le z resnico na dan, »Naprej!«

i **Potegnil** je nekdo »Jutro«, pa prav imenitno. Naznanja svojim lahkovernim bravcem, da pride ali je že prišlo do zvezne med idrijskimi liberalci in somišljeniki S. L. S. Ne bo nič iz tega. Proste roke so najboljše orožje, največja moč. Občinski odborniki S. L. S. so že toliko preudarni možje, da bodo tako delali, kakor bo v korist davkoplăčevalcem, ne pa kakemu naprednjaku.

i **»Narodov« dopisnik** iz Idrije še vedno naprej laže. Pred volitvami je bil nagromadil toliko izmišljenih laži,

da je bravcem kar sapa zastajala. Kako malo pa izda njegovo pisarenje, so pokazali davkoplăčevalci. V drugem razredu je večina davkoplăčevalcev in tam so liberalci dobili najmanj glasov in le malo je manjkalo, pa bi bili še v prvem razredu naprednjakom hrbet obrnili. Človek bi mislil, da bode tako obsodba znano trojico, ki kuje dopise, izmodrila, a temu ni tako. Zopet laže, da so klerikalci sprejeli v kandidatno listo c. kr. nadoskrbnika Josipa Vitouš proti njegovemu volji, da pa sedaj niso z njegovo izvolitvijo zadovoljni. Dopisnik gotovo ni mislil, da bode s tem blamiral lastno stranko. Resnica je le, da je vodstvo naše stranke nastavilo kandidate, a preden jih je oficielno proglašalo, se je vsakega vprašalo, ali sprejeme od stranke kandidaturo ali ne. Tudi k nadoskrbniku Vitouš je šel član odbora osebno na dom ga vprašati, ali kandidira na program S. L. S. In temu je g. Vitouš tole odgovoril: Ponudili so mi kandidaturo že pred vami liberalci, a sem odločno odklonil, ker s to stranko ne grem nikdar, pač pa sprejemem od vaše stranke. — Njegovo delovanje v občinski upravi bode pa še faktično pokazalo, h kateri stranki pripada.

i **Proti volitvi** bo od napredne stranke vložen rekurs, prorokuje »Narod«. Res so imeli liberalci važno posvetovanje, kaj bi ukrenili, da bi se pred svetom malo oprali. Prej so toliko pisali, kako ogorčenje je našem mestu proti klerikalcem, nadeli jim vse mogoče psovke in vedno vpili, koliko škode so že napravili Idriji, da so celo drugod prav napeto pričakovali, kako bodo volitve izpadle. Pa je kar naenkrat drugi veter potegnil. Ni čuda, da je mestni tajnik predlagal na shodu zaupnikov, naj se rekurira proti volitvi, a ostal je osamljen. Notar Pegan in njegov pisar Tavzes sta navzočim razložila, da pri rekurzu nimajo nič dobiti, pač pa še lahko to izgube, kar imajo in se zopet radikalno osmešijo. Saj so volitve sami vodili, ali naj torej sami proti svojim ukrepom ugovarjajo. Navzoči so bili pametnejši, kakor Juljče, in rekurza ne bo.

i **Odločen kmečki vollec.** Vplivali so na kmeta, naj vendar ne voli Gostinčarja, ki je zaprt. Odgovoril je: Bo že stranka preskrbela drugega kandidata, ako je res, kar trdite. S. L. S. nas ni še nikoli goljufala, zato bom volil onega, ki mi ga bo ona kot kandidata priporočila.

i **Hvaležni** smo dr. Peganu, da je obelodanil vse uradne podatke, iz katerih je razvidno, kdo je kriv, da se je morala Kobalova klet podreti. »Narod« je vedno pisal, da le Oswald in nobeden drugi, celo čakal je deželnih odbor na katehetovo povrnitev iz svete dežele, preden je konečno sklenil klet podreli. A sedaj pa iz aktov razvidimo, da se je 3. oktobra 1910 odločilo za odstranjenje kleti, a Oswald je šele 4. oktobra 1910 v Trstu na suho stopil, ko je šel že 1. septembra v inozemstvo.

i **Kapucinarja** je predstavljal, kakor se splošno govorji, trgovec Fr. Demšar na veselici maškeradi v čitalnici in razdeljeval pisane opomine: delajte pokoro! Sedaj je napovedal konkurs in bode moral še revnejše kot reven kapucin z malho po svetu.

i **Na 40 kron globe** je obsojen stavec Zagar pri Sachsu, ker je aranžiral godbeni klub, da je demonstriral ob 9. uri zvečer pred Oswaldovim stanovanjem in pri Didičevem hotelu ter pri podrti Kobalovi kleti. Imejitelj tiskarne Sachs ne more dobiti prijateljev pri naših somišljenikih, ako bode imel take vrste ljudi v službi. Drugi udeleženci pri isti demonstraciji so bili obsojeni na 4 krone globe.

i **Proti naši gospodinjski šoli** se je bil uprl naš občinski zastop in protestiral proti privatnemu pouku na tem zavodu. Dosegel je, da letos nimamo pouka za osm išekliški razred, tako škodoval ravno revnim rudarjem, ki talentiranih hčera ne morejo popolnoma izobraziti. Ravnakar so pa tri učenke, ki so se privatno v zavodu poučevale, naredile prav dobro skušnjo za otroški vrtec v Gorici. Kdo dela in kdo ovira napredek delavstvu?

1838

Pozor!

Poroča se, da ima
Ferdo Motnikar,
urar in trgovec
v zalogi birmanska
darila po tovarniški
ceni in sicer:
Srebrna ura, na kamnih tek. od K 8—napr.
Srebrna verižica . . . . . 1-60 "
Srebrni obeski po . . . . . 50 "
Srebrna ovratna verižica . . . . . 1-60 "
Niklasta ura na kamnih tek. . . . . 5-60 "
Niklasta verižica z obeskom . . . . . 60 "
Na prodaj je mnogo prstanov zlatih, double, srebrnih itd. Vsako blago je na c. kr. finančnem punčnem uradu puncirano. Za dobro blago se jamči! Za obilen obisk se priporoča

FERDO MOTNIKAR
urar in trgovec v Zagorju ob Savinji.

G. F. Jurásek

prodaj in edini slovenski uglaševalci in
trgovec glasovirjev
Ljubljana

Foljanska cesta 13

Prodajam in posojujem glasovirje, pianine in harmonije izključno le iz najslavitejših tovaren neprekosljivi po kakovosti glasu. Solidne cene! Tudi na delna odplačila in brez zadatja! Za vsak pri meni kupljen instrument jamčim pism. 10 let. Staro glasovirje vzamem v račun po najviših cenah. Uglaševanje izvršujem špec. sam osebno, brez pomagača ali posredovalca, ter vsa popravila te stroke. Glasbeni Matici in drugimi slovenskim zavodom uglašuje glasovirje edino le koncesionirana tovrdka Jurásek.

I. Vecchiet

zlator v LJUBLJANI, nasproti glavne pošte

priporoča svojo trgovino vsakovrstne

zlatnine

ter precizijskih žepnih ur.

Lastna delavnica

Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerne. — Solidna in re-
elna postrežba. Popravila točno.

2714

Cisti samo s

Globus

čistilni izvleček

Najboljše čistilo za kovine na svetu.

Zaradi minule sezone
so cene oblek za gospode,
dame, dečke in deklice

veliko znižane.

Angleško skladisje oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

1786

≡ Stavbno poslopje in tehnička pisarna =
Izdruje načrte pod najkulantnejšimi pogoji

G. Rumpel, Ing., Dunaj

Filialka Ljubljana, Hillerjeva ul. št. 7.
Zastopnik Ing. R. Podkrajšek

Vodovodi, centralne kur-
jave, kanalizacije i. t. d.

Tržiške novice.

t Zopet nagrada. Ko je zadnjič moj tovariš g. kaplan A. Golé razpisal nagrado 500 kron socialnim demokratom v Tržiču, če dokažejo svojo trditev v 9. številki »Napreja«, niso mogli sociji nagrade dobiti. V 11. številki »Napreja« se pa zagovarjajo češ: saj niti omenili nismo, da je bil tisti kaplan g. Golé, kako naj se torej potegujemo za nagrado? S tem so naši sodrugi priznali, da tisti kaplan ni bil g. Golé. Če pa ni bil moj tovariš g. Golé, potem pade sum name, ker kakega tretjega kaplana pri nas ne poznam; če ga poznajo sociji, naj nam blagovolijo povedati ime. Da se izognemo vsaki nejasnosti, razpisujem danes tudi jaz nagrado 500 kron (z besedami: pet sto kron) pod istimi pogoji kakor zadnjič moj gospod tovariš. Torej, tržiški sodrugi, zopet imate priložnost, dobiti nagrado 500 kron, če dokažete o meni, da sem bil jaz tisti kaplan, o katerem pišete v 9. številki svojega lista »Naprej«. Sicer, ako ne storite tega tekom tega tedna, vas bom tudi jaz danes teden javno imenoval lažnike in obrekovalce. — Viktor Čadež, kaplan.

t Kovačnico za rdečarske glasove imenujejo nekateri hudomušnici go stilno Pelerjevo. V tej gostilni se prigovarja šentanskim kmetom in delavcem, ki ne marajo ničesar slišati o brezverski socialni demokraciji, naj volijo dr. Dermoto, češ kmetje in delavci moramo skupaj iti. Res je, katoliški kmetje in katoliški delavci se morajo združiti in voliti katoliškega moža za poslanca, ne pa Dermoto. Iz te katoliškemu ljudstvu sovražne agitacije v gostilni Pelerjevi je posneti, da ondi ne marajo, da bi tja naši kmetje in delavci zahajali. Katoliški može bodo volili v torek Jožeta Pogačnika, deželnega poslanca v Podnartu.

t Volilen shod so na binkoštne nedelje imeli socialni demokratje pri Pelerju. Napovedan je bil za tisto uro, ko se je pričela popoldanska služba božja. Govoril je njihov kandidat dr. Dermota. Pripovedoval je ginaljivo povest o draginji in kanonih. Ko je neki naš somišljenik ugоварjal, zakaj na Laškem glasujejo za velike stroške za vojaštvu, kjer imajo veliko besedo socialistični poslanci, tedaj se je dr. Dermota odrezal: če so oni neumni, ni, da bi morali biti tudi mi. Torej laški socialistični poslanci in prav tako tudi francoski, so neumni. Mislimo, da bi oni poslanci z ogroženjem odklonili tak nepriznaten poklon od strani svojega somišljencika in kandidata za državni zbor. — Dasi je bila agitacija za shod silna, po vseh koncih in voglih si bral vabila na shod, vendar je bil uspeh majhen: poslušalcev je bilo okoli 60.

Grafenauer: **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva, II. del.** — Doba narodnega prebujanja leta 1848—1868. Občutno pogrešani in tako težko pričakovani drugi del Grafenauerjeve slovstvene zgodovine je skoro dotiskan ter izide koncem prihodnjega tedna. Tega je gotovo najbolj veselo podpisano založništvo samo, ker se je moralno doslej dan za dnem izgovarjati in vsestransko opravičevati; prihajalo je namreč vsaki dan nešteto vprašanje po drugem delu.

Vešči bralec pa bo, ko bo prebiral knjigo, ki obsega okrog 480 strani, takoj že sam izprevidel, da ima v roki delo, ki je zahtevalo preobito študij in ogromnega duševnega truda in napora; poleg tega je bilo pa tudi tehnično delo samoposebi precej zamudno in je potrebovalo dokaj časa.

Pričujoči drugi del obravnava dobo narodnega prebujanja — ali kakor smo jo tudi navajeni zvati — Bleiweisovo dobo, eno najzanimivejših razdoblj v našem narodnem, kulturnem in slovstvenem življenju.

Boj za biti ali nebti v narodnem oziru je glavni znak te dobe in ta boj je vtišnil svoj pečat tudi krjiževnosti, predvsem pa naziranju o slovstvu in njegovih nalogah.

Celo delo je razdeljeno tako-le: Politični in kulturni pregled; slovstvene razmere; starejši pisateljski rod; začetniki novega časa; Fr. Levstik, Simon Jenko in mlajši pisateljski rod; kratek pregled znanstvene proge.

II. del bo gotovo še bolj kakor I. del vzbudil vseobče zanimanje ter bo dobro došel vsem Slovencem, ki se žele podrobnejše seznaniti in natančneje proučiti to zanimivo dobo našega slovstva.

Knjiga bo na razpolago broširana in v celo platno vezana. Ker dragocene knjige podpisano založništvo ne bo posiljalo na ogled, naj blagovolijo p. n. naročniki pravočasno prijaviti svoja naročila, katera sprejema:

»Katoliška Bukvarja v Ljubljani.«

Vec čevljarskih pomočnikov in enega učenca sprejme JOSIP KOLMAN na Bledu.

Izvir zdravja so brezalkoholne šumeče limonade

ki se napravljajo z

Marsnerjevimi šumečimi limonadnimi bonboni iz malin, citron, jagod, črešenj, dilečih jagod, ki se prodajajo kot pastilje po 2 in 4 vinarje v patent vredčih po 2 in 5 vin.

Vsakoletna poraba 80 milijonov kosov
Edina izdelovalnica: 1168/10

Prva češka ahojska družba za oriental. sladorne in čokoladne izdelke Kralj. Vinogradi prej A. MARSNER.
Zaloga: DUNAJ, XI., Theobaldgasse 4.

Za pisarno se takoj vzame v najem stanovanje

obstoječe iz 4 do 5 sob. Ponudbe naj se pošljajo upravnemu t. lista.

1831

Sprejmata se takoj mlad pomočnik in učenec v trgovino z mešanim blagom pri Rud. Rutnerju na Vrhniku.

1829

Občinski tajnik

z večletno praksjo, zanesljiv, kateri bi prevzel tudi tajništvo posojilnice, želi službe. Blagohotne ponudbe pod "Tajnik" na upravnštvo tega lista.

1818

V najem se odda

1780

enonadstropna hiša

v Konjušni ul. št. 11. V hiši se nahaja lepo stanovanje z dvema sobama, kuhinjo, hramom in vrtom. Poizve se pri mesarju Putrihu na Dolenjski cesti.

najraje v Ljubljani. Ponudbe je pošiljati pod "Poste restante" 1111, Dol. Logatec, do 22. tega meseca.

1836

mesecna soba

se takoj odda na Sv. Petra cesti štev. 17.

V POUK v kako trgovino z mešanim in manufakturnim blagom, želi vstopiti 15 let stara

1836

deklica

najraje v Ljubljani. Ponudbe je pošiljati pod "Poste restante" 1111, Dol. Logatec, do 22. tega meseca.

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

1836

Novice iz Amerike.

V Ameriki umrli rojaki. V Cle-
du je umrl Slovenec Leopold Lu-
doma iz Št. Ruperta na Dolenj-
ih. Pokojni Lukek je bil že enkrat
zmenič, toda pozneje je okrevl, da
lahko vrnil k svoji družini. Naen-
ga ga je prijela kratka bolezna, da
gloma umrl v starosti 29 let. V
taki je bival kakih šest let. Zapu-
lujočo vdovo in dva otroka, dva
— V Glenville bolnišnici v Cleve-
nji je umrla rojakinja Ivana Švi-
stara 25 let. Bolehala je samo te-
mnej. Pokojnica je bila doma iz
nega na Gorenjskem, od koder je
v Ameriko pred tremi leti. V
domovini zapušča mater, tukaj
jujočega soproga in dva otroka.

Slovenec ponesrečil v ameriškem
ku. Iz Flaminga, Kansas, poroča-
tukajšnji oklici, namreč na Co-
se je do smrti ponesrečil Franc
r. Nekoliko pred 4. uro 16. maja
utrgala od stropa v rudniku, kjer
dal, velika množina kamenja ter
krilo njega in kar. Ker ni bilo ni-
česar v bližini, da bi mu bil pomagal,
še sam spravil izpod kamenja,
si pa ni mogel pomagati. Ko so
šli, so ga odpeljali v bolnico, kjer
36 urah umrl. Rajnki je bil doma
vranjskem iz kamniškega okraja
eoženjen.

Slovenske poroke v Ameriki. V
holmu sta se poročila dne 20. t. m.
Šmalc, doma iz Lazov v ribniškem
ju in Marija Pohode, rojena na
— Dne 22. maja sta se poročila
in Pustolovšek, doma iz Luč na
verskem in Marija Žužek, doma iz
kib Lašč na Dolenjskem.

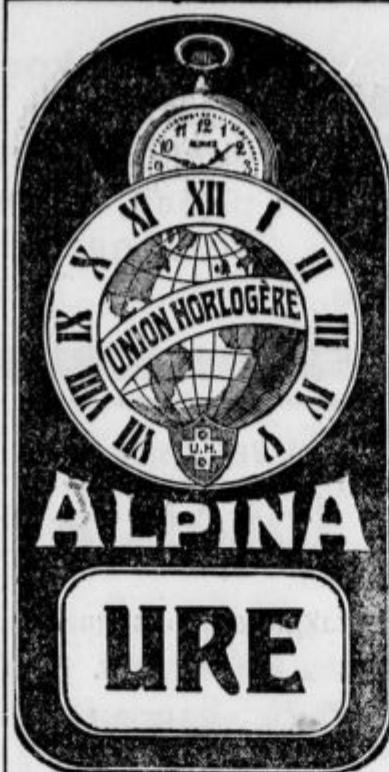
Vlak povozil v Ameriki sloven-
v Clevelandu je povozil vlak Slovenca
Kraševca, ter mu odtrgal obe noge
o da bo okreval.

**Slovenec ponesrečil v ameriš-
premogovniku.** Iz Madrixa, Iowa,
poročajo: Dne 15. maja se je
srečil slovenski rojak Ignac Mrčun,
v Kolovratu pri Litiji. Zdrav in vesel
15. maja podal na delo v premogov-
nike, katerega se ni več vrnil živ. Neki
ki, ki z mulami vozi premog, ni bil
na delo in tako je Mrčun prevzel
v posel. Ko je peljal voz premoga,
ki prileti trije polni vozovi nasproti,
je skočila na stran, ali njega so vo-
ujeli in prijeli za glavo. V dvajsetih
ih je bil mrtev. Pokojnik je bil star
in eoženjen, pri rojakih zelo priljub-
ljen, zaveden delavec in Slovenec. V sta-
kraju zapušča očeta, v Ameriki pa dva
in dve sestri.

Delavske razmere v slovenskih
delinah v Ameriki. Iz raznih krajev
prihajajo vesti o slabih delavskih raz-
merih v slovenskih naselbinah. Dela se, ali
talo dni na teden. Povsod je vse polno
poselnih delavcev, kar provzročuje, da
dajalcji pritisajo na delavce, da morajo
ti za nizke plače. Tako poročajo iz
Irida, Iowa, da se v tamošnjih rovih še
ne dela, da pa je zelo slab zasluzek, ker
renapoljeno z delavci in se ne dobijo
ostti premogovnih voz.

Slovenska poroka v Ameriki. Slovenski
gostilničar g. Josip Šček v La Salle, je
poročil z gospodčino Viktorijo Pla-
šekovo. Ženin in nevesta sta doma iz
Ljubljane na Notranjskem.

Spominjajte se pri vseh pri-
vrah, pri vseh veselih in žalostnih
odkih „Slovenske Straže“!

Priznano največja, resnično domača, že 25 let
obstoječa eksportna trdka.

Franc Čuden, urar
Ljubljana, Prešernova ulica 1
samo nasproti Franciškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »Union« v Genovi in Bielu
on forej lahko po originalno tovarniških cenah
garantirano zanesljive, v vseh legah in temperaturah po
njegovem astronomičnem regulatorju regulirane, svetovno
znanne

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem v zlatu, tula, srebru,
nikeljnu in jeklu
prodaja.

637 1

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo. — Ceniki
zastonj in poštne proste.

ANTON ŠARC, Ljubljana.

Izdelovanje perila, pralnica in
svetlolikalnica, električni obrat,
priporoča zelo dobro in solidno
izdelano perilo po nizkih cenah.

„TETRA“

srajce za gospode v različnih
barvah, dobre kakovosti, iz-
borna noša. Posebno priporoč-
ljivo za osebe, ki se rade pote
in zoper prehlad. Dobi se blago
:: in po meri izdelano perilo. ::

1787 (1)

Vzorci so vsakemu na razpolago.

Žvepleno zdravilišče Varaždinske toplice (Hrvaško)

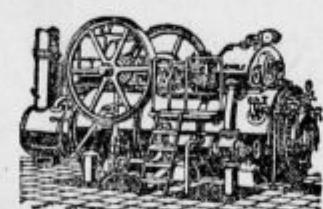
Železniška, poštna, telefonska in brzjavna postaja. Nov zdraviliški hotel z elektr. razsvetljavo.
staroznana radioaktivna žveplena kopelj + 58° C
1781 priporočljiva za
trganje, revmo, išija itd. Pitna zdravilišča za bolezni
v vratu, krhlju, prsih, jetrah, želodcu in črevesih. Elekt. masaža, blatne, oglj. kisl. in solnčne kopelji.
Odprto celo leto. Moderni komfort. Novi hotelli. Krasna okolica.
Vojaška godba. Prospekti zastonj od zdraviliškega ravnateljstva.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt štev. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljenjem.

Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 k. s.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in do-
bičkom, za industrijo in poljedelstvo.

3329—26

Dosedaj izdelanih na 720.000 k. s.

365 (35) Svoj izdelek **ostro žgane**
strojne, zidne in zarezane strešne
OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**
priporoča J. Knez v Ljubljani.

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.

Pohištvo

za 100 kom-
pletih sob
vedno v za-
logi.

Vpogled prost! Reelno jamstvo! Ku-
lantni pogoji! Prečastiti duhovščini in
razprodajalcem popust.

Zaloga pohištva Pastejrik, Dunaj

Glavna trgovina: Dunaj IX/4, Währingergürtel, Stadtbahnviadukt 142—156
blizu jubilejnega gledišča.

Podružnica: Dunaj XVIII, Währingerstrasse 109 (vogal Martinstrasse).

Tovarna: Dunaj XVIII, Edelhofergasse.
Dobavitelj dolenjeavstrijskih deželnih železnic,
mnogih društv in samostanov.

Mnoga priporočila prečastite duhovščine.

Tvrda obstoji od 1. 1883.

3622 1 Najnovejši ceniki.

Ceniki proti poslatvi K 1— v znamkah.

Dr. B. IPAVIC
(ženske bolezni in porod.)

zopet ordinira

Zaloška cesta (nasproti Šarabona).

Specialna trgovina zajamčeno pristnih ECUADOR.

Panama-klobukov.

Direkten uvoz po tovarniških cenah od
K 12— naprej.

J. S. BENEDIKT
Ljubljana.

1788

CYCLES KINTA
KCL

Priznano močna, lažko tekoča so-
lidna in neprekosljiva so 800

,,Kinta“-kolesa.

Najboljši jamstvo. Ilustrirani ceniki brezplačno.

K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.

Specjalna trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Izposojevanje koles.

Sanatorij „Mirni dom“

priporočan od zdravnikov, sprejema
bolnike na živcih, tudi nevarne
slučaje, histerične, bolne na srcu, želodcu,
pa take, ki so samo okrepčanja po-
trebni. — Cene so zmerne. — Pro-
spekti na zahtevo zastonj.

Dr. Fran Ceh, Gornja sv. Kungota
pri Mariboru. 1742

Trgovina je med opoldan-
sko uro tudi odprtta.
Postrežba jako solidna ter
zelo nizke cene.

832 1

MAČEK & KOMP. V LJUBLJANI

Franca Jožefa cesta št. 3

v obližju glavne pošte

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
Akc. kapital: 40,000,000 kron.

Rezervni zakladi: 17,000,000 kron.

Osrednja menjalnica:

DUNAJ I., WOLLZEILE 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Dříčov, Gablonza, N. Grasitz, Krakov, Litoměřice,

— Moravski Záhorec, Mödling, Meran, Novi Jičín, Písek, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Čvítava.

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,

akcij, prioritet, zastavnic, srečk i. t. d., i. t. d.

Zavarovanje proti izgubi pri žrebanjih srečk in vredn. papirjev

Prospekti in cenike premij zastonj in franko.

Modna trgovina Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7, Ljubljana.

Solidno blago.

Nizke cene.

2641

Uzorci poštne prosto.

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, delen, cefir, batist, kretan, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

Pozor!

Prevzame se stara,
dobro upeljana
mešana trgovina

v večjem kraju na Slovenskem; na tančne podatke, koliko prometa, koliko zaloge in plačilni pogoji, naj se posljejo na upravnštvo pod »Trgovec 101«.

Keglji in kroglice
za kegljanje, tudi pristni
Lignum sanctum
les, kroglice za balin, vrtne klopi in mize

1652

za zlaganje, v veliki zalogi pri

Štefan Nagy

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5.

Sprejme se

1845 2

mizarški pomočnik

za stavbno in pohištveno delo. Osebno ali pismeno se je oglašati pri **FRANU ŽUST**, mizarju, **Unc pri Rakeku**. Nastop takoj. Plača po dogovoru.

Ime:

R. Miklauc
Ljubljana

592

bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

1507

Hiša

podobna vili, enonadstropna, s šestimi sobami, z lepim vrtom v Rožni dolini št. 217, tik Ljubljane, ležeča naspr. peka se proda.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

u Ljubljani, Dunajska cesta št. 22 (nasproti kavarne „Europa“)

koncesion. podjetje za električne naprave, napeljavno električne luči in prenos moči, telefonske in brzjavne naprave. Dobava in montiranje motorjev na bencin in pretrolin ter Diesel-ovih motorjev. — V zalogi vedno v veliki izbiri: elektromotorji, ventilatorji, obločnice, žarnice, telefoni, vsakovrstni inštalacijski material, mazilna olja in masti, sesalke, svetilniki za elektriko in plin ter sploh vse tehnične potrebuščine.

Mehanična delaonica

sprejema vsakovrstna mehanična dela in popravila vsakovrstnih strojev. Dela se izvrše solidno, točno in po najnižjih cenah. Proračuni na zahtevo zastonj. — Zavod za tehnične in elektroteh. naprave.

I. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufakturnega blaga.

47

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ul.

Na Hajvišje povelje Hjegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva

28. c. kr. državna lotterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna lotterija, edina v Avstriji zakonito dovoljena, vsebuje 21.135 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 620.000 kron.

Glauni dobitek znaša 200.000 kron

Srečkanje nepreklicno 22. junija 1911. Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobe pri oddelku za državne lotterije na Dunaju III., Vorderer Zollamtstraße 7, v lotrikskih kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzjavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd., igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošljajo poštne prosto.

1596 10

Od c. Kr. Loterijskega ravateljstva. (Oddelek za državne lotterije.)

Oblastveno autorizirani in sodno zapriseženi

Ingenieur Ig. Stembov

Ljubljana, Šubičeva ulica 5 Ljubljana

prevzema stavbna vodstva, oddaja strokovna mnenja, izvršuje vse v stavbeno stroko spadajoče načrte, kakor n. pr. za visoke stavbe, vodovode, kanalizacije, ceste, regulacije, parcelacije i. t. d.

Kaj je „Brikettid“ luč

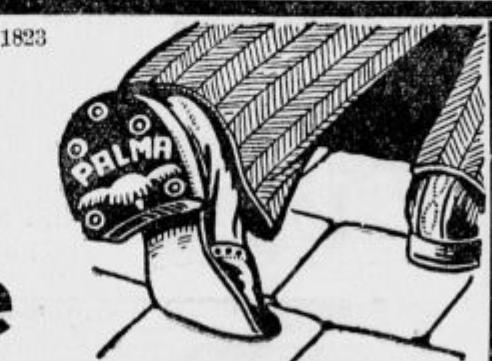
„Brikettid“ luč je najprimernejša razsvetljava za stanovanja, vile, gostilne in hotele.

„Brikettid“ luč je lepa, prijetna in svetla luč s svetlobno močjo 40—150 sveč za en plamen ter se lahko uvede zaradi svoje popolne varnosti v vsako sobo ozir. stanovanje.

„Brikettid“ luč je cena in tako krasna ter pod zelo ugodnimi pogoji na obroke plačljiva. Ceniki in razkazovanje zastonj po generalnem zastopstvu **ZINAUER & Co., Sv. Jakob v Slov. gor.** Telefon: Pesnica št. 181.

Posebno pripravna za skioptikone in kinematografe. Zastopniki se iščejo.

Nosim
in kupujem
samo pristne

Palma-gumijeve pote!

za pomladansko in poletno sezono 1911.

Kupon

1 kupon	7 kron
1 kupon	10 kron
1 kupon	12 kron
1 kupon	15 kron
1 kupon	17 kron
1 kupon	18 kron
1 kupon	20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20—, kakor

tudi blago za površine, turistovske obleke, svile,

kamgarji itd., pošilja po tovarniški cenici kot rečena

in solidna, dobroznamna

467 (4)

zaloga tovarniškega sukna

Siegel - Imhof v Brnu

Vzorec zastonj in franko.

Vsled direktne narocila blaga pri tvrdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša narocila se izvrze naškrbnejše, natanko po vzorcu.

Proda se iz proste roke v Kamniku na Kranjskem — **enonadstrop**

= hiša =

v kateri se izvršuje gostilniška obrt. Hiša je velik senčnat vrt, vrt za sočivnjiva, prostorno gospodarsko poslopje, like kleti in vse pritikline. Natančne pozive pri posestnici gospe Mariji Fis v Kamniku, Graben št. 33.

Oblastveno autorizirani in zapriseženi

Geometer Lisec

Ljubljana, Sodna ulica št. 3

prevzema vse

zemljemerske zadave pri najhitrejši izdelavi in pri najnižji cenici. 953

Pod ugodnimi pogoji se proda šest let davka prosta, dobro obrestujuča delavska s štiri stanovanji in lepim sadnim in lenjadnim ograjenim vrtom. Pojasnila gospa J. Bergant v Rožni dolini št. 51.

in

hiša 5 minut od kolodvora Vižmarje s hlevom in velikim ograjenim vrtom, z napeljanim vodovodom, kjer bi se tudi lahko z malimi strupenjimi napeljala električna razsvetljava, je pravna posebno za kakega obrtnika pa prodajalno. — Pojasnila daje Gre Podrekar, Vižmarje št. 61. 17

6 parov lepe

mrve

je v košnji po ceni za oddati in poleg dolenjskega kolodvora. Več I. Perdanu v Ljubljani.

748

nice, ne zna niti brati ne pisati. Dr. Hudnik pravi, da tega niti slutili niso, ker je bil Predovič 15 let občinski svetnik in je imel pred seboj vedno dnevni red in bil celo voljen v razne odseke.

Predkazni obtožencev.

Prečitajo se generalije obtožencev, iz katerih je razvidno, da je bil dr. Hudnik trikrat kaznovan z denarno globo po 800 K, 100 K in zadnjič 200 K;

Rogl, sin sodnega nadoficiala, rojen v Vipavi, je tudi predkazovan;

Knific dosedaj nekazovan;

Jošt, predkazovan po § 496 na 20 K globe;

Maček, nekazovan;

Turk Josip, deželnai poslanec ljubljanski, je bil že 15 krat predkazovan radi pretepa in razdaljenja časti;

Cad, nekazovan;

Putrich, enkrat predkazovan na 15 K globe.

Vprašanja porotnikom.

Po kratkem odmoru naznani predsednik Pajk, da stavi sodišče porotnikom 16 glavnih vprašanj:

1. Je li dr. Matija Hudnik kot načelnik upravnega sveta Glavne posojilnice, r. z. z. n. z. v Ljubljani, ki je glasom sklepa c. kr. deželnega sodišča z dne 13. februarja 1911 v konkurs prišla, kriv in se ne more izkazati, da so jo brez njegove krivde samo nesreča v nezmožnost spravile, svojim upnikom popolnoma zadostiti.

2. Enaka vprašanja so stavljenja o Jožefu Mačku, Jožefu Turku, Jožefu Čadu in Antonu Putrichu kot članom upravnega sveta, za vsakega posebej.

3. Enako vprašanje o Leonu Roglu kot tajniku in blagajniku Glavne posojilnice.

4. vprašanje: Je li dr. Hudnik osebno kriv in se ne more izkazati, da so ga brez lastne krivde samo nesreča v nezmožnost spravile, svojim upnikom popolnoma ugoditi.

5. Osmo vprašanje: Je li dr. M. Hudnik kot načelnik Glavne posojilnice kriv, da je od leta 1906, ko mu je bila prezadolženost Glavne posojilnice manata, z zvijačami up (kredit) podaljšati skušal, vsled česar naj bi upniki in zadružniki trpeli škodo, presegajočo 2000 K;

6. Deveto isto vprašanje o Leonu Roglu kot tajniku in blagajniku Glavne posojilnice.

7. Deseto isto o Franc Knificu kot knjigovodju Glavne posojilnice.

8. Enajsto vprašanje: Za slučaj, da se osmo in deveto vprašanje potrdi, ali je Franc Jošt od leta 1906, naprej poznavač prezadolženost Glavne posojilnice in jeno nezmožnost poplačati dolgove, k hudo delstvu pod 8. in 9. vprašanjem priliko daja, k njega izpeljanju premišljena sredstva pripravljaj ter se poprej z drugima storilcem zmenil zaradi deleža na koristi in dobičku, vsled česar naj bi upniki in zadružniki Glavne posojilnice nad 2000 K presegajočo škodo trpeli.

9. Dvanajsto in trinajsto vprašanje: Ali sta si dr. Hudnik in Rogelj po dogovoru z drugim storilcem od denarja, zaupanega jima po pravilih Glavne posojilnice, prisvojila 3000 K.

10. Stiranajsto vprašanje: Ali si je Leon Rogelj pred približno tremi leti v Ljubljani od Jožefa Mačka v delno odplačilo Glavni posojilnici dolžnega zneska mu zaupano sveto 200 K prisvojil.

11. Petnajsto vprašanje je isto o Roglu glede Zalaznikovih 200 K.

12. Šestinajsto vprašanje se glasi: Za slučaj, da se v 12. in 13. vprašanju označeno vprašanje potrdi, ali je Franc Jošt k označenemu zločinstvu s pismi z dne 17. nov. 1908 in 24. nov. 1908 nalašč napoljal.

Nato je pričel govoriti državni pravnik dr. Neuberger. Govoril je dve uri. Na njegov govor se še povrnemo.

Državni pravnik poziva porotnike, naj enoglasno potrdijo dr. Hudnikovo krivdo.

Isto predлага za Roglja in Jošta. Za Knifica pa predлага oprostitev.

S sivolasim Čadom naj imajo usmiljenje, za druge obdolžence pa naj sodijo po svoji vesti. Oproščenju se ne bo protivil.

Po njegovem govoru prebere predsednik Pajk dopis deželnega glavarja pl. Sukljeja, v katerem ta brani deželnai odbor in zanika včerajšnje trditve Pavšlarja.

KATOLIŠKA BUKVARNA

v Ljubljani

priporoča za sv. birme in kanonične vizitacije našim cerkvenim zborom sledče skladbe:

Foerster Anton: **Ecce sacerdos magnus** za štirglasni mešani zbor in orgle. Op. 33. Part. in štiri glasovi 1 K 60 h, posamezni glasovi po 18 h.

Mihelčič Alojzij: **Ecce sacerdos magnus** za štirglasni moški zbor. Op. 3. Part. 80 h.

Hladnik Ignacij: **Ecce sacerdos magnus** za mešan zbor, orgle in orkester. Op. 37. Part. 1 K.

Foerster Anton: **Ecce sacerdos magnus** za štirglasni mešani zbor in orgle. Op. 69. Part. 40 h.

Kimovec Franc: **Ecce sacerdos magnus** za štirglasni moški zbor. Part. 40 h.

Za praznik presv. Srca Jezusovega:

Kimovec Franc: **Srce Jezusovo vse hvale najbolj vredno.** 21 pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu. Part. 2 K 40 h, glasovi po 50 h.

Grum Anton: **Deset obhajilnih napevov in dva Srca Jezusovega.** Part. 1 K.

Sattner P. Hugolin: **Slava Jezusu,** pesmi na čast božjemu Zveličarju. Part. 3 K, glasovi po 25 h.

Hribar P. Angelik: **Obhajilne pesmi.** Part. in štiri glasovi 3 K 60 h, posamezni glasovi po 40 h.

Foerster Anton: **Litanije presv. Srca Jezusovega** za moški, ženski ali mešani zbor. Part. 40 h.

Foerster Anton: **Canticā sacra.** I. del. Drugi popravljeni natis za štirglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K 40 h.

Hribar P. Angelik - Premrl Stanko: **Slava Brezmadežni.** Novi popravljeni natis. Mehko vezan 1 K 40 h, v platno vezan izvod 1 K 80 h. Obsegajo več napevov Srca Jezusovega kakor tudi odpevanj pri litanijah Srca Jezusovega.

Grum Anton: **Cerkvena pesmarica** za Marijine družbe za štirglasni moški ali ženski zbor. 2 K.

Vse te navedene kakor tudi druge skladbe se dobivajo in naročajo v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

KATOLIŠKA BUKVARNA

v Ljubljani

priporoča za praznik presv. Rešnjega Telesa in njega osmino našim cerkevnim zborom sledče skladbe:

Kimovc Fran: **Rihar renatus.** Part. 3 K, posamezni glasovi po 40 h. Obsegajo več raznih napevov, med temi tudi sedem evharističnih himen z latinskim in slovenskim besedilom. Te zelo lepo harmonizirane Riharjeve himne izborni služijo pri štirih postajah med procesijo na praznik presvetega Rešnjega Telesa.

Foerster Anton: **12 Pange lingua — Tantum ergo** za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, glasovi po 50 h.

Mihelčič Alojzij: **Laudes Eucharisticae** za mešani zbor. Part. 1 K.

Hladnik Ignacij: **Pange lingua et IV hymni ad processionem in festo S. Corporis Christi ad IV voces inaequales.** Part. 50 h.

Goller Vincenc: **12 Pange lingua** za mešani zbor. Part. 2 K 40 h, pos. glasovi po 24 h.

Hladnik Ignacij: **Laudes Eucharisticae.** 5 evharističnih himen. Part. 1 K.

Foerster Anton: **10 evharističnih pesmi** za mešani zbor. Part. in 4 glasovi 3 K 50 h, pos. glasovi po 40 h.

Hribar P. Angelik: **Obhajilne pesmi.** Part. in 4 glasovi 3 K 60 h, posamezni glasovi po 40 h.

Grum Anton: **Cerkvena pesmarica** za Marijine družbe. I del za štirglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K.

Foerster Anton: **Canticā sacra** I. del. Drugi popravljeni natis za štirglasni moški ali ženski zbor. Part. 2 K 40 h.

Chlondowski dr. Anton: **Tantum ergo** za triglasni moški ali ženski zbor z orglami. Part. 50 h, pos. glasovi po 10 h.

Vse te navedene kakor tudi druge skladbe se dobivajo in naročajo v »Katoliški Bukvarni v Ljubljani«.

XXVIII. državna loterija. C. kr. loterjsko ravnateljstvo priredi 28. državno loterijo za skupne vojaške dobrodelne namene, katere srečkanje se vrši dne 22. junija t. l. Igralni načrt te priljubljene loterije je zelo bogat in vsebuje 21.135 dobitkov v skupnem znesku 620.000 kron. Glavni dobitek znaša 200.000 kron. Vsi dobitki se izplačajo v gotovini. Ena srečka stane 4 krone. Več v oglasu.

Štajerske novice.

š Vsled pomote v lekarni bolnik

umrl. Posestnik Franc Hermann pri Gleichenbergu je obolel 27. maja ter iskal zdravniške pomoči pri dr. Edelbrunnerju. Ta je zapisal bolniku neko tekoče zdravilo, ki bi ga moral bolnik zavživati v določeni množini. V lekarni pa, kjer so zdravilo pripravili, so vsled prevelikega dela oddali pomotoma na mesto že pripravljenega tekočega zdravila neko mazilo, ki ga je bolnik doma tudi povžil, kot mu je zdravnik povedal. Seveda, vedel ni, da mu je zdravnik zapisal vse kaj drugega. Bolezen Franca Hermanna se je vsled tega kmalu poslabšala in bil je še isti dan mrljč. Ta slučaj je vzbudil med onotnim prebivalci mnogo razburjenja ter se je zadevo naznalo tudi sodniji. — Truplo bodo uradno obducirali.

s Odvetnik dr. Hold obsojen. Po šestdnevni obravnavi pred porotnim sodiščem v Gradcu je bil advokat dr. Gottfried Hold v soboto ob pol 11. uri ponocni obsojen zaradi zločina poneverjenja v 18 slučajih. Porotniki so pritrtili 12 stavlenim vprašanjem glede krivde zaradi poneverjenja skupne vsote 96.243 K ter so zanikali štiri vprašanja glede krivde poneverjenja 14.836 K. Dva slučaja krivde zaradi poneverjenja 11.313 K sta preložena vsled nejasnega izreka porotnikov v prihodnje porotno zasedanje. Sodni dvor je obsodil obtoženca na dve in pol leta težke ječe.

š Vlom v cerkev. V cerkev v Gratweinu so vzlomili tatovi in odnesli iz tabernakeljna za 1000 K vrednosti.

Le tedaj

1557

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavlo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najbolji, „pravega Francka“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrečeno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Na vrhuncu

AVTOMOBILI MODELJ 1911

laurin & klement

skc. dr.

Mladoboleslav

Zastopnika:
Nikodem & Wetzka, Gradec.

Prodajalka

trgovsko izobražena, zgovorna, zmožna samostojno voditi boljšo filialko tukaj se sprejme. Ponudbe pod „Trajnost“ na upravo „Slovenca“

1850 2

učenca II. razreda v Marijanšču

ki je danes, dne 9. junija, ob tričetrt na 1. uro popoldne v nežni starosti 9 let zapustil to solzno dolino ter se preselil v boljše življenje.

Pogreb preljubega sinčka bo v nedeljo, dne 11. junija, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanska ulica 23, na pokopališče pri Svetem Križu.

Predragi bratec, ljubi sinko! Izprosi Vsemogočnega nam po tebi žalujočim tolažbe in pomoči!

V Ljubljani, 9. junija 1911.

R. in J. Kotič

starši.

Ivan, Pepe
brata.

Minka
sestra.

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 9. junija.

Pšenica za oktober 1911	1158
Rž za oktober 1911	030
Oves za oktober 1911	827
Koruza za julij 1911	7—
Koruza za avgust 1911	709

trdneje.

Meteorologično poročilo.

**V osaki poljubni množini ponudi
pravilno žgani
tovarna strešnikov
F. P. VIDIC
& KOMP.
LJUBLJANA.**

**Vabilo
na
XI. občni zbor**

**Hranilnice in posojilnice
za Planino in Studeno s sedežem v
Planini, reg. zadruge z neom. zavezo,
ki se bode vršil 18. junija 1911 ob 11. uri
dopoldne v društveni pisarni v Planini.**

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Pregled in potrdilo računov za l. 1910.
4. Branje revizijskega zapisnika zadnje revizije.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi zbor ne bil sklepčen, se sklice pol ure kasneje drugi občni zbor, ki sklepa brez ozira na število udeležencev.

Dež. lekarna pri Mariji Pomagaj'

M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožeta jub. mostu,
priporoča ob sedanjem času za jemanje
najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Borščovo med, ribje olje in prebavljivo. Mala
steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chin in tinktura za lase, ki okrepčuje
je lastišče in
preprečuje izpadanje las. Cena steklenici
z rabičnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda izbor-
no proti zobobolu in gnjilobi zob, utri
dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz
ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil,
katera se priporočajo po raznih časopisih in
cenikih. **Med. Cognaca, Malaga, rum itd.**
razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Prostovoljna dražba.

Iz proste roke se predražba

veliko posestvo

na jako lepem prostoru ob progi dolenske železnice, oddaljeno 5 minut od postaje Mirnapeč, obstoječe iz zidane hiše ter s popolnim gospodarskim poslopjem, katero se nahaja v popolnoma dobrem stanu. Zraven se nahaja vrt, nasajen z raznim žlahtnim in boljšim sadnim drevjem. K posestvu pripada 8 delov gozda, 3 pašniki in njive do 70 mernikov posetve. Kupec, ki skupno kupi, ima samo polovico plačati takoj in drugo ostane lahko vknjiženo.

Natančni pogoji se izvedo na licu mesta in tudi pri Janezu Saje-tu, posestniku v Malenski vasi št. 12, pošta Mirnapeč, Dolenjsko.

1841 3

F. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg štev. 26.

Glavna zaloga plošč
slovenskih, kakor tudi vseh drugih vrst. Cena od K 250
1138 naprej.

Gramofone
od K 25 — naprej. Avtomatične gramofone, najboljše in najzanesljivejše vrste za gostilničarje dajem na mesečne obroke.

Igle za gramofon tisoč od K 180 naprej. Zahtevajte cenike, pošiljam brezplačno.

Cementne cevi na stroj ali na roko izdelane v vseh merah, barvaste mozaik plošče za tlak, cementna opeka za dimnike itd. Zaloga cementa in stavbnega materiala.

NAVADNI STREŠNIK

In patent. dvojno zarezani

STREŠNIK-ZAKRIVAČ

sistem
'Marzola'

724

Na željo pošljemo takoj vzorce in popise

stare
oblike

V modni trgovini Peter Šterk Ljubljana, Stari trg 18

dobite

3576

krasne novosti za pomladno sezijo

po že znano najnižjih cenah.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I^a kakovosti moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov, slamnikov in čepic, dalje čepic za dame, deklice itd.

Hišina Učenca

izobražena, pridna, poštena in šivanja zmožna ter z dobrimi izpričevali se takoj sprejme v stalno službo. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod „Hišino“.

sprejme takoj za brivsko obrt
FRANC ZAJEC, brivec Ljubljana, Dunajska cesta 12. 1844 3

Cenjeni trgovci in obrtniki!

Stavbeno podjetje V. SCAGNETTI naznanja, da bode zgradilo v Selenburgovi ulici št. 6 veliko strogo moderno

trgovsko hišo.

V pritličju se bo nahajalo 24 večjih in manjših lokalov za trgovino, v mezaninu 23 lokalov za malo obrt, deloma tudi za trgovino.

Radi najugodnejše in vsem zahtevam posameznikov najprikładnejše razdelitve teh prostorov se bodo isti oddajali pred pričetkom stavbe.

Resni reflektanti se uljudno vabijo, da se radi natančnejšega ustnega pogovora zglose v stavbeni pisarni podjetnika V. Scagnetti-ja, Cesta na Rudolfovou železnicu štev. 16 (tik državnega kolodvora). — Prositi se, da se cenjeni obisk preje pisno ali telefonično javi.

Telefon št. 299. — Poštni predal št. 54.

Prodaja po nizki ceni

landaver in kočija

enovprežna, lahka in zelo pripravna
Poziv se pri Ivanu Jenkotu, sedlarju
v Kranju št. 120. 1847

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec strel in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater vodovodov

**Ljubljana, Slomškova ulica 3 in 10
in Poljanska cesta 8.**

Priporoča se prečastiti duhovščini za izvrševanje vsakršnih klepalskih del ter pokrivanje strel z angleškim, francoskim in tuzemskim skriljem z

asbest-cementnim skriljem (Eternit) patent Hatschek

z izbočno in ploščato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galerijska klepalska dela v priznano solidni izvrštvitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštne prosto.

V hiši pri Anžoku v Spod. Šiški, Vodnikova cesta št. 9, se oddajo v najem tri lepe, suhe

kleti

skladišča, hlev in podstrešje za seno
Pojasnila v gostilni ravnotam.

AUTOMOBILI

AURIN

&

KLEMENT

prvovrstni.

Laurin & Klement, a. dr.

Mladá Boleslav.

Zastopnika: Nikodem & Wetzka,

Gračec, Štaj.

896

Dubrovniška loterija za promet fujcev

pod visokim pokroviteljstvom Njene c. in kr. visokosti
nadvojvodinje Marije Jožefe

ima 1500 dobitkov v vrednosti

55.000 kron

Prvi dobitek v znesku K 25.000 se na zahtevo izplača v gotovini, drugi dobitek je v vrednosti K 2000, tretji dobitek K 1400, četrtek dobitek K 1300, peti dobitek K 1100, šesti dobitek K 500; 94 dobitkov v vrednosti najmanje K 100.

Srečka velja 1 krona; vsaka predstavlja lepo sliko Dubrovnika (100 raznih slik).

Srečke pošljemo na željo preprodajalcem v komisijo proti običajni proviziji.

Prvo domačo loterijo priporočajo najuglednejši Slovenci.

„Andropogon“

e najboljše, vsa prizadevanja pričinjajoče sredstva za rast las, katero ni mogoče narediti ampak skoraj izkušena v znamenito nekdiliva tekotina, ki obnovi rast las in odstrani prahajo. — Zaradi tega je, da se pri pravilno opazi možna rast las, kakor tudi brade in imajo novi rast las pri osvetilih zoper svojo nekdiliva naravno barvo. — Mnogočtevna prizadevanja. — Cena steklenice 3 krone. — Dobri se v vseh mestih in večjih krajih delajo.

Preprodajalci popust.

Glavna zaloga in razpošiljatev pri

Vaso Petričiča nasl.

v Ljubljani.

V začetku imajo tudi gg: U. pl. Trnkoczy in A. Kanc v Ljubljani, ekarna pri zlatem jelenu in Ant. Adamčič v Kranju, lekarji

pri angelinu v Novem mestu in Ivan Omeržu v Zagorju ob Savinji.

Stopnjice, balkoni, ograje, stavbeni okrasni, spomeniki, korita, betonski votvi zidalki, pokrivalne plošče, kanci itd. Edino zastopstvo „Durolita“ za Kranjsko.

◆◆◆◆◆ **KRANJSKA BETONSKA TVORNICA** ◆◆◆◆◆
TRIBUČ & KOMP., LJUBLJANA

Pisarna, delavnice in skladišča na Tržaški cesti. Telefon štev. 296. ◆◆◆◆◆

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.